

Národní knihovna České republiky

Výroční zpráva
2016

Obsah

Úvodní slovo generálního ředitele	3
Události roku	
Revitalizace areálu Klementina	7
Spolupráce se společností Google	9
EBSCO Discovery Service	10
Ptejte se knihovny	11
Služba eBooks on Demand v Národní knihovně	11
Zapojení Národní knihovny ČR v projektu Obálkyknih.cz	12
Webarchiv a Národní digitální knihovna	12
Mezinárodní styky	13
Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.	13
Z hlavních činností knihovny	
Doplňování knihovných fondů	15
Zpracování novodobých knihovných fondů	15
Historické a hudební fondy	16
Slovanská knihovna	23
Knihovnický institut	25
Projekty a programy	26
Ekonomické ukazatele, statistika, grafy	
Základní statistické údaje o Národní knihovně ČR v roce 2016	40
Finanční hospodaření	41
Personální údaje	44
Odbor doplňování a zpracování fondů	45
Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2016	45
Přírůstek domácí literatury za rok 2016	48
Přírůstek zahraniční literatury za rok 2016	51
Mezinárodní agentury	56
Statistiky zpracovatelských útvarů	57
Statistické ukazatele služeb	58
Slovanská knihovna	65
Knihovna knihovnické literatury	66
Správa knihovných fondů	67
Ochrana knihovných fondů	71
Archiv Národní knihovny	77
Referát vnitřního auditu Národní knihovny	79
Kulturní a publikační aktivity knihovny	
Kalendárium významných akcí	81
Zrcadlová kaple	87
Výstavní činnost	89
Publikační činnost	93
Přílohy	
Dárci	100
Organizační struktura k 31. 12. 2016	112
Zaměstnanci	113
Zkratky	117
Důležité údaje a kontakty	119

Úvodní slovo generálního ředitele

Specifikem činnosti Národní knihovny České republiky je skutečnost, že se její hlavní sídlo v Klementinu již od roku 2010 postupně stavebně obnovuje, upravuje a přestavuje za nepřerušného provozu instituce. Jistě by bylo jednodušší a snadno odůvodnitelné provoz Národní knihovny po dobu rekonstrukce výrazně omezit a v některých obdobích ji dokonce uzavřít. Nic takového se ale nestalo a ani neplánuje. Je to výraz odpovědnosti Národní knihovny vůči čtenářům, zejména vysokoškolským studentům a vědeckým pracovníkům, pro které je naše knihovna zásadním zdrojem informací potřebných pro úspěšné studium a bádání. V roce 2016 pokračovaly stavební práce v západní části Klementina, které jsou v této rozsáhlé akci vedeny jako druhá etapa revitalizace a rekonstrukce (z celkových tří etap). Dalším specifickým byla okolnost, že se podle původní architektonické studie z roku 2011 nemohla realizovat ta největší část obnovy – závěrečná třetí etapa a ani se přesně nevědělo, jak by měla knihovna v Klementinu po obnově vypadat a fungovat. Proto NK ČR zadala v roce 2015 zpracování nové architektonické studie a dobrou zprávou roku 2016 bylo, že studie byla schválena památkovými orgány (Klementinu je národní kulturní památkou) a mohla být předána projektantovi, s nímž byla podepsána smlouva na projektování všech etap revitalizace a rekonstrukce Klementina již v roce 2008, k vypracování projektové dokumentace třetí etapy pro stavební povolení. Celý rok 2016 také probíhala příprava rekonstrukce starého depozitáře v druhém areálu Národní knihovny – v Hostivaři, kde pracuje třetina zaměstnanců Národní knihovny.

Foto: Eva Hodíková

V roce 2016 dostala NK ČR od svého zřizovatele limit počtu pracovníků 475, zaměstnávala však v přepočteném stavu pouze 454,5 pracovníků, neboť na víc chyběly finanční prostředky. Ne snad, že by své zaměstnance přeplácela – s průměrným hrubým platem 23.796 Kč zaostává výrazně za všemi zveřejňovanými statistikami průměrných platů v České republice a na pracovním trhu je stále méně konkurenceschopná. Z toho pochopitelně vyplývá poměrně značná fluktuace pracovníků – jev, který žádná organizace nevidí ráda. Nadpoloviční většina zaměstnanců NK ČR musí mít vysokoškolské vzdělání, nicméně čerstvému absolventu vysoké školy můžeme nabídnout v 10. tarifní třídě hrubý plat 15.120 Kč (v 11. třídě 16.400 Kč a ve 12. třídě 17.780 Kč). Naštěstí existuje v ČR tzv. „minimální zaručená mzda“ a tak náš nově nastupující absolvent dostane ještě dorovnání (zhruba jeden tisíc korun) – do minimální zaručené mzdy dorovnáva NK ČR hrubý plat několika desítkám svých knihovníků.

Rekapitulujeme-li pracovní výsledky knihovníků NK ČR za rok 2016, musíme přiznat, že se svými nízkými platy nenechali znechutit a odvedli pozoruhodnou práci se skvělými výsledky. O nich si více přečtete v následujících kapitolách, zde bych chtěl připomenout jen některé z nich. Začnu mezinárodně organizovanou digitalizací starých knih (Google Books), v níž hraje NK ČR stěžejní roli. V průběhu roku se uskutečnilo osm transportů vybraných knih do místa digitalizační linky a digitalizováno bylo 39 541 svazků historických a vzácných dokumentů. Od počátku tohoto mezinárodního projektu bylo digitalizováno celkem 116 575 knih z fondů NK ČR.

Evropská digitální knihovna rukopisů a dalších historických dokumentů Manuscriptorium, kterou zpřístupňuje NK ČR, byla v roce 2016 rozšířena o 130 komplexních digitálních dokumentů čítajících 34 291 obrazů a o pravidelné dávky dokumentů od zahraničních partnerů. Na konci roku 2016 Manuscriptorium již obsahovalo 440 409 evidenčních záznamů a 67 899 komplexních digitálních dokumentů. Pokračovala také dlouhodobá spolupráce s chorvatskými partnery na online zpřístupnění děl staročeského a starochorvatského písemnictví, které vykazují genetické vztahy se záměrem korelovat plné texty s obrazovými kopiemi. V rámci rozvoje Manuscriptoria byla vytvořena aplikace Manuscriptorium mobile pro mobilní zařízení se systémem Android a byla vytvořena specifikace uživatelského rozhraní klientské aplikace Manuscriptorium verze 4.

V mezinárodním rozměru je NK ČR institucí s velkým renomé a s rozsáhlými mezinárodními aktivitami. V roce 2016 navštívili pracovníci NK ČR 34 zemí, kde se účastnili odborných konferencí, seminářů, bilaterálních jednání nebo nakupovali literaturu na knižních veletrzích a naopak NK ČR přijala k odborné stáži 23 zahraničních knihovníků a restaurátorů.

Dlouhodobou bolestí zůstává doplňování knižních fondů. Dokumenty jsou do knihovních fondů doplňovány především povinným výtiskem, nákupem, mezinárodní výměnou a dary. Nominální výše disponibilních a rozpočtově garantovaných prostředků se léta pohybuje zhruba na stejné úrovni. Reálná hodnota je přitom nepříznivě ovlivňována nárůstem cen, nepříznivým kurzem koruny, cenou poštovního apod. V daném finančním rámci je velmi složité koncipovat a realizovat systematickou a konzistentní akviziční politiku. V oblasti doplňování fondů proto i nadále zůstávají nenaplněny nejen konkrétní požadavky uživatelů, ale částečně i strategické cíle instituce vycházející z jejího poslání a garantované informační gesce.

Z mimořádných akvizic bych chtěl připomenout nákup dvou inkunábulí – dílo Bernarda z Clairvaux *Sermones super Cantica canticorum*, Rostock, Fratres Domus Horti Viridis, 28. VII. 1481 a dílo Roberta Holkota *Super sapientiam Salomonis*, Speyer, Peter Drach, 26. Feb. 1483. První inkunábule z roku 1481 je ojedinělým rozšířením sbírky NK ČR o neobyčejně cenný tisk z rané etapy evropského knihtisku. Jedná se o vůbec první tištěné vydání latinských Kázání na *Píseň písní* od svatého Bernarda z Clairvaux, které vznikaly mezi lety 1135 až 1153 a jsou jakýmsi kompendiem monastické spirituality a stěžejním dílem středověké křesťanské mystiky. Dalším závažným důvodem pro získání této inkunábule byla její původní provenience. Podle rukopisné poznámky ze 17. století „Caes. Col. Soc. Jesu Prage“ byla totiž nejen součástí klementinské jezuitské knihovny, ale byla dokonce i součástí základní knižní fundace, kterou jezuité získali po příchodu do Prahy v roce 1556 od panovníka Ferdinanda I. Jednalo se o soubor knih tehdy zaniklého kláštera celestinů v Ojvině (Oybin u Žitavy), který se stal jádrem slavné klementinské knihovny.

Pro Hudební oddělení se podařilo zakoupit komplet dokumentů, který obsahuje autografy hudebních děl Karla Bendla, Eugena Suchoně, Jána Levoslava Belly, Jindřicha Jindřicha, Josefa Labitzkého a vzácnou korespondenci osobností hudebního života počátku 20. století – Josefa Bohuslava Förstera, Otokara Jeremiáše, Josefa Suka aj. Hudební oddělení dostalo také významný dar – osobní knihovnu (cca 2 100 svazků) amerického badatele a muzikologa George R. Hilla. Dárce zařídil a finančně zajistil i převoz knihovny z New Jersey do Prahy. Jeho přáním je, aby knihy sloužily ke studiu budoucím hudebním historikům. Všechny jsou označeny razítkem majitele, které podává informaci, že náležejí k tomuto velkorysému daru.

Specializovanou vědeckou knihovnou NK ČR pro slavistiku a problematiku slovanských zemí je Slovanská knihovna. Mimo jiné zde již třetím rokem pokračoval projekt digitalizace knih vydaných příslušníky ruské, ukrajinské a běloruské emigrace na území Československa v letech 1918–1945 a knižní produkce místních emigrantských vydavatelství, který je součástí programu budování Národní digitální knihovny. Vyvrcholením spolupráce s Petrohradským kulturně-informačním centrem Russkaja emigracija se stalo vydání odborné monografie Marie Magidové *Pod znakom katalogov i materialov k... V. N. Tukalevskij i ruskaja kniga za rubežom (1918–1936)*. Kniha vůbec poprvé mapuje život a dílo bibliografa, žurnalisty a znalce knižní kultury Vladimira N. Tukalevského (1881–1936), který inicioval vznik Slovanské knihovny a v prvních letech existence stál v jejím čele. Dějinám knihovny se ve svých knižně vydaných vzpomínkách *Slovanská knihovna: můj osud*, věnoval rovněž dlouholetý pracovník Slovanské knihovny a v letech 1978–1992 její ředitel, Jiří Vacek. Slovanská knihovna vlastní ve svém fondu také rozsáhlou historickou fotografickou sbírku Rudolfa Hůlky. Výběr těchto fotografií s tematikou Podkarpatské Rusi jsme v lednu a únoru 2016 představili na výstavě *The Lost World of Subcarpathian Rus': The Lens of Rudolf Hůlka* v Národním českém a slovenském muzeu a knihovně v Cedar Rapids (Iowa, USA). Akvizičně důležité jsou pro Slovanskou knihovnu knižní dary. Velkorysími dárci byly v roce 2016 sdružení Memorial, Institut slavjanověděnijs RAN a pražský Polský institut. Významně fond obohatily také knihy darované badatelem Bohdanem Zilynským, záhřebským Institutem za etnologiju i folkloristiku a varšavským Institutem Pamięci Narodowej. Dva nově vydané svazky série *Bibliochronika* věnoval SK knižní sběratel a odborník na ruskou knižní kulturu Alexej A. Vengerov. Díky jeho velkorysosti získala SK již devět svazků této unikátní ediční řady.

Druhou specializovanou složkou NK ČR je Knižnický institut, jenž v roce 2016 pokračoval v budování informačních zdrojů pro odbornou veřejnost, mimo jiné rostl význam bibliografické databáze KKL

a terminologické databáze TDKIV a podstatně se zvětšil zájem o facebookové stránky Knihovnického institutu. Oddělení vzdělávání organizovalo počítačové kurzy Základy informační gramotnosti a připravilo desítky školení, seminářů a přednášek na aktuální témata z oboru knihovnictví nejen pro pracovníky NK ČR, ale i pro stovky frekventantů z veřejných i specializovaných knihoven z celé ČR. Knihovnický institut v roce 2016 spolupracoval na přípravě *Koncepce celoživotního vzdělávání pracovníků knihoven*, která byla schválena Ústřední knihovnickou radou a s podporou MK ČR uskutečnil celostátní průzkum prostorového a technického zajištění veřejných knihoven, kterého se zúčastnilo 2 027 knihoven. Knihovnický institut také připravil jednání Ústřední knihovnické rady ČR v Třešti k přípravě Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2017–2020 a další návazné práce na tuto koncepci. 13. října 2016 proběhlo v Zrcadlové kapli Klementina slavnostní udělení cen Knihovna roku 2016, Městská knihovna roku 2016 a MARK 2016.

NK ČR je také důležitou resortní vědeckovýzkumnou institucí a má zpracovávánu dlouhodobou koncepci výzkumu a vývoje na léta 2016–2020. V souladu s ní se v roce 2016 řešily úkoly v šesti oblastech: Výzkum knižní kultury středověkých Čech, Hudební věda, Zdokonalení virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria, Webové archivy pro vědecký výzkum, Dlouhodobá ochrana digitálních dokumentů a Vývoj a ověřování metodik ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů (historických i novodobých) – vytvoření „Mezioborového metodologického centra restaurování a konzervace knihovních fondů“. Z programových projektů výzkumu a vývoje se řešily v NK ČR v roce 2016 jak národní projekty: Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800; IN-PROVE : budování INtegrovaného prostředí pro PRůzkum, Ochranu, Výzkum a Evidenci novodobých knihovních fondů; INDIHU – vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities (DG16P02B039); ARCLib – komplexní řešení pro dlouhodobou archivaci digitálních (knihovních) sbírek; Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie; Národní knihovna – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory; tak i mezinárodní projekt CENDARI. Dalšími projekty, řešenými v NK ČR byly národní projekty z programu Veřejné informační služby knihoven (VISK) a mezinárodní z finančního mechanismu EHP a Norska (tzv. Norské fondy).

V roce 2016 jsme v Klementinu slavili 400 let od povýšení zdejší jezuitské Akademie na mezinárodně uznávanou Universitu a při té příležitosti jsme vydali komentovaný překlad zakládací listiny z roku 1616, připravili výstavu k třístému výročí narození jednoho z jejích významných vědeckých představitelů Josefa Steplinga a uspořádali dvoudenní mezinárodní konferenci „Klementinum a jezuitská věda“.

Vedle konferencí a přednášek jsme se snažili nabídnout návštěvníkům Klementina také kulturní akce, které nabízejí duchovní či vzdělávací zážitek uměleckou a výstavní formou. Celý rok běžel projekt K 190 – živé umění v Klementinu, poprvé jsme se zúčastnili pražského Festivalu světla SIGNAL, vystavili jsme knihy, historickou architekturu, tradiční tibetskou malbu, obrazy současných ázerbájdžánských malířů, betlémy, připomněli osud Romů v Lotyšsku během druhé světové války. Vyvrcholením naší výstavní aktivity v roce 2016 se stala výstava „Arménské knižní umění v průběhu staletí“, na níž jsme vedle exponátů z našich sbírek vystavili též 20 unikátních starých arménských tisků zapůjčených z Arménské národní knihovny. Vesměs šlo o knihy spojené s arménským křesťanstvím (překlady Bible, modlitby, hymnáře, dílo sv. Řehoře z Nareku), nechyběla ani historická učebnice arménštiny pro anglické čtenáře, jejímž spoluautorem byl slavný lord Byron. Výstava připomněla česko-arménské kulturní vztahy (české knihy přeložené do arménštiny a naopak) i tragické události z roku 1915 a především k ní vyšel výpravný katalog. Ostatně za bližší seznámení bezesporu stojí celá naše publikační činnost, popsaná níže v tematické kapitole.

Vážené a milé kolegyně a kolegové, za Vaši práci v roce 2016 bych Vám chtěl tímto připomenutím poděkovat a vyslovit naději, že Vaše pracovní výsledky budou i nadále stejně dobré a vynikající.

Petr Kroupa

Události roku

Revitalizace areálu Klementina

V roce 2016 pokračovaly v sídle Národní knihovny ČR (NK ČR) stavební práce na 2. fázi II. etapy, tj. na objektech SO 06 a SO 09, situovaných kolem Studentského nádvoří. Opět došlo k řadě objevů a nepředvídaných nálezů, z nichž asi nejvýznamnější z hlediska plnění časového harmonogramu stavebních prací bylo zásadní zjištění nevyhovujícího stavu nosné stropní konstrukce pod depozitáři objektu SO 09 ve 4. nadzemním podlaží. V nosné desce pod knihovnickými regály byly na několika místech nalezeny statické trhliny. Bylo zde provedeno několik rovnoměrně rozmístěných sond a práce v těchto místech musely být na delší dobu přerušeny. Znovu byly zahájeny až po zpracování statických posudků, předložení návrhu technického řešení tohoto problému a po projednání a odsouhlasení navrženého řešení včetně jeho finančních dopadů, a to jak s objednatelem (NK ČR), tak i s poskytovatelem státní dotace, tedy Ministerstvem kultury ČR (MK ČR).

Do stavebních prací II. etapy v menší míře zpětně zasáhla i nově zpracovaná studie *Revitalizace areálu Klementina*, zpracovaná na základě zamítavého stanoviska orgánů památkové péče k předchozí studii. Ukázkou takového zásahu je například změna způsobu vytápění chodby v SO 06, kterou studie

Kaple sv. Jana Nepomuckého. Foto: Eva Hodíková

pojala jako ambit otevřený do nádvoří, a nebylo zde tedy možné v místech skleněných výplní zachovat stávající nástěnné radiátory. Projektant do těchto prostor tedy po dlouhém projednávání několika možných variant se zástupci Národního památkového ústavu (NPÚ) navrhl podlahové vytápění.

Pokračovaly také přípravné práce na III. etapě revitalizace. V lednu 2016 obdržela NK ČR vyjádření NPÚ ke studii revitalizace, zpracované ateliérem Architekti Hruša & spol., Ateliér Brno, s. r. o. Značná část z celkových padesáti podmínek tohoto vyjádření byla takového rázu, že v dalším stupni dokumentace

Interiér tzv. Starého matematického sálu – studovna Hudebního oddělení. Foto: Eva Hodíková

Prostory v přízemí – bývalé kanceláře. Foto: Eva Hodíková

mohla vyvolat zpětně zásadní změny dispozice nebo technického řešení, samozřejmě s podstatným dopadem na celkovou cenu realizace stavby. Proto NK ČR rozhodla o nutnosti rozpracovat studii do větších podrobností tak, aby byly tyto podmínky v dalším vyjádření orgánů památkové péče buď zcela eliminovány, nebo alespoň zjednodušeny tak, aby v dalších stupních dokumentace nemohly vyvolávat nutnost variantních dispozičních a technických řešení. Tato rozpracovanější verze studie byla dokončena v dubnu 2016. Po vydání souhlasného stanoviska orgánů památkové péče se pak rozběhly práce na projektové dokumentaci pro sloučené územní a stavební řízení na zbývající tři etapy revitalizace sloučené do jediné, závěrečné III. etapy. Projektovou dokumentaci zpracovává generální projektant *Revitalizace areálu Klementina* Metroprojekt Praha, a. s., který zakázku na projektové práce pro celý areál získal ve výběrovém řízení již v roce 2008.

Na základě požadavku NPÚ probíhala i příprava dalších samostatných výběrových řízení. Jedním z příkladů je doplňující stavebně historický průzkum, zahrnující také inventarizaci historických prvků v areálu a restaurátorské průzkumy v objektech III. etapy, které budou sloužit jako podklad pro generálního projektanta. Další připravovanou zakázkou je předběžný archeologický průzkum v podobě šesti sond, které budou provedeny na Hospodářském nádvoří a v Hale služeb, a to až do hloubky základové spáry objektů areálu. Na základě výsledků práce archeologů bude následně rozhodnuto například o nutnosti a případném způsobu podchycení základů s ohledem na záměr vybudování podzemního podlaží pod Hospodářským nádvořím.

Po dohodě s MK ČR zpracovala NK ČR také aktualizovaný investiční záměr na vybavení areálu Klementina mobiliářem. Záměr obsahuje vybavení celého areálu, tedy včetně prostor, které již byly zrekonstruovány.

Spolupráce se společnostmi Google

Projekt *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společnostmi Google* dospěl v roce 2016 do posledního roku řešení. Přes veškeré problémy způsobené pozdrženým financováním projektu se podařilo přípravné práce zvládnout a dokumenty včas připravit na digitalizaci.

Finanční zdroje v roce 2016 byly použity na:

- katalogizaci historických a vzácných dokumentů;
- úpravu a doplnění katalogizačních záznamů v elektronickém katalogu Slovanské knihovny a jejich přípravu v souladu s požadavky firmy Google na vytváření nových katalogizačních záznamů;
- vlepění čárových kódů do dokumentů;
- kontrolu fyzického stavu dokumentů, rozhodnutí o jejich případném vyloučení z digitalizace;
- restaurování, konzervování, ambulantní opravy a očistu dokumentů;
- expedici dokumentů;
- ověření duplicit ve fondu Slovanské knihovny;
- oceňování dokumentů za účelem jejich pojištění při transportu a digitalizaci;
- stěhování speciálních transportních knihovnických vozíků ke kamionu, jejich nakládání a vykládání, a poté ukládání knih do depozitářů;
- ke stahování komplexních digitálních dokumentů od Google a jejich archivaci.

V průběhu roku se uskutečnilo osm transportů v časovém intervalu přibližně šesti týdnů. V roce 2016 bylo celkem zdigitalizováno téměř 39 550 svazků historických a vzácných dokumentů.

Vybrané údaje dle statistik Google k listopadu 2016 ukazují, že celkem bylo v roce 2016 do konce listopadu předáno Google k digitalizaci 39 551 knih. Digitalizováno bylo 39 541 knih. Na server NK ČR bylo v prosinci staženo **36 821** knih (z toho asi 15 % tvoří vzácné dokumenty Slovanské knihovny a zbytek staré tisky z Oddělení rukopisů a starých tisků). Od počátku projektu bylo digitalizováno celkem **116 575** knih.

Digitální data jsou průběžně zpřístupňována prostřednictvím Google Books a přes elektronické katalogy Národní knihovny na adresách:

SLK – online katalog Slovanské knihovny: <http://aleph.nkp.cz/cze/slk>

STT – elektronická databáze starých tisků: <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>

Do Manuscriptoria bylo v roce 2016 konvertováno dalších cca 20 000 komplexních digitálních dokumentů do standardu TEI P5 ENRICH Specification dle parametrů podprogramu VISK 6.

Segment knih z fondů NK ČR vykázal za rok 2016 v Google Books téměř 1,9 milionu přístupů (elektronických výpůjček). Uživatelé z celého množství zpřístupněných knih konzultovali nejvíce knihy v němčině (54 %), latině (20 %), a dále ve francouzštině, italštině, ruštině, polštině a češtině (vše 5 % a méně). Lze říci i dle dalších statistik, že jsou využívány knihy ve všech jazycích.

Díky dobrým výsledkům a vzájemné spokojenosti obou partnerů byl projekt o jeden rok prodloužen, tedy zatím do roku 2017.

EBSCO Discovery Service

Uživatelům knihovny byl i v roce 2016 k dispozici multivyhledávač EBSCO Discovery Service (EDS), který umožňuje prohledávat většinu licencovaných plnotextových a bibliografických databází dostupných v NK ČR, digitální knihovny Manuscriptorium a Kramerius a v neposlední řadě také elektronické katalogy NK ČR, Slovanské knihovny a Souborný katalog ČR (SKC).

V průběhu roku 2016 došlo k řadě vylepšení obsahu, funkčnosti a uživatelské přívětivosti EDS. Obsah centrálního indexu EDS byl během roku doplněn o metadata z dalších zdrojů, např. PsychiatryOnline, Brill Primary Sources, European Library, OpenAIRE atd. V rámci EDS pro NK ČR byl zprovozněn nový linkovací nástroj Full Text Finder (FTF), který zprostředkovává informace o dostupnosti plného textu vybraného časopisu nebo knihy. Nově jsou v EDS u záznamů z lokálních katalogů zobrazovány obálky a obsahy knih a časopisů shromažďované v rámci projektu Obálkyknih.cz. Došlo také k integraci české verze tezauru MeSH (Medical Subject Headings) do EDS pro zkvalitnění prohledávání zdrojů z oblasti medicíny. Více než 50 milionů záznamů bylo obohaceno o statistické výstupy integrovaného nástroje PlumX Metrics, který nabízí metriky pro vyhodnocení citovanosti vědeckých článků a dalších publikací.

V polovině roku 2016 bylo přidáno vyhledávací okno EDS do uživatelského rozhraní elektronických katalogů integrovaných do EDS, tj. do bází NKC, SLK a SKC. Uživatelům je tak nabídnuta možnost prohledávat všechny tři katalogy současně.

Vzrostl počet přístupů do EDS, kterých bylo v roce 2016 zaznamenáno 36 496. Dále bylo zobrazeno 6 131 plných textů a provedeno 20 508 propojení do lokálních katalogů.

Autorizovaný přístup ke kompletnímu obsahu EDS je pro uživatele NK ČR možný z počítačů ve studovnách NK ČR nebo prostřednictvím vzdáleného přístupu. Lze použít také přístup typu host, ve kterém je možné prohledávat obsah EDS, ale není povolen přístup k licencovanému obsahu.

Přístup k EDS je smluvně zajištěn do roku 2018.

Statistika využívání multivyhledávače EDS v NK ČR

InterfaceID/ Version	Year	Month	Sessions	Searches	Requests					
					PDF Full Text	HTML Full Text	Image/ Video	Abstract	Smart Link To	Custom Link
eds / live	2016	December	4 630	316 949	387	74	0	3 141	45	1 213
eds / live	2016	November	5 188	459 975	455	138	0	4 815	65	1 500
eds / live	2016	October	5 375	532 107	383	50	1	4 690	39	1 291
eds / live	2016	September	4 212	1 466 109	286	34	0	2 573	24	12 618
eds / live	2016	August	4 458	243 337	260	77	4	2 517	66	759
eds / live	2016	July	3 319	191 577	989	89	0	2 144	169	822
eds / live	2016	June	2 354	185 759	185	25	0	1 443	13	800
eds / live	2016	May	1 073	71 315	244	61	0	665	36	197
eds / live	2016	April	1 233	109 209	624	58	1	1 202	32	388
eds / live	2016	March	1 198	120 920	386	100	24	1 180	54	284
eds / live	2016	February	1 212	107 491	533	77	0	1 146	22	360
eds / live	2016	January	2 244	98 284	541	75	1	931	35	276
Grand Total			36 496	3 903 032	5 273	858	31	26 447	600	20 508

Ptejte se knihovny

Rok 2016 nebyl pro službu *Ptejte se knihovny* (PSK) tolik přelomový jako rok předešlý, kdy se změnil jak design služby, tak vnitřní prostředí administrace určené pro aktivně zapojené knihovny (více o změnách ve Výroční zprávě NK ČR 2015). Letos jsme však měli možnost sledovat, zda a jak tyto změny ovlivnily fungování již zavedené služby.

V prvé řadě nás zajímalo, jak se s novým systémem pracuje zapojeným knihovnám. Na základě krátkého dotazníku jsme od našich kolegů ze spolupracujících knihoven obdrželi převážně kladné hodnocení systému, na kterém ocenili především jednoduchost a přehlednost spolu s úsporou času při správě dotazů. Na základě jejich podnětů a připomínek jsme také upravili některé funkce systému (např. hlídání lhůty na zodpovězení dotazu).

Spokojenost uživatelů prozatím můžeme odhadovat především ze statistických údajů. Oproti minulému roku obdržela NK ČR více dotazů, z čehož lze mimo jiné usuzovat, že nový design a možnosti položení dotazu uživatelům vyhovují. Tazatelé položili Národní knihovně celkem 1 260 dotazů. Vrstující tendenci jsme zaznamenali u všech kategorií pro položení dotazu – přes formulář, chat i komentáře. Příjemné překvapení z využívání komentářů jsme zažili již uplynulý rok, kdy bylo jejich prostřednictvím položeno průměrně 25 dotazů za měsíc; v roce 2016 jejich počet opět vzrostl, a to již na 31 dotazů. Větší využití zaznamenal také chat – s žádostí o pomoc se na nás obrátilo 174 tazatelů. Pracovníci služby byli velkou část dotazů schopni zodpovědět přímo při chatu, pouze 14 dotazů bylo časově náročnějších na vyhledávání, a uživatelům byl dodatečně poslán e-mail s opovědí.

Mezi nejvíce využívané kategorie dotazů tradičně patří „Jazyk, lingvistika a literatura“ a „Historie a pomocné historické vědy. Biografické studie“ následované „Knihovnictví, informatika, všeobecné, referenční literatura“ a „Informace o vydaných dokumentech“.

Velmi zajímavé statistiky přinesly údaje o počtu návštěv. Celkový počet návštěv za uplynulý rok byl 1 015 708, což je nejvyšší údaj za sledované období od roku 2011. Téměř 70 % návštěv bylo zaznamenáno z počítačů/notebooků a 27 % z mobilních zařízení. Vytvoření aplikací pro IOS a Android tedy bylo určitě správným rozhodnutím.

V roce 2016 se do služby nově zapojily dvě knihovny, a to Městská knihovna Znojmo a knihovna Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě.

Služba PSK také navázala zajímavou spoluprací s českou Wikipedií. Po dohodě se zástupci této internetové encyklopedie poskytuje služba PSK informační podporu vybraným přispěvatelům do Wikipedie. Za uplynulý rok tak bylo zodpovězeno šest těchto dotazů, v rámci kterých byly zpřesněny či doplněny stránky Wikipedie.

I nadále služba PSK informuje o svých novinkách a vybírá zajímavé příspěvky z archivu zodpovězených dotazů do e-zpravodaje NK ČR.

Služba eBooks on Demand v Národní knihovně

Také v roce 2016 nabízela NK ČR možnost objednání elektronické kopie knih v rámci služby *eBooks on Demand / Elektronické knihy na objednávku*. V průběhu roku bylo zpracováno 138 objednávek a naskenováno 7 165 stran. „Nejtlustší“ digitalizovaná kniha přitom měla 1 162 stran a nejtenčí 6 stran. Co se týče jazyka skenovaných dokumentů, převládala latina následovaná češtinou a němčinou. Většinu zákazníků služby EOD tvořili instituce nebo jednotlivci z České republiky a okolních zemí (Rakousko, Německo, Polsko). O digitální kopie knih z fondu NK ČR však projevil zájem i badatelé z Itálie, Japonska, Litvy, Ruska, Srbska, Švýcarska, USA či Velké Británie.

Službu EOD nabízí NK ČR od poloviny roku 2013 ve spolupráci s Universitäts- und Landesbibliothek Tirol (UIBK) v Innsbrucku. Jedná se o mezinárodní projekt, do kterého je zapojeno cca 40 knihoven ze 12 evropských zemí.

Podstatou EOD je digitalizace dokumentů na základě objednávky od konkrétního zákazníka a jejich následné zpřístupnění široké veřejnosti. Kladně jsou vyřizovány pouze objednávky na tituly, které

jsou již z hlediska autorského práva tzv. volné. Dále je podmínkou dobrý fyzický stav knihy. Výsledným produktem služby je e-kniha (ve formátu PDF). Soubor je opatřen OCR vrstvou, která umožňuje v dokumentu vyhledávat. Z e-knihy je také možné kopírovat části textu či obrázky. NK ČR nabízí k digitalizaci cca 180 000 titulů ze svého fondu (báze NKC a STT) a z fondu Slovanské knihovny (báze SLK) vydané v letech 1500–1900 (výjimečně až 1910). Záznamy knih určených k digitalizaci v rámci EOD jsou v jednotlivých bázích označené tlačítkem s logem této služby.

Zapojení Národní knihovny ČR v projektu Obálkyknih.cz

NK ČR je zapojena také do projektu *Obálkyknih.cz*, jenž nyní provozuje Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích. V průběhu roku 2016 došlo k retrospektivnímu doplňování obálek a obsahů českých časopisů. Bylo vytypováno 134 titulů českých odborných recenzovaných nebo impaktovaných časopisů, jejichž obálky a obsahy nejsou skenovány v jiné knihovně a které nejsou volně dostupné na internetu.

Skenovány byly tituly z fondu povinného výtisku uloženého v Oddělení periodik, a to retrospektivně od roku 2012 do současnosti. Do konce roku 2016 bylo naskenováno 1 043 obálek časopisů a 1 550 stran obsahů z 68 titulů. Kompletně byly naskenovány obálky a obsahy u všech čísel *Zpravodaje Společnosti bratří Čapků*.

Už tradičně probíhalo také skenování obálek nově vycházejících českých časopisů dodávaných povinným výtiskem. Za rok 2016 bylo takto přidáno do databáze obálek severu 361 obálek.

Služba *Obálkyknih.cz* agreguje různé zdroje informací o knihách a také časopisech, zejména náhledové obrázky titulních stran, naskenované stránky s obsahem publikací, anotace či recenze. Knihovny mohou službu a její obsah využívat pro obohacení svých katalogů, ale také se mohou aktivně podílet na doplňování obsahu.

Obálkyknih.cz jsou propojeny také do elektronického katalogu NK ČR či SKC. U záznamů jsou k dispozici náhledy obálek či obsahů, v případě časopisů vždy nejaktuálnější obálka a obsah. K dalším obálkám a obsahům je odkazováno přímo na obálkový server. Služba *Obálkyknih.cz* byla nově integrována také do discovery systému EBSCO Discovery Service (EDS), který je v NK ČR používán.

Webarchiv a Národní digitální knihovna

Český webový archiv (Webarchiv) v roce 2016 sklídil a zpřístupnil webové zdroje v celkovém objemu 50 000 GB dat. S vydavateli webových stránek bylo uzavřeno 204 nových licenčních smluv, které umožňují zpřístupnit online celkem 316 nových webových stránek i mimo prostory NK ČR. Také se podařilo uzavřít licenční smlouvu s Univerzitou Karlovou, která umožňuje veřejné zpřístupnění 812 webových stránek pod doménou cuni.cz.

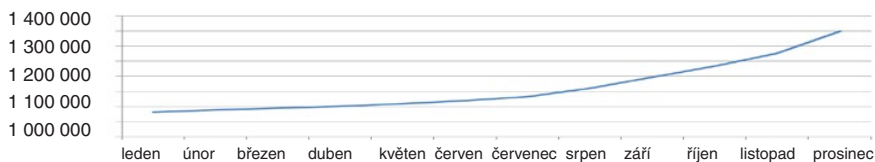
Přípravné práce pro certifikaci dlouhodobého úložiště podle normy ČSN ISO 16363 postoupily do další fáze, pokračovalo se s přípravou dalších požadovaných pozičních dokumentů, realizací úkolů vyplývajících z již připravených pravidel. V průběhu roku probíhala příprava na certifikaci dle standardu DSA, který je méně komplikovaný, než certifikace dle ČSN normy a umožňuje se na ni připravit. Kvůli avizovanému vydání nové verze certifikační dokumentace v závěru roku, která významně mění požadavky, bylo dokončení přípravy přesunuto na rok 2017.

Byla provedena revize Pravidel popisu NDK, které tvoří nedílnou součást standardizace vytvořené v rámci projektu a jsou využívána i pro další digitalizační projekty v knihovnách ČR.

Pro posílení a zefektivnění role NK ČR jako koordinátora a garanta na poli standardizace digitalizace byla obnovena činnost Formátového výboru NDK jako poradního orgánu. V rámci projektu *International Visegrad Fund* byla vytvořena pracovní skupina s experty z Univerzitní knihovny v Bratislavě (UKB), která dále posílí možnost výměny poznatků a sdílení expertních postupů.

Do služby perzistentních identifikátorů digitálních dokumentů ČIDLO (resolver URN:NBN) bylo na konci roku 2016 zapojeno už více než 100 knihoven, během roku bylo identifikováno přes 295 000 digitálních dokumentů, jak dokládá graf.

Celkový počet přidělených identifikátorů URN:NBN za rok 2016

Národní digitální knihovna (NDK) jako největší digitalizační pracoviště knihovnických titulů v České republice v průběhu druhého roku rutinního provozu pokračovala v digitalizaci a zpřístupňování literárních děl 19. a 20. století. Koncem roku 2016 bylo v NDK zdigitalizováno a uloženo už více než 139 500 svazků digitalizovaných monografií. Na rozdíl od předchozího období, kdy byl hlavní akcent kladený na digitalizaci monografií, v průběhu roku 2016 byl postupně zvyšován podíl periodik, celkem jich je digitalizováno již 1 780 titulů. Pro umožnění digitalizace většího objemu především velkoformátových periodik byl v závěru roku pořízen další knižní skener umožňující šetrné zpracování předloh až do formátu A1.

Celkem tak bylo v NDK uloženo a zpřístupněno již více než 37 770 000 stran digitalizovaných titulů. Všechna digitalizovaná díla jsou uložena do zabezpečeného dlouhodobého úložiště, aby byly k dispozici i po mnoha letech. Samozřejmě jsou také zpřístupněna čtenářům prostřednictvím webového nástroje Kramerius.

Mezinárodní styky

V oblasti mezinárodních vztahů uskutečnili pracovníci NK ČR v roce 2016 celkem 147 služebních cest do 34 zemí. Dle účelu se jednalo o studijně-pracovní cesty, účast na konferencích, seminářích, jednáních a veletrzích. NK ČR plně ze svého rozpočtu financovala 43 zahraničních pracovních cest (většinou šlo o mezinárodní knižní veletrhy a významné knihovnické konference či kongresy, např. IFLA, TEL Consortium, LIBER, CENL, TEL, IAML, atp.), částečně pak 49 služebních cest, z toho 19 v rámci výměny s partnerskými zahraničními knihovnami. Téměř 40 % – 55 zahraničních pracovních cest – bylo hrazeno z prostředků projektů, na části z nich se finančně spolupodílel zahraniční partner, případně organizátor akce.

Studijně-pracovní krátkodobý pobyt v rámci výměny s partnerskými zahraničními knihovnami na základě smlouvy byl umožněn 19 kolegům z NK ČR a přibližně stejný počet (23 osob) přijala NK ČR.

Zahraněční služební cesty (SC) byly realizovány celkem do 34 zemí: Ázerbájdžán (1), Belgie (1), Bělorusko (4), Bosna a Hercegovina (1), Bulharsko (2), Čína (1), Dánsko (2), Estonsko (4), Finsko (2), Francie (6), Chorvatsko (2), Irsko (1), Island (2), Itálie (5), Jižní Korea (1), Litva (1), Lotyšsko (4), Maďarsko (2), Německo (31), Německo & Nizozemsko (3), Nizozemsko (3), Norsko (6), Polsko (9), Portugalsko (1), Rakousko (6), Rusko (4), Slovensko (18), Slovinsko (3), Srbsko (1), Španělsko (2), Švýcarsko (2), Ukrajina (2), USA (4), Uzbekistán (2), Velká Británie (8). Služební cesty hrazené z projektů, jejichž nositelem byla NK ČR, sloužily k načerpání nového poznání, nezbytného k řešení a prezentaci dosažených výsledků vč. dialogu s odborníky, kteří řeší obdobné otázky. Tyto cesty přispívají také ke zlepšování služeb NK ČR a k prosazování jejich zájmů a dobrého jména v zahraničí.

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.

(v souladu s § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím)

V roce 2016 byly Národní knihovně ČR doručeny čtyři žádosti o informace:

- a) počet podaných žádostí o informace: 4
– počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 1
- b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 1
- c) opis podstatných částí rozsudků: 0
– výdaje v souvislosti se soudním řízením: 0 Kč
- d) výčet poskytnutých výhradních licencí: 0
- e) počet stížností podaných podle § 16a: 0

Z hlavních
činností
knihovny

Doplňování knihovných fondů

Průběžné doplňování fondů zejména na fyzických nosičích bylo financováno z účelových neinvestičních dotací MK ČR ve výši 15 milionů Kč. Pro realizaci projektu *Česká knihovna při Univerzitní knihovně v Bratislavě a Slovenská knihovna v Národní knihovně ČR* byla poskytnuta účelová neinvestiční dotace MK ČR ve výši 300 tis. Kč, recipročně pro doplňování slovenské literatury ve fondech NK ČR byla prostřednictvím Univerzitní knihovny v Bratislavě využita dotace MK SR ve výši 12 tis. €. Celkem bylo v této oblasti realizováno z dotací 14 936 tis. Kč.

Další finanční prostředky byly získány z programového financování na zabezpečení přístupů do elektronických informačních zdrojů (EIZ) pro vědu, výzkum a inovace v individuálních licencích pro NK ČR a pro konsorciální zpřístupnění v dalších českých knihovnách (programy LR MŠMT ČR a VISK 8/A MK ČR). Na úhradu spoluúčastí v těchto projektech a vlastní předplatné EIZ vyčlenila knihovna z rozpočtu 7 173 tis. Kč. Programové financování a vybraná spoluúčast dalších knihoven byla 27 572 tisíc Kč.

Přes celkovou částku, jejíž použití pro tuto oblast zastřešovala NK ČR (34 745 tis. Kč), je doplňování fondů na fyzických nosičích dlouhodobě poznamenáno chronickým nedostatkem finančních prostředků. Nominální výše disponibilních a rozpočtově garantovaných prostředků se léta pohybuje zhruba na stejné úrovni. Reálná hodnota je nepříznivě ovlivňována dalšími faktory, jako jsou stálý nárůst cen dokumentů a cen předplatného, vysoká sazba DPH na dokumenty i EIZ, inflační indexy, kurzovní pohyby, ceny poštovního apod. V daném finančním rámci je velmi složité koncipovat a realizovat systematickou a konzistentní akviziční politiku. V oblasti doplňování fondů proto i nadále zůstávají nenaplněny nejen konkrétní požadavky uživatelů, ale částečně i strategické cíle instituce vycházející z jejího poslání a garantované informační gesce.

Dokumenty jsou do knihovných fondů doplňovány povinným výtiskem, nákupem, mezinárodní výměnou, dary, příp. z interních zdrojů. Formou individuálních nebo konsorciálních licencí jsou zabezpečovány zejména online přístupy k zahraničním elektronickým informačním zdrojům.

Vzhledem k omezeným finančním prostředkům se knihovna snaží nákup zdrojů co nejvíce zefektivnit, jednou z nových cest je kvalifikovaný výběr profilových elektronických publikací z databáze EBSCO pro PDA.

(Doplňování knihovných fondů včetně statistických analýz je podrobněji pojednáno v oddíle Ekonomické ukazatele, statistika, grafy.)

Zpracování novodobých knihovných fondů

Pokračovala spolupráce tří knihoven s úplným povinným výtiskem – Moravské zemské knihovny (MZK), Národní knihovny ČR (NK ČR) a Vědecké knihovny v Olomouci (VKOL) – na sdílené katalogizaci v rámci AlephCluster.

V oblasti katalogizační politiky došlo k předem ohlašovanému vývoji – Souborný katalog ČR (SKC) vyhlásil s ročním předstihem konec podpory záznamů ve formátu UNIMARC – dojde k němu k 31. 12. 2017. V průběhu roku byl sledován vývoj implementace pravidel v RDA a aktualizována příručka a další podklady.

V roce 2016 se Oddělení souborných katalogů podílelo ve spolupráci s Knihovnickým institutem (KI) a knihovnami na aktualizaci Centrálního adresáře knihoven, který vznikl v roce 2015 sloučením báze ADR a Evidence knihoven MK ČR. V bázi je celkem 8 027 záznamů knihoven, z toho 6 603 aktivních. Aktualizováno bylo celkem 4 599 záznamů veřejných a 612 odborných knihoven.

Akvizice historických a hudebních fondů

Přírůstky do fondu Oddělení rukopisů a starých tisků

V roce 2016 se podařilo na základě dotace z programu ISO získat do fondu Oddělení rukopisů a starých tisků (ORST) dvě inkunábule. První představuje dílo Bernarda z Clairvaux *Sermones super Cantica canticorum*, Rostock, Fratres Domus Horti Viridis, 28. VII. 1481, a druhá obsahuje dílo Roberta Holkota *Super sapientiam Salomonis*, Speyer, Peter Drach, 26. Feb. 1483, s rukopisným přívazkem: *Tabulae astronomicae*, XV ex., střední Evropa (Čechy?).

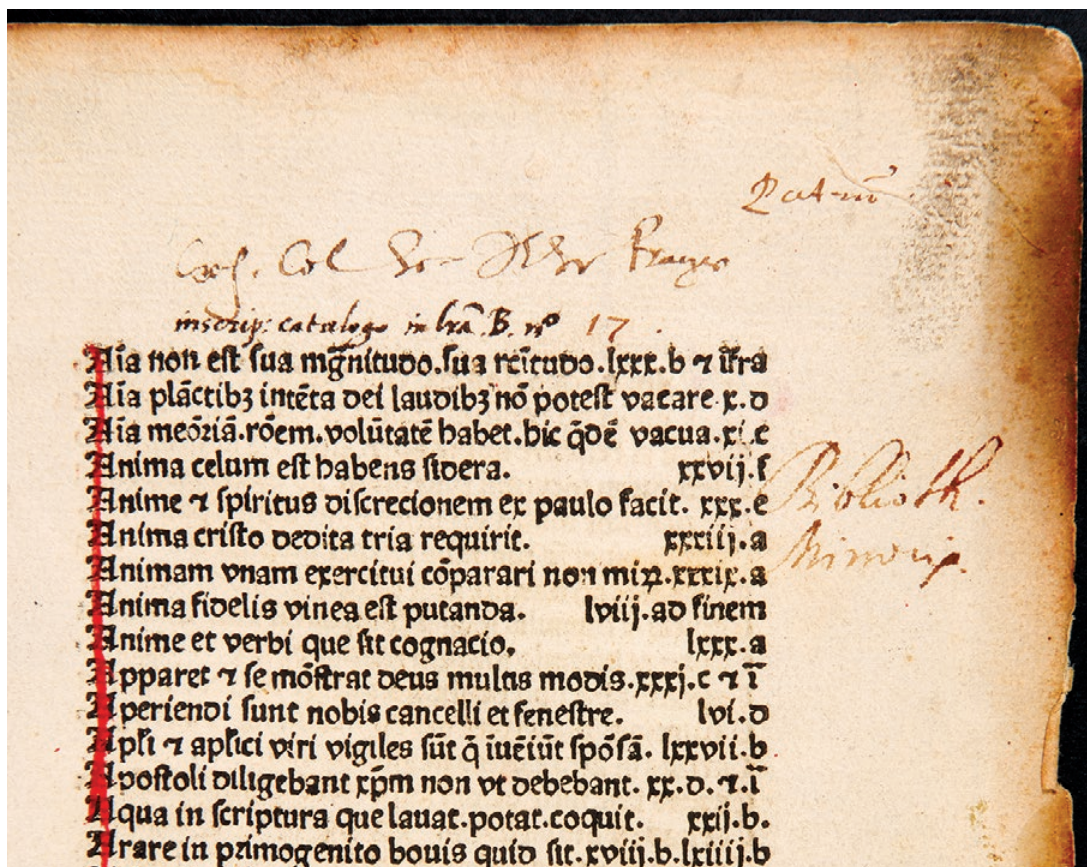
První inkunábule z roku 1481 je ojedinělým rozšířením sbírky NK ČR o neobyčejně cenný tisk z rané etapy evropského knihtisku. Jedná se o vůbec první tištěné vydání latinských Kázání na *Píseň písní* od svatého Bernarda z Clairvaux, které vznikaly mezi lety 1135 až 1153 a jsou jakýmsi kompendiem monastické spirituality a stěžejním dílem středověké křesťanské mystiky. Podle závěrečného červeného impresa dokončila tisk 28. července 1481 tiskárna domu Bratří společného života u sv. Michala v severoněmeckém Rostocku.

Náboženské společenství Bratří společného života vzniklo v rámci hnutí nové zbožnosti (*devotio moderna*) na konci 14. století. Vynikalo zvláštní láskou ke knihám a mezi bratry bylo mnoho písařů, iluminátorů či knihvazačů. Bratři společného života ve svých domech provozovali skriptoria, která šířila nábožensko-vzdělávací texty a jinou četbu vhodnou k prohloubení zbožnosti. Opisovačská práce byla pro bratry jak součástí asketického života, tak i zdrojem příjmů. Záhy po vynalezení knihtisku přešlo několik německých domů na novou technologii a namísto skriptorií zřídilo tiskařské officíny. Jednou z nich byl dům v Rostocku, kde bratři od roku 1476 až do roku 1529 provozovali tiskárnu a kde vydali

**Bo laudem et gloriam omnipotentis dei . gloriose virginis
marie . et omnium sanctorum . Genuit feliciter elegantissimū atq;
pulcherrimū sermones beati . Bernardi clareuallensis abbatis
doctoris melliflui super Cantica canticorum summa cū diligen
tia correcti atq; impressi in Rostock per fratres Cois vite .
ad sanctū Michaelē . Anno a natiuitate domini . Millefimo
quadringentesimo octogesimo octavo kalendas Augusti .**

Bernardus Clairualensis: Sermones super Cantica canticorum, Rostock 1481, sign. 40.D.52 – kolořón s odkazem na tiskárnu v Rostocku.

Bernardus Clairvalensis: *Sermones super Cantica canticorum*, Rostock 1481, sign. 40.D.52 – detail provenienční poznámky.

na šedesát typograficky velmi zdařilých titulů, které měly především vést k rozvoji duchovního života. Současně provozovali knihvazárnu a obchod s knihami.

NK ČR již má ve své sbírce nesmírně cenný konvolut čtyř tisků z rostocké tiskárny Bratří společného života, mezi nimiž jsou i dva světové unikáty: sv. Anselma z Canterbury *Soliloquium iubilaum* a Pseudo-Anselmův *Stimulus amoris*, oba z roku 1475. Konvolut pochází z klášterní knihovny augustiniánů Segeberg ve Šlesvicku-Holštýnsku a do Prahy se dostal v době třicetileté války spolu s další kořistí Albrechta z Valdštejna. Nákupem inkunábule z roku 1481 NK ČR tuto malou kolekci rozšířila o další kus pocházející z prvotiskárny, knihovnedci i bibliofily velmi ceněné.

Druhým důvodem, proč NK ČR chtěla nabízenou inkunábuli získat, je její původní provenience. Podle rukopisné poznámky ze 17. století „Caes. Col. Soc. Jesu Prage“ byla totiž součástí klementinské jezuitské knihovny. A podle další poznámky „[monasterii] Oybinensis“ byla dokonce součástí základní knižní fundace, kterou jezuité získali po příchodu do Prahy v roce 1556 od panovníka Ferdinanda I. Jednalo se o soubor knih tehdy zaniklého kláštera celestinů v Ojvíně (něm. Oybin, poblíže Žitavy), který se stal jádrem pozdější slavné klementinské knihovny. Ojvínský klášter knihu obdržel na přelomu 15. a 16. století darem od mistra Johanna Galharta („a magistro Joanne Galhart“). Nově získaná inkunábule tedy patřila klementinské koleji již od jejího založení asi až do zrušení řádu v roce 1773. Její další osudy nejsou z výtisku vysledovatelné.

Tisk je dnes v různých světových knihovnách dochován ve zhruba třech desítkách výtisků. Nabízený exemplář je úplný a zachovaný v dobrém stavu. Je sázen vytříbenou severoněmeckou rotundou a pod

Tabula de Dominibus ad Septimū clima

Sol in arietē.

Arietis	mesadi ei		Horelo gr̄i		Li br̄y	Scorpio m̄s.		Sagitt̄a m̄s.		Capri corni		Capri corni		Aq̄ui n̄i	
	Grad̄	ho	mi	ho		mi	Grad̄	mi	Grad̄	mi	Grad̄	mi	Grad̄	mi	Grad̄
1	6	4	12	5	1	3	18	3	16	1	15	29	2	28	56
2	6	7	12	11	2	2	22	2	25	2	30	0	15	0	3
3	6	11	12	16	3	8	30	5	32	3	26	1	26	1	11
4	6	12	12	22	4	6	36	6	43	5	2	2	37	2	18
5	6	18	12	27	5	7	22	7	52	6	18	3	48	3	26
6	6	22	12	33	6	8	48	9	1	7	34	4	59	4	33
7	6	26	12	38	7	9	52	10	10	8	50	6	10	5	41
8	6	30	12	42	8	10	59	11	19	10	6	7	21	6	48
9	6	33	12	49	9	12	9	13	28	11	22	8	32	7	55
10	6	36	12	55	10	13	9	18	37	12	38	9	43	9	3
11	6	41	13	0	11	12	14	14	45	13	55	10	57	10	12
12	6	42	13	6	12	16	19	15	53	15	12	12	11	11	21
13	6	48	13	11	13	16	23	17	1	16	29	13	25	12	31
14	6	52	13	17	14	17	27	18	9	17	46	12	39	13	41
15	6	55	13	22	15	18	31	19	17	19	3	15	53	14	51
16	6	59	13	28	16	19	35	20	25	20	20	17	7	16	1
17	7	3	13	33	17	20	39	21	33	21	37	18	21	17	11
18	7	7	13	39	18	23	43	22	41	22	55	19	35	18	21
19	7	10	13	42	19	22	47	23	49	22	13	20	50	19	31
20	7	14	13	50	20	23	51	24	57	25	31	22	5	20	41
21	7	18	13	55	21	24	54	26	5	26	51	23	22	21	52
22	7	21	14	1	22	25	57	27	13	28	14	24	39	23	3
23	7	25	14	6	23	27	0	28	21	29	31	25	56	24	12
24	7	29	14	11	24	28	3	29	29	0	51	27	13	25	25
25	7	33	14	17	25	29	6	0	37	2	11	28	30	26	36
26	7	36	14	22	26	29	9	1	45	3	31	29	47	27	47
27	7	40	14	28	27	31	12	2	53	4	51	1	4	28	58
28	7	42	14	33	28	31	15	3	1	6	11	2	22	0	9
29	7	48	14	39	29	3	18	5	9	7	32	3	40	1	20
30	7	52	14	45	30	4	20	6	16	8	53	4	58	2	32

Robertus Holkot: Super sapientiam Salomonis, Speyer 1483, sign. 40.E.47 – astronomické tabulky rukopisného príväzku.

závěrečným impresem opatřen grafickým signetem rostocké tiskárny. Svázán je v původní knižní vazbě pocházející z doby jeho vydání. Kožený, zčásti již odřený povrch je zdoben slepotiskem. Hodnotu výtisku zvyšuje kvalitní malovaná iniciála N(obis) doplněná na počátku vlastního textu akantovými rozvilinami a květy na borduře.

Druhá inkunábule (podle jedné ze signatur na předním přideštit pochází kniha z knihovny průmyslníka a bibliofila Otokara Kruliše-Randy, 1890–1958) je zajímavá především svým rukopisným přívazkem. Přívazek je nepochybným bohemikem, protože jako autor tabulky ekvací dnů a nocí je označen Václav Faber (či Fabri) z Českých Budějovic (asi 1455/1460–1518). Tento astronom, astrolog, lékař a teolog je znám jako komentátor základní astronomické příručky Jana z Holywoodu. Působil na univerzitě v Lipsku, kde vydával astronomické praktiky (1482–1501) a almanachy (1486–1501) a v roce 1488 se stal rektorem. Později je doložen jako lékař v Mostě (od 1499) a farář v Českých Budějovicích (od 1505). Důležitá byla jeho knihovna, z níž se dodnes dochovalo jen torzo. NK ČR už má ve své sbírce Faberova díla, jednak astronomický traktát v rukopisu se sign. XII F 34, jednak rekomendaci magistrandů na lipské univerzitě z roku 1489 v rukopisném přívazku k inkunábuli sign. 44 G 47, který je Faberovým autografem.

Astronomické tabulky rukopisného přívazku mohly sloužit pro sestavování horoskopů. Tím upomínají na praktické příručky, které Václav Faber sestavoval v Lipsku. Rukopisný přívazek je zajímavým dokladem šíření děl Václava Fabera ve skriptografickém prostředí.

Historický knižní fond NK ČR je doplňován především se zřetelem na bohemikální díla, a proto získáním této inkunábule naplňuje NK ČR toto své poslání.

Dále bylo pro fond ORST zakoupeno v antikvariátu Ztichlá klika pět bohemikálních rukopisů pocházejících z období od konce 17. do počátku 19. století. Rukopisy byly součástí zaniklé sbírky významného bibliofila Rudolfa Hlavy (1911–1988), archiváře, muzejního pracovníka a městského kronikáře v Semilech. Nejvýznamnější akvizicí představuje *Sbírka léčebných praktik a hospodářských rad*, kterou na sklonku 17. století sestavil pravděpodobně některý z předků Rudolfa Hlavy žijících na Semilsku (sign. XVII J 67), dále *Sbírka mysliveckých pověr, kouzelných praktik, receptů mysliveckých čar a pověrečného léčení dobytka* z konce 18. století (sign. XVII J 65) a mezi evangelíky šířená *Píseň o příchodu a soudu krále Marokána* v opise z roku 1817 (sign. XVII J 66). Zajímavou provenienci má *Knížka početní* z roku 1792; učebnici počtů sestavil učitel František Hrdlička pro svého žáka, budoucího rychtáře, sedláka a tkalce Františka Krejčího (1776–1849) ze Rváčova na Hlinecku (sign. XVII H 66).

V neposlední řadě je třeba zmínit skupinu čtyř nově zakoupených českojazyčných starých tisků, kde zcela převládá náboženská literatura z druhé poloviny 18. století. Konkrétně se jedná o modlitební knihy: *Dvouch svatých sester Gertrudy a Mechtildy mocné modlitby ...* z roku 1770 (sign. 54 Se 409) a *Duchovní křesťanské katolické jádro všech modliteb ...* vytištěné někdy mezi lety 1770–1798 (sign. 54 Se 408) nebo samostatně vydané části Nového zákona: *Evangelia též epištoly na neděle a svátky ...* z přelomu 18. a 19. století (sign. 54 Sf 117). Všechny tyto tituly vycházely v průběhu 18. století opakovaně, a více než literárním obsahem jsou cenné svou bibliografickou unikátností a stavem dochování. Odborná evidence jejich jednotlivých reedic a variant je poměrně náročným úkolem. Nově pořízené tisky tak poslouží především k doplnění naší národní retrospektivní bibliografie tzv. *Knihopisu českých a slovenských tisků*. Nad výše zmíněné tituly vyniká tisk *Poutnický kancionál pro každého nábožného křesťana katolického ...* (sign. 54 Se 410) jehož autorem je známý skladatel duchovní hudby, osvícenec a pedagog Jakub Jan Ryba (1765–1815). V jeho kancionálu se nacházejí různé modlitby a písně, které mohli doboví čtenáři využít během náboženských poutí a procesí nebo při školní výuce a zpěvu v kostele.

Přírůstky do fondu Hudebního oddělení

Pro Hudební oddělení se podařilo zakoupit z antikvariátu Ztichlá klika komplet dokumentů, který obsahuje jak autografy hudebních děl Karla Bendla, Eugena Suchoně, Jána Levoslava Belly, Jindřicha Jindřicha a Josefa Labitzkého, tak také vzácnou korespondenci osobností hudebního života počátku 20. století – Josefa Bohuslava Förstera, Otokara Jeremiáše, Josefa Suka a mnoha dalších. Dokumenty představují chronologicky ucelenou vrstvu, zvláště českého hudebního života, vymezenou první polovinou 20. století s přesahy jednak do 19. století a jednak do padesátých let 20. století, ojediněle i dále.

Drobná skladba
Josefa Labitzkého.

Ze stejného antikvariátu pochází další cenná akvizice, jež obsahuje dopisy tří významných osobností světové hudební scény první poloviny 20. století. Jejich hodnota je dána významností jmen těch, kteří jsou jejich autory, a také jmen osobností, jimž byly adresovány. Dopis Bohuslava Martinů je adresován Richardu Vogelovi, pražskému továrníkovi, který podporoval za války české umělce žijící v USA. Přináší informaci o dílech Martinů uvedených při oslavách svátku 28. října 1943 v New Yorku a v Clevelandu. Skutečnou raritou je dopis Bély Bartóka, maďarského skladatele světového významu a hudebního

Titulní list dobového opisu tisku klavírního výtahu Mozartovy opery Figarova svatba.

etnografa, mimo jiné i v oblasti lidových písní maďarsko-slovenské provenience. Právě k tomuto druhému aspektu náleží dopis (z roku 1931) s naprosto detailními instrukcemi týkajícími se ediční realizace příslušného dílu Bartókova monumentálního sběratelského díla. Třetí dopis (z roku 1917) je psán rovněž osobností světového významu, dirigentem Bruno Walterem, a je adresován významnému vídeňskému hudebnímu kritikovi Ludwigu Kárpáthovi. Oba náleželi do okruhu osobností blízkých Gustavu Mahlerovi.

Od soukromého majitele byl zakoupen rukopisný pramen, který rozšířil dokumenty Hudebního oddělení mající vazbu ke jménu W. A. Mozart. Jde o klavírní partituru opery *Figarova svatba* v podobě dobového opisu původního tisku vydaného v nakladatelství Breitkopf & Härtel v Lipsku. Konkrétní exemplář není datován, ale z podoby rukopisných znaků hudebních i textových se dá soudit na první čtvrtinu 19. století. Z hlediska hudebně-historického se jedná o specifickou, přinejmenším svého druhu ne zcela běžnou dobovou pramennou variantu dokládající provozování dotyčného Mozartova díla v průběhu několika desetiletí po autorově smrti. Je lokačně, provenienčně, „majitelsky“ i dedikačně zřetelně vymezen přípis na přední předsádce a na titulní straně, které dokládají jeho původ na českém území.

Hudební oddělení dostalo také dva významné dary. Prvním z nich je osobní knihovna (cca 2 100 svazků) amerického badatele a muzikologa George R. Hilla, jenž studoval v sedmdesátých letech 20. století české prameny hudebního díla skladatele českého původu Floriana Leopolda Gassmanna (1729–1774), jehož tematický katalog vydal a jehož dílu se věnoval. Dárce zařídil a finančně zajistil i převoz knihovny z New Jersey do Prahy. Jeho přáním je, aby knihy sloužily ke studiu budoucím hudebním historikům. Všechny jsou označeny razítkem majitele, které podává informaci, že náležejí k tomuto velkorysému daru.

Druhým darem je soubor 27 kreseb inspirovaných Mozartovým dílem a Prahou věnovaný do sbírky tzv. Mozartova Památníku lékařem a malířem Markem Podwalem z New Yorku. Kresby byly vystaveny v Klementinu na výstavě *Mozart & Praha. Očima Marka Podwala*, na které byl dar slavnostně předán. Kolekce byla vydána v pěti číslovaných kopiích a NK ČR byl věnován výtisk číslo 1.

Knihopis českých a slovenských tisků (Knihopis)

V roce 2016 probíhaly standardní práce na národní retrospektivní bibliografii tzv. *Knihopisu českých a slovenských tisků* (dále jen Knihopis) nastavené již v předchozích letech a související především s aktualizací bibliografických dat převzatých ze starší elektronické databáze *Knihopis-Digital*. Nově byly realizovány činnosti vyplývající z účasti Knihopisu v projektu *Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800*. Jednu z částí tohoto pětiletého projektu tvoří vzájemná spolupráce Knihopisu s *Bibliografií cizojazyčných bohemikálních tisků 1501–1800* (dále jen BCBT), která je spravována Knihovědným oddělením Knihovny Akademie věd ČR (KNAV). Výsledek této společné kooperace představuje propojení Knihopisu a BCBT do jednoho uživatelsky komfortního vyhledávacího rozhraní. Tím dojde k odstranění dosavadního jazykového rozdělení obou bibliografií, jež neodpovídá současným badatelským nárokům a potřebám. V průběhu roku 2016 byla zahájena první fáze projektu. V této etapě byla hlavní pozornost redaktorů Knihopisu zaměřena na českojazyčnou tiskařskou produkci 16. století (tzn. na tisky vydané v letech 1501–1600). Postupně bylo manuálně upraveno přes dva tisíce knihopisných záznamů, u kterých byl zrevidován zápis tzv. číselných Dodatků a odstraněny různé věcné a formální nedostatky. Jména původců (např. autorů, tiskařů, překladatelů) vyskytující se v těchto záznamech byly propojeny sází Národních autorit, případně nově do této báze navrženy (vytvořeno bylo zhruba 200 autoritních jmenných hesel). Do báze *KPS-Knihopis* bylo dále importováno přes 90 nových bibliografických záznamů tzv. abecedních Dodatků (konkrétně část písmen C, K, M, P), které měly předtím podobu rukopisných kartotéčních lístků a které evidovaly tisky 16. století. V návaznosti na projekt *Knihověda.cz* byla do původních i do nově importovaných záznamů doplněna předem vybraná předmětová hesla (marcovské pole 650) a formální deskriptory (marcovské pole 655). K některým knihopisným záznamům (zhruba 500 položek) byly nově připojeny digitální kopie, které byly nalezeny např. ve virtuální knihovně Manuscriptorium, elektronických katalogích MZK v Brně či ÖNB ve Vídni, nebo získány prostřednictvím projektu Google Books a knihovnické služby EOD. Knihopisné záznamy byly v pravidelných intervalech zasílány do KAV, kde jsou dále využity v rámci projektových výstupů.

CERL – Consortium of European Research Libraries

Spolupráce s CERLem, která začala v roce 2012 v oblasti katalogizace starých tisků vydávaných cca v letech 1455–1800, pokračovala i v roce 2016. Do evropského elektronického katalogu *Hand Press Book* (HPB) – <http://www.cerl.org/resources/hpb/main> – poskytla NK ČR 15 339 záznamů. Celkem je tedy v CERL z Národní knihovny zpřístupněno již 150 068 záznamů starých tisků.

Významným přínosem je, že elektronické záznamy starých tisků, vzešlé z katalogizace pro Google, jsou pravidelně zasílány do The CERL Portal nebo HPB – Heritage of Printed Book Database, dříve Hand Press Book Database. Dne 21. října 2016 se konala valná hromada CERL, jehož je NK ČR speciálním členem. Při projednávání zprávy o HPB výkonná ředitelka Marian Lefferts vyslovila pochvalu NK ČR (jako jediné z institucí pracujících na HPB) za vynikající workflow i pravidelné a velké dávky dat, což může být vzorem pro ostatní členy.

Manuscriptorium

Manuscriptorium, evropská digitální knihovna rukopisů a dalších historických dokumentů zpřístupňovaná NK ČR a zároveň virtuální badatelské prostředí pro práci s historickými fondy, bylo v roce 2016 rozšířeno o historické dokumenty digitalizované NK ČR v podprogramu VISK 6, tj. o 130 komplexních digitálních dokumentů čítajících 34 291 obrazů, jakož i o pravidelné dávky dokumentů stávajících partnerů.

Koncem roku 2016 Manuscriptorium obsahovalo: 440 409 EZ (evidenčních záznamů), 67 899 KDD (komplexních digitálních dokumentů).

Pokračovala dlouhodobá spolupráce s chorvatskými partnery na online zpřístupnění děl staročeského a starochorvatského písemnictví, které vykazují genetické vztahy se záměrem korelovat plné texty s obrazovými kopiemi. Pokračovalo také pravidelné zařazování plných textů do Manuscriptoria.

V rámci rozvoje Manuscriptoria byla vytvořena aplikace Manuscriptorium mobile pro mobilní zařízení se systémem Android a byla vytvořena specifikace uživatelského rozhraní klientské aplikace Manuscriptorium verze 4.

V rámci institucionálního výzkumu byl vyvinut index digitalizace historických dokumentů, jakož i jeho nadstavba URI resolver pro historické dokumenty, a byly uvedeny do poloprovozu. Dále byla v rámci institucionálního výzkumu provedena diverzifikace částí a funkcionalit komplexního digitálního dokumentu prostřednictvím adaptace dostupné technologie vytvářené v komunitě IIIF (International Image Interoperability Framework) a jako poloprovaz byl instalován IIIF-compliant image server v prostředí distribuovaných digitálních úložišť v oblasti písemného a dokumentového kulturního dědictví, jakož byl vytvořen i poloprovaz Manuscriptorium 4 pilotní verze s klientskými aplikacemi využívajícími možnosti IIIF.

V souvislosti s evropským projektem CENDARI, jehož byla NK ČR partnerem a který skončil 31. 1. 2016, tým Manuscriptoria pokračoval v práci na dvou tematicky strukturovaných průvodcích (tzv. ARG – Archival Research Guides) po rukopisném materiálu (Středověké kazatelství ve středoevropských rukopisných sbírkách; Geografie a přírodní vědy ve středoevropských rukopisných sbírkách) včetně prolínání do jiných zdrojů.

Na základě projektu *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* byla provedena konverze zdigitalizovaných dokumentů do Manuscriptoria. Také byly do Manuscriptoria převedeny digitalizáty historických map vzniklé ve spolupráci s Výzkumným ústavem geodetickým, kartografickým a topografickým AV ČR, v.v.i. (VÚGTK) ve Zdíbech.

Slovanská knihovna (SK) je veřejně přístupná specializovaná vědecká knihovna pro oblast slavistiky a problematiku slovanských zemí. SK je odborem Národní knihovny (NK ČR), při plnění statutárních úkolů spolupracuje s jejími složkami.

Podobně jako v předchozích letech byl hlavním odborným projektem, kterého se SK účastnila, projekt *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google*. Během roku bylo nově zkatologizováno či rekatologizováno 6 944 dokumentů a zdigitalizováno 8 947 dokumentů. Od počátku projektu bylo zdigitalizováno 25 247 jednotek dokumentů ze sbírky SK (z toho 3 368 starých tisků), které jsou nyní volně dostupné na internetu.

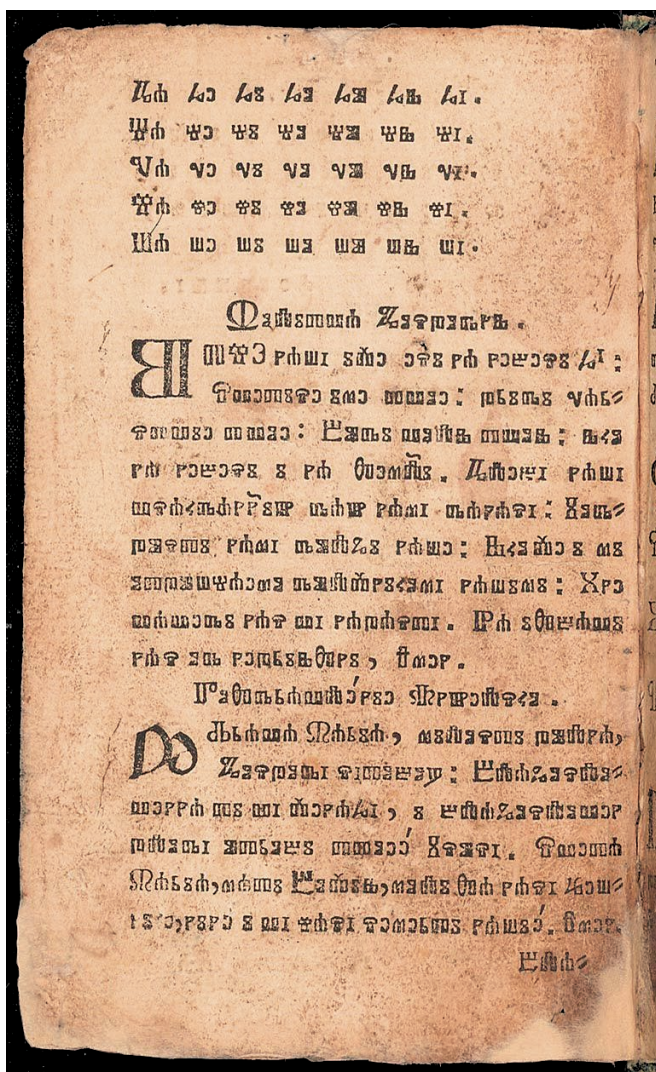
Třetím rokem pokračoval projekt digitalizace knih vydaných příslušníky ruské, ukrajinské a běloruské emigrace na území Československa v letech 1918–1945 a knižní produkce místních emigrantských vydavatelství, který je součástí programu budování NDK. Kvůli technickým problémům digitalizační linky došlo ke znatelnému zpomalení digitalizace – v průběhu roku tak bylo zdigitalizováno pouze 249 knih uvedené proveniencí. Od počátku projektu digitalizací prošlo 1 208 dokumentů, jejich elektronické kopie jsou dostupné v digitální knihovně Kramerius 4.

V rámci programu VISK 6 byly v roce 2016 digitalizovány čtyři historické rukopisy a tři unikátní staré tisky ze sbírky SK. Digitalizace se dočkala například proslulá *Ostrožská bible* z roku 1581 či poslední dosud nezdigitalizovaný hlaholský tisk *Azbukividnjak* Rafaela Levakoviče z roku 1693. Elektronické kopie všech těchto historických dokumentů jsou zařazeny do digitální knihovny rukopisů a starých tisků Manuscriptorium.

Přípravou podkladů pro svazek zahrnující písmeno „L“ pokračovala účast SK v projektu Ruské národní knihovny *Mezinárodní souborný katalog ruské knihy (1918–1926)*.

Odesláním údajů o 226 titulech periodik vydávaných na území Československa příslušníky ruské emigrace se SK připojila k tvorbě souborného katalogu ruského periodického tisku vydávaného za hranicemi Ruska *Emigrantika. Periodika ruskogo zarubežja*, jehož tvorbu koordinuje Dom ruskogo zarubežja im. A. Solženicyna v Moskvě. V průběhu roku 2016 probíhaly přípravy další části podkladů.

Azbukividnjak Rafaela Levakoviče z roku 1693 – ukázka z hlaholského tisku digitalizovaného v roce 2016.

Dosavadním vyvrcholením spolupráce SK a Petrohradského kulturně-informačního centra Russkaja emigracija je vydání odborné monografie Marie Magidové *Pod znakom katalogov i materialov k... V. N. Tukalevskij i rusckaja kniga za rubežom (1918–1936)*. Kniha vůbec poprvé mapuje život a dílo bibliografa, žurnalisty a znalce knižní kultury Vladimira N. Tukalevského (1881–1936), který inicioval vznik SK a v prvních letech existence stál v jejím čele. Podstatná část knihy je věnována právě vzniku a historii SK. Dějinám knihovny se ve svých vzpomínkách, které SK vydala pod názvem *Slovenská knihovna: můj osud*, věnuje rovněž dlouholetý pracovník SK a v letech 1978–1992 její ředitel Jiří Vacek.

Průběžně pokračovalo třídění a katalogizace rozsáhlé fotografické sbírky Rudolfa Hůlky. Výběr z Hůlkových fotografií s tematikou Podkarpatské Rusi byl v lednu a únoru 2016 k vidění na výstavě *The Lost World of Subcarpathian Rus': The Lens of Rudolf Hůlka* v Národním českém a slovenském muzeu a knihovně v americkém Cedar Rapids (Iowa). Podařilo se též zajistit druhé, o několik fotografií doplněné vydání obrazové publikace *Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky*.

Již jedenáctým rokem pokračovala realizace projektu NK a UKB *Slovenská knihovna – Česká knižnica*, jehož garanty jsou české a slovenské ministerstvo kultury. V roce 2016 získala SK z prostředků tohoto projektu pro svůj fond celkem 614 svazků slovenských knih.

V oblasti akvizice se po mnohaleté snaze podařilo navýšit rozpočtové prostředky na nákup literatury. Toto navýšení umožnilo zahájit zacelování mezer vzniklých v knižní sbírce SK v důsledku dlouholetého podfinancování této základní statutární činnosti a současně se precizněji věnovat akvizici nově vydaných dokumentů. Důležité pro akvizici jsou každoročně knižní dary. Tradičně velkorysími dárci byly sdružení Memorial, Institut slavjanověděníja RAN a pražský Polský institut. Významně fond obohatily knihy darované badatelem Bohdanem Zilynským, záhřebským Institutem za etnologiju i folkloristiku a varšavským Instytutem Pamięci Narodowej. Dva nově vydané svazky série *Bibliochronika* věnoval SK knižní sběratel a odborník na ruskou knižní kulturu Alexej A. Vengerov. Díky jeho velkorysosti získala SK již devět svazků této unikátní ediční řady.

V průběhu roku 2016 SK uspořádala nebo se podílela na přípravě třinácti kulturně-odborných akcí a účastnila se příprav jednání Česko-ruské komise historiků a archivářů v březnu 2016. Poosmě byla udělena odborná Cena Rudolfa Medka, kterou předává SK společně se spolkem Ruská tradice. Nositeli ceny pro rok 2016 se stali vojenský historik, falerista a žurnalista Edmund Orián a překladatel, básník a rozhlasový redaktor Václav Daněk. Kulturní činnost SK je nadále značně limitována pokračující revitalizací Klementina.

V roce 2016 byly dále budovány informační zdroje Knihovnického institutu (KI) pro odbornou veřejnost. S podporou projektu VISK 8B byla udržena vyhledávací funkce oborové brány Knihovnictví a informační věda (KIV), která od roku 2015 v rámci portálu Informace pro knihovny (IPK) sjednocuje knihovnické zdroje NK ČR. Díky grantu v oborové části projektu LR1308 byly udržovány licence na zpřístupnění významných zdrojů LISA a LISS. Z dalších zdrojů vznikajících v KI rostl význam bibliografické databáze KKL a terminologické databáze TDKIV. V oblasti publikační činnosti se úspěšně rozvíjelo mediální partnerství časopisu *Knihovna* a významných oborových konferencí, roste zájem o facebookové stránky KI. Ve spolupráci s autory byl zajištěn překlad recenzovaných článků z časopisu *Knihovna* do angličtiny.

Oddělení vzdělávání i v roce 2016 organizovalo počítačové kurzy Základy informační gramotnosti z grantu VISK 2, připravilo desítky školení, seminářů a přednášek na aktuální témata z našeho oboru nejen pro pracovníky NK ČR, ale i pro stovky frekventantů z veřejných i specializovaných knihoven celého Česka. Odborní pracovníci oddělení vzdělávání poskytovali informace a konzultace z oblasti vzdělávání a intenzivně spolupracovali s domácími i zahraničními vzdělávacími institucemi v našem oboru. Oddělení vzdělávání zajistilo desítky exkurzí pro odbornou veřejnost a oborové školy, poskytovalo konzultace a poradenství v oblasti neziskových organizací a spolupráce knihoven s nevládními organizacemi v místě. Oddělení vzdělávání se podílelo na práci Sektorové rady pro kulturu v projektu *Národní soustava povolání II*. NK ČR se stala autorizovanou osobou podle zákona č. 179/2006 Sb. Nové rekvalifikační kurzy v souvislosti s projektem *Národní soustava povolání* budou realizovány od roku 2018. KI spolupracoval na přípravě *Koncepce celoživotního vzdělávání pracovníků knihoven*, která byla schválena Ústřední knihovnickou radou.

S podporou MK ČR se uskutečnil celostátní průzkum prostorového a technického zajištění veřejných knihoven, kterého se zúčastnilo 2 027 knihoven. KI zajistil činnosti související s úlohou *Koordináčního centra programu VISK* a připravil jednání Ústřední knihovnické rady ČR v Třebíči k přípravě *Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2017–2020* a další návazné práce na koncepci. V nákladu 6 000 výtisků byla vydána příručka *Rovný přístup: Knihovna přátelská k seniorům*, která slouží jako metodické doporučení pro práci všech typů knihoven se seniory. Úspěšně se rozvíjel projekt *Benchmarking knihoven*, jehož se zúčastnily i slovenské knihovny (celkem 320 účastníků).

V Zrcadlové kapli proběhlo 13. října 2016 slavnostní udělení cen Knihovna roku 2016, Městská knihovna roku 2016 a MARK 2016. Předání se zúčastnil ministr kultury Daniel Herman. Součástí slavnostního aktu bylo i předání Ceny MK ČR za přínos k rozvoji české kultury, které z rukou ministra převzal dlouholetý ředitel Parlamentní knihovny PhDr. Karel Sosna.

Předávání cen Knihovna roku 2016.
Foto: Eva Hodíková

Výzkum a vývoj v Národní knihovně ČR

Institucionální výzkum: Rozvoj Národní knihovny České republiky jako výzkumné organizace

Doba řešení: 2016–2020

Koordinátor: Adolf Knoll

Finanční podpora: MK ČR

URL: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/nk-vyzkumna-organizace>

NK ČR se řídí svou dlouhodobou koncepcí výzkumu a vývoje na léta 2016–2020. V roce 2016 měla NK ČR možnost se ucházet o přidělení dodatečných finančních prostředků na svůj rozvoj jako výzkumné organizace z tzv. nákladů nespotřebovaných výdajů zřizovatele. Díky přiznání tohoto navýšení mohlo dojít k výraznějšímu pokroku řešení v několika oblastech (např. 3 a 6).

V souladu s koncepcí probíhalo v roce 2016 řešení v šesti níže uvedených oblastech.

Oblast 1. Výzkum knižní kultury středověkých Čech

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Kamil Boldan

Prvním cílem výzkumu je nové zpracování proveniencí středověkých rukopisů a inkunábulí uložených v NK ČR. V roce 2016 byl proveden důkladný popis všech provenienčních znaků zhruba stovky středověkých kodexů z někdejší pražské lobkowiczské knihovny (signaturové odd. XXIII) a tří stovek inkunábulí (signaturové odd. 39) včetně prosopografie původních majitelů. Vedle toho byly zdokumentovány provenience v 1 200 nezdigitalizovaných středověkých rukopisech a provenienční poznámky zachyceny na 3 500 snímcích.

Druhým cílem je výzkum knihoven pražské univerzity a osobních knihoven univerzitních mistrů, šlechtických, církevních a měšťanských knihoven. Navazujícím badatelským okruhem je zastoupení středověkých rukopisů v knihovnách sběratelů 18. až 20. století a druhý život vybraných středověkých címeří. Členové řešitelského týmu publikovali studie kupř. o středověkých rukopisech z knihovny hrabat von Manderscheid (M. Svobodová), o středověkých kodexech s husitiky, které pocházejí z knihovny průmyslníka Otokara Kruliše-Randy (J. Marek), či o iluminované bibli z majetku utrakvistického kněze Jana Gaudencia s komentovanou edicí Gaudenciových letopisných záznamů z doby husitské revoluce (K. Boldan). Několik nových studií odevzdali do tisku. Z výsledků za předcházející období byl publikován především rozsáhlý katalog středověkých latinských rukopisů získaných dnešní NK ČR od vydání katalogů Josefa Truhláře roku 1906 (autoři J. Marek a M. Dragoun) a kniha *Úřední jednolistové tisky jagellonského věku*, která formou historické kontextualizace přibližuje celkem 23 bohemikálních jednolistů vydaných před rokem 1526 (autor K. Boldan).

V rámci mezinárodní spolupráce při výzkumu kulturního dědictví se člen řešitelského týmu J. Marek zúčastnil zasedání konsorcia Text Encoding Initiative (TEI), jež se uskutečnilo ve Vídni. V rámci pracovní skupiny pro rukopisy tu mj. diskutoval podobu prepisů primárních pramenů a spolupracoval na definování standardu pro zápis provenienčních znaků. V rámci spolupráce na databázi Einbanddatenbank, která podchycuje evropské knihvazačské dílny činné v pozdním středověku a raném novověku, probíhalo zpracování slepotiskového knihařského nářadí českých pozdně středověkých dílen. Člen řešitelského týmu K. Boldan se zúčastnil konference pracovní skupiny pro dějiny knižních vazeb, která se uskutečnila v německém Coburgu.

Oblast 2. Hudební věda

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Zuzana Petrášková

V roce 2016 byly plněny úkoly všech tří projektem stanovených cílů. Průzkum dosud nezpracovaných sbírek proběhl v Muzeu Bohuslava Horáka v Rokycanech, v kostele Povýšení sv. Kříže v Litomyšli a v kostele sv. Jana Křtitele v Teplicích.

Počet záznamů v databázi filigránů dosáhl výše 1 089; databáze je využívána spolupracovníky RISM i dalšími badateli. Přístupná je na adrese <http://aleph.nkp.cz/web/watermarks/intro.htm>.

Pokračovaly hloubkové revize a katalogizační práce na převodu papírové dokumentace sbírek již evidovaných v Souborném hudebním katalogu do mezinárodní databáze RISM. Probíhala příprava tematických katalogů zpracovaných sbírek z fondu NK ČR, a to provenience Dr. Ludvíka Hornova, Barnabase Weise a kostela v Kolči. V Archivu Konzervatoře v Praze se pracovalo na cenné sbírce hudebnin Elisy hraběnky Šlikové. K vydání je připravena sbírka hudebnin rodiny Clam-Gallas z Českého muzea hudby.

Podarilo se zahájit práci v archivu hudebnin v Českém Krumlově, byla revidována část sbírky duchovní hudby a zahájeno zpracování do databáze RISM již v novém programu Muscat.

S tímto novým katalogizačním programem se mohl celý pracovní tým projektu seznámit na workshopu připraveném v NK ČR za účasti pracovníka mezinárodní redakce RISM – <http://www.rism.info/en/home/newsdetails/article/64/muscat-workshop-in-prague.html>. Všechny uložené záznamy jsou online přístupné na adrese <http://opac.rism.info>.

Oblast 3. Zdokonalení virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

V roce 2016 byl rámci institucionálního výzkumu vyvinut a uveden do poloprovozu registr/index digitalizace historických dokumentů/fondů. Byl vyvinut a uveden do poloprovozu URI resolver pro historické dokumenty. Byla provedena diverzifikace částí a funkcionalit komplexního digitálního dokumentu prostřednictvím adaptace dostupné technologie vytváření v komunitě IIIF (International Image Interoperability Framework) do systému Manuscriptoria včetně instalace a poloprovozu IIIF-compliant image serveru v prostředí distribuovaných digitálních úložišť v oblasti písemného a dokumentového dědictví. Byly vyhodnoceny principy komunikace mezi digitálními úložišti a možnosti jednoznačného adresování fragmentů informací pro zajištění přístupu k práci s informacemi v jiných typech dat, zejména pro zajištění přístupu k fragmentům informací v plných textech a v hudebních notacích.

Pokračovala dlouhodobá spolupráce s chorvatskými partnery na online zpřístupnění děl staročeského a starochorvatského písemnictví, které vykazují genetické vztahy, se záměrem korelovat plně texty s obrazovými kopiemi. Pokračovalo také pravidelné zařazování plných textů do Manuscriptoria.

V rámci rozvoje Manuscriptoria byla vytvořena aplikace Manuscriptorium mobile pro mobilní zařízení se systémem Android a byla vytvořena specifikace uživatelského rozhraní klientské aplikace Manuscriptorium verze 4.

V souvislosti s evropským projektem CENDARI, jehož byla NK ČR partnerem a který skončil 31. 1. 2016, tým Manuscriptoria pokračoval v práci na dvou tematicky strukturovaných průvodcích (tzv. ARG – Archival Reserch Guides) po rukopisném materiálu (Středověké kazatelství ve středoevropských rukopisných sbírkách; Geografie a přírodní vědy ve středoevropských rukopisných sbírkách) včetně odkazování do jiných zdrojů.

Na základě projektu realizovaného se společností Google byla provedena konverze digitalizovaných dokumentů do Manuscriptoria. Také byly do Manuscriptoria převedeny digitalizáty historických map vzniklé ve spolupráci s VÚGKT. Koncem roku 2016 obsahovalo Manuscriptorium 440 409 evidenčních záznamů, jakož i 67 899 komplexních digitálních dokumentů.

Oblast 4. Webové archivy pro vědecký výzkum

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Jaroslav Kvasnica

První rok výzkumu v nové oblasti, která se zabývá potenciálním přínosem dat z webového archivu pro další vědecký výzkum, byl zaměřen na specifická metadata pro webový archiv, která by nadále mohla být extrahována a zpřístupněna uživatelům, resp. badatelům. Výzkum byl také zaměřen na již existující nástroje a jejich využití pro extrakci, zpracování a zpřístupnění metadat. Výstupem v Oblasti 4 byly v roce 2016 publikovaný článek v recenzovaném periodiku a analýza, která bude sloužit k bádání v dalších fázích výzkumu.

Oblast 5. Dlouhodobá ochrana digitálních dokumentů

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Zuzana Kvašová

V roce 2016 byl znovuobnoven výzkum v oblasti dlouhodobé archivace digitálních dokumentů. Výzkum je směřován k aktuálním tématům jak na poli mezinárodního výzkumu, tak vůči současné situaci a potřebám v České republice. Byly podchyceny základní oblasti, které byly dále řešeny – problematika dlouhodobé archivace zvukových dokumentů, téma vnitřního metadatového formátu dlouhodobého úložiště a oblast identifikace digitálních děl.

Oblast výzkumu dlouhodobé archivace zvukových dokumentů navazuje na aktivity dalších institucí, ve kterých již několik let probíhá digitalizace zvukových nosičů a jejich obsahu. V roce 2016 vznikla analýza standardů pro dlouhodobé uchovávání s důrazem na průzkum užívaných datových standardů a jejich metadatový popis a doporučení vhodných standardů a nástrojů k jejich plnění. Na základě těchto výstupů bude v budoucnu navržen standard pro dlouhodobou ochranu zvukových dokumentů. Téma vnitřního metadatového profilu pro dlouhodobé uložení je nesystematicky řešeno již několik let. Prvním krokem výzkumu byl vznik analýzy možností vytvoření vnitřního metadatového profilu pro LTP systém NK ČR, který byl vytvořen v rámci projektu NDK, respektive popis funkcí vnitřního metadatového profilu, jeho nezbytností a možností uplatnění. Analýza je zaměřena na dva přístupy k vytvoření tzv. vnitřního metadatového formátu – vytvoření univerzálního metadatového formátu samotného LTP úložiště a vytvoření a zefektivnění metadatového profilu archivačního balíčku.

V oblasti rozvoje národního systému pro přidělování identifikátoru digitálních děl vznikla analýza nejčastěji užívaných redakčních systémů online periodik v českém prostředí (8 redakcí, 58 titulů). Na základě zhodnocení poskytnutých dat byly určeny tři nejrozšířenější redakční systémy, dále byl proveden jejich podrobný rozbor. Na základě těchto předběžných informací byly definovány nutné úpravy, které by bylo nutné realizovat, aby tyto systémy automatizovaně spolupracovaly se softwarem CZIDLO.

Oblast 6. Vývoj a ověřování metodik ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů (historických i novodobých) – vytvoření „Mezioborového metodologického centra restaurování a konzervace knihovních fondů“

Doba řešení: 2016–2020

Odpovědný pracovník: Petra Vávrová

V roce 2016 probíhala úprava formulářů centrální báze, tvorba postupů pro průzkumníky – manuálu pro práci, zdokonalována byla databáze a doplňován elektronický formulář na průzkum fyzického stavu svazků novodobých knihovních fondů, což vyplývalo z praktického využívání databáze. Dále pokračoval průzkum plastových vazeb a přebalů a byly prováděny u těchto materiálů jednoduché testy mechanických a optických vlastností (světlostálost).

Zaměřili jsme se na ověřování výsledků průzkumu fyzického stavu novodobých knihovních fondů, zejména hodnoty pH, získaných dvěma různými metodami, srovnávání získaných hodnot pH pomocí dotykové elektrody při průzkumu novodobých knihovních fondů a pomocí měřicího systému SurveNIR.

Pracovníci odboru Ochrany knihovních fondů zaškolili pracovníky na průzkum fyzického stavu fondů v MZK a VKOL, konzultovali uložení a manipulace s knihovním fondem – šlo o správu sbírek Hospitalu

Kuks. V Městské knihovně v Novém Jičíně proběhla sanace knihovních fondů po požáru. Pro Muzeum Cheb bylo konzultováno uložení archeologických nálezů charakteru knižní vazby, v Národní galerii v Praze byl mj. konzultován výběr filtrů do depozitáře, podmínky vystavení sbírek na papíru a příprava knih na odkyselování.

Bylo prozkoumáno přes 15 500 svazků knih na různé úrovni průzkumu fyzického stavu, k certifikaci byla přihlášena doplněná metodika přípravy novodobých knihovních fondů na odkyselování a dále metodika přípravy historických tisků na digitalizaci a obě metodiky byly odeslány k certifikaci. Metodiky umožní knihovnám a institucím uchovávajícím novodobé i historické knihovní fondy připravit se na digitalizaci a odkyselování.

Z průzkumů knihovních fondů vyplývá, že významná degradace se projevuje nejen u novin a dalších dokumentů 19. a první poloviny 20. století, ale i u publikací z pozdější doby. Není dostatečný přehled o rozsahu poškození konzervačních sbírek a stupni i rychlosti další postupné degradace, dané stářím, materiálem anebo uložením. Proto se zaměřujeme na průzkum fyzického stavu fondů (ať už jde o rychlý jednoduchý průzkum nebo o odborný vědecký instrumentální průzkum), pracujeme s parametry znalostní databáze, monitorujeme kvalitu ovzduší v depozitářích, vliv světla na papírové materiály, vyvíjíme a ověřujeme metodiky ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů a zdokonalování metodik a analýz materiálů knihovních fondů.

Celkem bylo od roku 2010 prozkoumáno přes 250 000 exemplářů knih. Vybíráme materiály např. charakterizující novodobé fondy, které budou odkyseleny ve světě dostupnými odkyselovacími metodami (hromadnými i individuálními), knihy, které potřebují vyrobít ochranný obal apod. Dále byly informace z databáze využity k výběru knih se specifickými parametry, např. kožená či polokožená vazba, druh poškození – poškození kapitálku apod., k výběru pro konkrétní restaurátorské a konzervátorské zásahy. Využití databáze tedy již slouží v praxi pro rychlejší, efektivnější a především konkrétní výběr exemplářů knih ke konkrétním restaurátorským či konzervátorským zásahům, což je velmi efektivní a urychluje práci v péči o rozsáhlé novodobé knihovní fondy. Také využití statistik získaných z databáze je velmi cenné s ohledem na rozsáhlost fondů; funkce filtrů jsou často využívány k získávání relevantních údajů.

S rostoucím počtem prozkoumaných exemplářů v průběhu let jsou pak tyto údaje přesnější a relevantnější.

Měření plynných polutantů v depozitářích probíhá v Barokním knihovním sále Klementina a průběžně i v dalších depozitářích, kde jsou srovnávány výsledky a je prováděna korelace s měřením certifikovanou laboratoří. Z výsledků vyplývá, že naměřené hodnoty překračují povolené limity. V příštím roce by tyto výsledky měly být podkladem pro zajištění filtrace vzduchu alespoň v nejzávažnějším Barokním knihovním sále či sloužit jako podklad k zajištění úpravy vzduchu.

Pokračuje stanovení odolnosti materiálů vůči světelnému záření, na VŠCHT Praha bylo zadáno světelné stárnutí materiálů, které bude probíhat i v příštím roce (dlouhodobější experiment – malé změny v krátkém čase) a budou vyhodnocovány výsledky.

Hlavním cílem péče o historické fondy se stávají takové úkoly, jako např. posouzení stavu, detailní průzkum a navržené opatření pro zkvalitnění péče o národní kulturní památky – *Vyšehradský kodex a Pasionál abatyše Kunhuty*. Pokračoval neinvazivní průzkum Vyšehradského kodexu (materiálový průzkum barevné vrstvy a zhodnocení stavu po vystavení), byla provedena fotodokumentace metodou 3D mikroskopie pomocí 3D multifunkčního mikroskopu HIROX, pokračovala identifikace zlacení metodou rentgen-fluorescenční analýzy přístrojem Niton XLT.

Návrh konzervačního pracoviště se zaměřil na novodobé dokumenty, přípravu fondů na odkyselování, konzervaci a opravy a návrh dalších konzervačních postupů novodobých knižních dokumentů s návazností na hromadnou digitalizaci. Probíhal průzkum barevné vrstvy iluminovaných rukopisů jako pokračování *Metodiky konzervace a restaurování poškozených knihovních fondů*. Proběhla příprava certifikované metodiky dokumentace fyzického stavu a různých typů poškození historických fondů, zpracování a evidence konzervátorských a restaurátorských průzkumů s využitím systému ResIS.

Programové projekty výzkumu a vývoje

Národní projekty

Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800

Doba řešení: 2016–2020

Hlavní řešitel: Lenka Veselá, KAV

Řešitel za NK ČR: Jindřich Marek

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI II

Rok 2016 byl prvním rokem řešení tohoto pětiletého projektu, jehož hlavním cílem je vytvoření virtuálního prostředí pro výzkum kulturního dědictví, konkrétně dějin české knižní kultury do roku 1800. Webový portál bude integrovat relevantní elektronické informační zdroje vytvářené v paměťových a výzkumných institucích, které dosud nebyly provázány. Především jsou to dvě větve české retrospektivní bibliografie, a to jak jazykově českých knih, tak cizojazyčných bohemik, dále zdroje k bohemikálním rukopisům. Sjednocení selekčních údajů v jednotlivých databázích a jejich kompletace je předpokladem integrace, která bude uskutečněna ve vyhledávacím rozhraní nástroje VuFind. Záznamy týkající se tiskařské produkce se v průběhu řešení projektu stanou podkladem pro zcela nový edukativní a výzkumný nástroj, jímž bude *Mapa tiskařské produkce Čech a Moravy do roku 1800*. Do portálu bude zapojena také *Encyklopedie knihy v českém středověku a raném novověku*. Součástí projektu je i realizace výstavy vizuálně atraktivních iluminovaných modlitebních knih z pozdního středověku a vydání několika monografií.

Jednotlivé dílčí části projektu jsou od počátku řešeny paralelně. V rámci první etapy projektu plánované od 1. 3. 2016 do 31. 12. 2018 je projekt v NK ČR řešen v následujících částech:

1. Elektronická *Encyklopedie knihy v českém středověku a raném novověku*: Pro potřeby encyklopedie byl v roce 2016 instalován software se svobodnou licencí MediaWiki a byly v něm zřízeny jednotlivé uživatelské účty. Krátce po zahájení projektu (21. 3. 2016) byl v prostorách Národní knihovny ČR uspořádán plánovaný úvodní workshop k metodologii tvorby encyklopedie z oblasti dějin české knižní kultury staršího období.

V roce 2016 KAV importovala do encyklopedie hesla k tištěné knize z *Encyklopedie knihy* Petra Voita, jež budou ještě ručně upravena a doplněna o obrazové přílohy. V NK ČR byla zahájena práce na tvorbě nových hesel k rukopisné knize: byly vytvořeny hesláře pro jednotlivé oblasti a začala vznikat první nová hesla. V této souvislosti byl také vytvořen soupis digitálních kopií, které budou v následujícím roce objednány ze zahraničních a domácích institucí a později zveřejněny v elektronické encyklopedii.

2. Bibliografické databáze: Databáze *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce 18. století* (KPS) byla kompletována, a to především pokud jde o nejstarší tiskařskou produkci, tedy záznamy k tiskům 15. a 16. století. Do databáze byly nově vloženy záznamy českých a cizojazyčných inkunábulí, které byly vytištěny na českém území do roku 1500. Byla rovněž sjednocena a doplněna data k tiskařské produkci 16. století, šlo zejména o převod tzv. Abecedních dodatků, které byly dostupné pouze na rukopisných kartotéčních lístcích, do elektronické podoby. V databázi se v současné době nachází 2 356 jazykově českých tiskařských bohemik, které byly již ověřeny, sjednoceny a doplněny.

Za účelem sjednocení selekčních údajů byly v databázi přijaty jmenné národní autority a byl vytvořen nový společný heslář předmětových a žánrových hesel (předmětová pole bibliografického formátu MARC 21 č. 650, 655), který pokryje tematické a žánrové spektrum tiskařské produkce i bohemikálních rukopisů. Tyto zcela nové selekční termíny, které budou do konce roku 2016 implementovány pro záznamy 15. a 16. století a část záznamů v databázi rukopisů, výrazně zvýší kvalitu výsledných rešerší a stanou se také podkladem pro *Mapu tiskařské produkce Čech a Moravy do roku 1800*.

Projekt je řešen v souladu s podaným návrhem a smlouvou a probíhá podle naplánovaného harmonogramu. Přestože jsou hlavní výsledky projektu plánovány až na závěr první a druhé etapy, bylo již dosaženo několika vedlejších výsledků. Za NK ČR vznikla odborná studie zaměřená na metodologické a pramenné otázky spjaté s výzkumem a zpřístupněním pramenů k české knižní kultuře, která byla publikována v recenzovaném časopise. V NK ČR byl také uspořádán workshop k *Encyklopedii knihy v českém středověku a raném novověku*, který určil metodický rámec tvorby encyklopedie. Toto setkání bylo prvním odborným jednáním, které bylo věnováno specifické otázce vytváření elektronické encyklopedie k dějinám knižní kultury. Vedle webových stránek informujících o projektu (<http://knihoveda.cz>) jsou

dostupné také profily na sociálních sítích Facebook a Twitter, které propagují projekt a budou širokou veřejnost průběžně seznamovat s jeho výsledky.

IN-PROVE : budování INtegrovaného prostředí pro PRůzkum, Ochranu, Výzkum a Evidenci novodobých knihovních fondů

Doba řešení: 2016–2020

Příjemce dotace: NK ČR

Hlavní řešitel: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI II

Hlavním cílem uvedeného projektu je vytvořit funkční nástroje pro podporu trvalého uchování novodobých knihovních fondů a prohloubit spolupráci mezi významnými českými knihovnami, které nesou konzervační povinnost. Vyvíjené nástroje mají zefektivnit oblast budování, správy a ochrany a následně přispět k objektivizaci rozhodovacích mechanismů spojených s konzervačními a restaurátorskými zázkroky, hromadným odkyselováním knihovních fondů, digitalizací či stanovením potřebných počtů exemplářů nutných k uchování v předem naplánovaném časovém horizontu.

Projekt *IN-PROVE* v sobě propojuje nejen vývoj softwarových nástrojů (integrováný systém pro práci s konzervačními sbírkami, nástroj pro porovnávání exemplářů periodik, virtuální antikvariát), ale i koordinaci (organizace různých workshopů pro dotčené instituce) a metodickou činnost (vytvoření studií mapujících předpoklady a podmínky pro vybudování a zabezpečení provozu fyzické depozitní knihovny a Metodického centra ochrany a konzervace novodobých knihovních dokumentů). Aby tyto výstupy mohly být realizovány, jsou v rámci tohoto projektu uskutečňovány i další aktivity, díky nimž se rozšiřuje informační základna nutná pro naplnění výše uvedených cílů – zde je možné uvést kontinuální průzkumy fyzického stavu knihovních fondů nebo výzkumy týkající se původních vlastníků knihovních celků.

Nejdůležitějším výstupem projektu za rok 2016, který má význam zejména s ohledem na další práce spojené s optimalizací a vývojem softwarových nástrojů, je sestavení vstupní analýzy pro další programátorské práce na klíčových nástrojích. V rámci analýzy byl zhodnocen stávající stav aplikací klíčových pro trvalou správu a ochranu novodobých knihovních fondů – Registr digitalizace, Aplikace pro průzkum fondů, Registr odkyselování, Databáze provenienčních znaků, Virtuální depozitní knihovna atd., včetně potřebných částí dalšího vývoje, jež umožní efektivnější zapojení do integrovaného prostředí, které má být hlavním výstupem projektu předkládaným na jeho zakončení. Dále byly vyhodnoceny technické možnosti řešení a způsob vývoje nových nástrojů a navržena komplexní technologická struktura integrovaného prostředí. Dále byly specifikovány obecné periody vývoje a definovány potenciální cílové skupiny uživatelů včetně typologických postupů práce.

INDIHU – vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities (DG16P02B039)

Doba řešení: 2016–2020

Hlavní řešitel: Martin Lhoták, KAV

Řešitel za NK ČR: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI II

Hlavním cílem projektu je vytvořit nástroje a infrastrukturu pro vědeckou práci v humanitních oborech, jejímž základem budou zdroje dostupné v elektronické podobě – například digitalizované dokumenty, elektronické databáze či různé separátní kolekce elektronických dat vědecké povahy. Cíl projektu je plně v souladu s novými přístupy pro vědeckou práci v oblasti humanitních věd, které lze charakterizovat termínem *digital humanities*.

V rámci projektu INDIHU bude probíhat vývoj několika řešení, jejichž jádrem bude centrální řešení INDIHU. To bude sloužit pro integraci dat z oblasti sociálních a humanitních věd, které budou pocházet ze zastoupených ústavů AV ČR a dalších zapojených institucí. Mezi další výstupy projektu patří vývoj nástrojů, které umožní práci s digitálním obsahem a jsou nutné k zavádění nových praktických přístupů pro výzkum oblasti digital humanities. Mezi tyto nástroje patří softwarové řešení pro vytváření virtuálních výstav umožňující interaktivní prezentaci dat, jež jsou dostupná v paměťových institucích či virtuální znalostní báze, která bude přehledným informačním systémem a zdrojem dat pro různé skupiny badatelů, jež v sobě bude integrovat i volně dostupný nástroj pro strojové vytváření plnohodnotných textových dokumentů. Zároveň je plánována řada specializovaných workshopů pro studenty a pedagogy vysokých škol za účelem prohloubení znalostí o digital humanities a jejich intenzivnějšího zavádění do praxe.

V roce 2016 byla zahájena první etapa řešení projektu. Bylo testováno více než dvacet databází jednotlivých ústavů AV ČR, včetně možností jejich indexace a unifikace na společný metadatový profil. Byly připraveny i sady dat pro využití do vyhledávacího rozhraní. V rámci další aktivity byly podniknuty rozsáhlé rešerše možností stávajících virtuálních výstav včetně potřeby a vzájemných vazeb jednotlivých komponent, které byly následně použity jako základ pro analýzu budoucího vzhledu virtuální výstavy a jako základ pro její programování. Dále byla zpracována vstupní analýza uživatelských požadavků softwarového modulu Virtuální znalostní báze, včetně definice funkčních vlastností jednotlivých funkčních komponent (virtuální excerpční karta, rejstřík literatury, osobní báze dokumentů, generátor citací, propojení na katalogy a digitální knihovny, aplikační rozhraní). Současně byl navržen realizační plán a harmonogram realizace.

Projekt je řešen dle harmonogramu v souladu s projektovou žádostí a smlouvou uzavřenou s poskytovatelem dotace. V nejbližším období budou pokračovat výzkumné aktivity spojené s podrobnější definicí funkčnosti jednotlivých nástrojů a zahájení spolupráce s externím dodavatelem programátorských prací, pro kterého byly koncem roku 2016 připraveny základní verze klíčových podkladů a zadání.

ARCLib – komplexní řešení pro dlouhodobou archivaci digitálních (knihovných) sbírek

Doba řešení: 2016–2020

Hlavní řešitel: Martin Lhoták, KAV

Řešitel za NK ČR: Zdeněk Vašek

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI II

V roce 2016 začal výzkum v rámci projektu ARCLib – vývoj řešení pro archivaci digitálních fondů v knihovnách. NK ČR se na projektu podílí jako spoluřešitel společně s Knihovnou Akademie věd (KAV), Moravskou zemskou knihovnou (MZK) a Masarykovou univerzitou (MU). Cílem projektu je vyvinout volně dostupný systém pro dlouhodobou ochranu dat (LTP – Long-Term Preservation) a tento systém následně nabídnout k využívání paměťovým institucím, které vlastní či spravují digitální data, zejména knihovnám. Podstatou systému je nejen uložení dat na zálohovaných a monitorovaných bezpečných nosičích, ale také to, že disponuje procesy, které umožňují monitorovat a řešit zastarávání formátů digitálních dat. NK ČR se podílí na řešení projektu jako instituce spravující standardy pro digitalizaci a dlouhodobou ochranu digitálních dat.

LTP řešení jsou obvykle poměrně komplikované systémy, jejich provoz je ekonomicky značně náročný a bývá doménou velkých institucí, jako jsou národní knihovny nebo národní archivy. S rozšiřující se digitalizací kulturního dědictví však stoupá zastoupení digitálních fondů ve sbírkách i menších institucí. Právě těm by měl být určen systém ARCLib. Díky zapojení NK ČR bude možné zaručit, že nový systém bude schopen přijímat digitální data z různých knihoven v ČR a zároveň bude možné bez dalších nákladů tato data uložit v systému NK ČR a naopak. Cíle projektu usilují o zvýšení stupně ochrany digitálního kulturního dědictví, do jehož vytvoření již byly investované nemalé hodnoty nejen finanční, ale i lidské práce pracovníků desítek knihoven v ČR.

V roce 2016 řešení projektu začalo přípravnými fázemi, definováním architektury systému, podrobným rozpisem jednotlivých funkcionalit a celkovou přípravou dokumentace softwarové části řešení, které bylo završeno v závěru roku dokončením zadávací dokumentace pro programátorské služby. Vedle toho je v projektu připravováno i několik metodik, které poskytnou uživatelům patřičné znalosti ke správnému provozování vytvořeného řešení. Hlavní aktivitou, na které se NK ČR v této fázi podílí, je příprava certifikované metodiky pro oblast logické ochrany digitálních dat. Metodika byla v roce 2016 rozpracována a práce na ní budou pokračovat. Během řešení vznikly i další publikační výstupy.

Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Petra Vávrová

Finanční podpora: MK ČR, program NAKI

Cílem projektu je vytvoření metodiky průzkumu fyzického stavu novodobých knihovných fondů s využitím vybraných instrumentálních metod; vývoj speciálních materiálů pro obnovu a restaurování novodobých knihovných fondů; vývoj a optimalizace specifických pracovních postupů a moderních technologií pro konzervaci a restaurování novodobých knihovných fondů.

V roce 2016 pokračoval výzkum zaměřený na průzkum, konzervaci a péči o novodobé knihovní fondy a vývoj nových materiálů pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů. Probíhaly tyto dílčí úkoly: měření a analýzy pomocí mikrofedeometru (testování tzv. Blue Wool Standards i knihařských pláten) a byla odevzdána metodika pro práci s mikrofedeometrem k certifikaci, identifikace a vyhodnocení správnosti měření plastů pomocí systému SurveNIR, komunikace s výrobcí a dodavateli plastů a lepidel na plasty, získání a vytváření vzorků, testování vzorků papíru a lepidel pomocí Oddyho testu, konzultace na Technické univerzitě (TU) v Liberci s partnery v projektu a průzkum vyvíjených materiálů, průzkum materiálů a dokumentace pomocí digitálního mikroskopu HIROX, průzkum plastových vazeb ve fondu 19. a 20. století. Probíhala příprava podkladů pro technologický předpis „Stanovení stupně zaklížení čárovou metodou“ a „Stanovení hodnoty povrchového pH papíru“, dále příprava památkového postupu „Restaurování novodobých knižních vazeb s textilním potahem z fondů veřejných knihoven“.

Na realizaci projektu se vedle odborníků z řad NK ČR podílí i vědeckí pracovníci z textilní fakulty TU, kteří v roce 2016 podali žádost o užité vzory na vývoj speciálních textilních materiálů a adheziv pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů, a to konkrétně speciální alkalické lepidlo pro textilní vazby a plátno se zátěrem vhodné pro textilní vazby novodobých knihovních fondů a další materiály pro vazbu, převazbu a restaurátorské zásahy.

Účinná péče cílená na trvalé uchování knihovních fondů (podle zák. č. 257/2001 Sb.) musí vycházet z podrobného zmapování fyzického stavu a dochování konzervačních dokumentů. Proto jsme projekt zahájili podrobným průzkumem vybrané části fondů, jehož výsledkem bude zjištění skutečného fyzického stavu jednotlivých exemplářů. Z výsledků průzkumu pak je možné vyhodnotit zastoupení typů materiálů se zvláštní pozorností zaměřenou na textil a plasty, vyhodnotit typy poškození, provést diagnostiku jejich příčin a podat návrhy možných řešení (opravy, konzervátorské a restaurátorské zásahy na novodobém fondu, uložení do ochranných obalů, reformátování).

Průběžně probíhala příprava rešeršů k jednotlivým tématům. Byly prováděny analýzy různých druhů papíru i plastových materiálů novodobé knižní vazby pomocí SurveNIR v rámci průzkumu novodobých fondů. Probíhalo testování mikrofading systému.

V rámci projektu byly zorganizovány dvě konference zaměřené na získávání odborných informací a praktických zkušeností od zahraničních odborníků, z toho jedna mezinárodní, zaměřená na nové poznatky v péči o knihovní fondy se zaměřením na plastové knižní vazby *Restaurování a konzervace plastů* (14. července 2016) a *Péče o syntetické materiály ve fondech kulturních institucí ČR* (14. prosince 2016).

Národní knihovna – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Hanuš Hemola

Finanční podpora: MŠMT

URL: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/ostatni-projekty/lr1308>

Hlavním cílem projektu je upevnění a další rozvoj informační infrastruktury pro poskytování informací z oblasti humanitních a společenských věd pro sféru vědy, výzkumu a inovací v České republice prostřednictvím zpřístupnění 18 titulů multioborových a oborově specializovaných databází v konsorciálních a individuálních licencích a zabezpečení primárních dokumentů prostřednictvím mezinárodních meziknihovních služeb.

Předmětlem podpory projektu je zejména zabezpečení kontinuálního přístupu k ověřené a průběžně inovované nabídce elektronických informačních zdrojů z předmětné oblasti, kterou NK ČR systematicky buduje od konce 20. století pro profilové uživatele ze sféry VaVal jak v rámci individuálních, tak i konsorciálních licencí ve spolupráci s relevantními informačními, akademickými a výzkumnými institucemi. Základem podporované nabídky jsou primární a sekundární multioborové zdroje s tematickým těžištěm v humanitních a společenských vědách a specializované zdroje pro zabezpečení tzv. malých oborů (hudba a hudební věda; knihovnictví a informační věda; slavistika). Projekt podporuje navazující služby zpřístupnění primárních dokumentů prostřednictvím center mezinárodních meziknihovních služeb.

Mezinárodní projekty výzkumu a vývoje

CENDARI

Doba řešení: 1. 2. 2012 – 31. 1. 2016

Finanční podpora: Evropská komise, 7. rámcový program

Hlavní řešitel (koordinátor): Jennifer Edmond, Trinity College Dublin

Dílní řešitel za NK ČR: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.cendari.eu/>

Projekt skončil 31. 1. 2016. Tým Manuscriptoria pokračoval i po jeho skončení v práci na dvou tematicky strukturovaných průvodcích (tzv. ARG – Archival Reserch Guides) po rukopisném materiálu (Středověké kazatelství ve středoevropských rukopisných sbírkách; Geografie a přírodní vědy ve středoevropských rukopisných sbírkách) včetně odkazování do jiných zdrojů.

Další aplikační projekty

Národní projekty

Program Veřejné informační služby knihoven (VISK)

Všechny projekty v jednotlivých podprogramech jsou jednoleté. Tyto projekty se týkají podpory konkrétních činností knihoven v oblasti vzdělávání, provozu digitálních knihoven, produkce digitálních dat (retrospektivní konverze katalogů, digitalizace sbírek), provozu informačních portálů, přístupu k digitálním zdrojům atp. V seznamu projektů již nadále nejsou uváděny statutární činnosti, dříve hrazené z programu VISK, na které NK ČR dostala finanční prostředky přímo do rozpočtu.

VISK 1

Koordinační centrum programu VISK

Odpovědný pracovník: Vít Richter

URL: <http://visk.nkp.cz/>

Koordinační centrum programu VISK zajišťovalo veškeré odborné, organizační a koordinační činnosti související s realizací celého programu VISK.

Konverze historických dat v CDÚ z MASTER+ do TEI P5 ENRICH Schema pro potřeby budoucího uložení v LTP

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

Cílem projektu bylo konvertovat data ze staršího formátu MASTER+, užívaného při digitalizaci historických dokumentů do roku 2010, do aktuálně užívaného formátu TEI P5 ENRICH Schema a uložit je v Centrálním digitálním úložišti. Šlo o 5 700 komplexních digitálních dokumentů. Cíl projektu byl splněn.

VISK 2

Kurzy základní informační gramotnosti

Odpovědný pracovník: Eva Dostálková

URL: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=04_Vzd/03_OV_Akce/01_kurzy.htm

V rámci kurzů získávají frekventanti znalosti a dovednosti v rozsahu European Computer Driving Licence jako minimálního standardu vzdělání v oblasti práce s informačními a komunikačními technologiemi i pokročilé kompetence v oblasti počítačové a informační gramotnosti.

VISK 5

Retrospektivní konverze Generálního katalogu Univerzálního knihovního fondu I NK ČR

Odpovědný pracovník: Nataša Mikšovská

Cílem projektu byl předvýběr a příprava cca 26 000 záznamů tisků. Záznamy byly připraveny pro další etapu retrokonverze. Zároveň bylo zpracováno 18 000 nových záznamů ve formátu MARC 21, které byly zpřístupněny v bázi NKC a předány do Souborného katalogu. 18 000 již dříve zpracovaných záznamů z retrokonverze bylo doplněno o vybrané prvky věcného popisu.

Rekatalogizace starých tisků uložených v Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR

Odpovědný pracovník: Alena Císařová Smítková

V roce 2016 proběhla další etapa rekatalogizace starých tisků. Do jednotné báze STT bylo doplněno dalších 3 880 záznamů, které byly následně odeslány do Souborného katalogu. Záznamy byly zpracovány dle pravidel RDA/MARC 21.

VISK 6

Digitalizace historických dokumentů NK ČR

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2016 bylo v rámci VISK 6 z fondu NK ČR digitalizováno celkem 75 dokumentů, tj. 30 777 obrazů. Všechny digitalizované dokumenty byly zařazeny do digitální knihovny Manuscriptorium.

Digitalizace vzácných historických rukopisů a tisků z fondu Hudebního oddělení NK ČR

Odpovědný pracovník: Zuzana Petrášková

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2016 bylo v rámci VISK 6 z fondu Hudebního oddělení NK ČR digitalizováno 55 rukopisných dokumentů, tj. 3 514 obrazů. Digitalizované rukopisné hudebniny jsou propojené se záznamem mezinárodního soupisu hudebních pramenů RISM a specializovaným badatelům užívajícím tuto databázi dostupné ke studiu na adrese www.rism.info.

VISK 7

Ochrana a průzkum novodobých fondů NK ČR

Odpovědný pracovník: Tomáš Foltýn (garant programu), Anna Vandasová (realizace projektu)

URL: <http://kramerius-info.nkp.cz/>; <http://visk.nkp.cz/visk-7>

Cílem je záchrana a zpřístupnění bohemikálních dokumentů tištěných na kyselém papíru, jejichž existence je ohrožena rozpadem (křehnutím) papírového nosiče. Špatný fyzický stav především starších novin a časopisů v současné době výrazně omezuje využívání této součásti národního kulturního bohatství, u převážné části titulů znemožňuje meziknihovní výpůjční službu, znesnadňuje zhotovování kopií pro uživatele, zkracuje jejich životnost a zhoršuje možnosti uchování takto poškozených dokumentů pro budoucnost, včetně jejich zpřístupnění uživatelům knihoven.

NK ČR vzhledem ke své úloze v národním programu ochranného reformátování a digitálního zpřístupnění dokumentů Kramerius usiluje podobně jako další knihovny nejen o digitalizaci ohrožených a čtenářsky frekventovaných dokumentů, ale zároveň se snaží přispět k ochraně fyzických dokumentů. Mimo vlastní koordinační a poradenskou činnost odborná pracoviště NK ČR poskytují aktivní pomoc při zápujčkách chybějících vydání či ročníků digitalizovaných titulů, spolupracují při volbě vhodných technologií pro procesy hromadného odkyselování, podporují knihovny při výrobě ochranných obalů z nekyselých lepenky a zajišťují vývoj potřebných nástrojů, které jsou nezbytné pro optimální realizaci jednotlivých projektů podporovaných dotačním mechanismem VISK 7. Nad rámec podobných činností je v prostředí NK ČR řešen i separátní projekt, který byl v roce 2016 zaměřen na odkyselování ohrožených dokumentů v celkovém počtu 734 svazků poškozených knih a další vývoj aplikací pro průzkum novodobých knihovních fondů a Registru odkyselených dokumentů. Podstatnou částí projektu byly i systematické průzkumy knihovních fondů, jež v rámci prostředků schválených dotačním mechanismem VISK 7 přesáhly

3 300 odpracovaných hodin. Prozkoumáno bylo celkem 11 515 knihovních jednotek ze signatury 54 E (průzkum této signatury probíhal již v roce 2015, v roce 2016 se jednalo pouze o dokončení průzkumu této signatury) a nově i signatury Nc. Dílčí část projektu pak byla zaměřena na drobné restaurátorské a konzervátorské zákroky spojené s opravami velmi poškozených knižních vazeb dokumentů z fondů 19. století.

VISK 8

Zajištění provozu Jednotné informační brány v celonárodním měřítku

Odpovědný pracovník: Edita Lichtenbergová

URL: <http://www.jib.cz>; <http://info.jib.cz>

Podpora umožnila plynulý provoz Jednotné informační brány (JIB). V rámci projektu byla v roce 2016 rozšířena nabídka zdrojů. Celkový počet aktivních zdrojů v JIB, který je spravován v lokální znalostní bázi, je 348. Počet dotazů Z39.50 služby přebírání záznamů byl v roce 2016 rekordní (od roku 2004), činil 1 102 924. Vedle pozvolného každoročního nárůstu došlo ve 4. čtvrtletí k automatizovanému hromadnému dotazování několika českých knihoven při doplňování jejich katalogů. Snížil se opět (zhruba o 50 %) počet záznamů konvertovaných z UNIMARC, řada knihoven přešla na MARC 21. Podrobné statistiky JIB jsou vystavovány na Info portálu JIB. Dílčí rozvoj probíhá v souladu s rozvojem připravovaného Centrálního portálu knihoven.

Multilicenční zpřístupnění elektronických informačních zdrojů

Odpovědný pracovník: Hana Nová

URL: <http://visk.nkp.cz/visk-8-a>

V roce 2016 pokračovalo zajištění služby přístupu k elektronickým informačním zdrojům. České zdroje – Mediální databázi firmy Anopress – využívalo 65 knihoven a databázi právních informací ASPI firmy WoltersKluwer 29 knihoven. Databázi zahraničních deníků a populárně-naučných časopisů LibraryPress-Display si vybralo 18 knihoven.

Zajištění provozu a rozvoje oborových informačních bran v celonárodním měřítku pro obory knihovnictví a vědeckých informací a hudby

Odpovědný pracovník: Eva Bartůňková

URL: <http://kiv.nkp.cz/>

Hlavním cílem projektu v roce 2016 bylo pokračovat v rutinním provozu dvou oborových bran NK ČR, a to KIV (knihovnictví a informační věda) a MUS (hudba).

V oblasti knihovnických činností pokračoval výběr, hodnocení a zpracování internetových zdrojů do databází KKL (pro KIV) a NKC (pro MUS) včetně kontroly a oprav odkazů internetových zdrojů v databázi KKL a NKC. Brána MUS ve svém informačním portálu přináší oborové zpravodajství, informace o projektech apod. Brána KIV je součástí portálu KI Informace pro knihovny (IPK), který tak plní oborovou informační funkci. Oborová brána si ponechala vyhledávací funkce a informace týkající se brány samé, jejich zdrojů a vyhledávání. V technické oblasti podpora umožnila fungování služeb MetaLib a SFX.

Mezinárodní projekty

Spolupráce se společností Google

Odpovědný pracovník: Miroslava Hejnová; Adolf Knoll

Finanční podpora: MK ČR/VISK 6 (financování přípravy dokumentů k digitalizaci)

PPP projekt *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* byl rozvržen do šesti let (2011–2016) s možností následného prodloužení. Díky dobrým výsledkům a vzájemné spokojenosti obou partnerů byl projekt o jeden rok prodloužen, tedy zatím do roku 2017.

V roce 2016 již rutinně proběhly přípravné práce pro hromadnou digitalizaci historických a vzácných dokumentů a také vlastní digitalizace dokumentů. Současně byla zpřístupňována digitální data veřejnosti,

a to především prostřednictvím Google Books, ale také prostřednictvím elektronických databází NK ČR, tj. přes elektronický katalog SK <http://aleph.nkp.cz/cze/slk> a přes databázi starých tisků <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>. Do Manuscriptoria bylo v roce 2016 konvertováno dalších cca 20 000 komplexních digitálních dokumentů do standardu TEI P5 ENRICH SCHEMA dle parametrů podprogramu VISK 6.

V průběhu roku se uskutečnilo osm transportů knih k digitalizaci v časovém intervalu cca 6 týdnů. Celkem bylo v roce 2016 do konce listopadu předáno Google k digitalizaci 39 551 knih. Digitalizováno bylo 39 541 knih. Na server NK ČR bylo staženo 39 457 knih (z toho asi 15 % SK). Celkem bylo od počátku projektu digitalizováno 116 575 knih.

Segment knih z fondů NK ČR vykázal za rok 2016 v Google Books téměř 1,9 milionu přístupů (elektronických výpůjček). Uživatelé z celého množství zpřístupněných knih konzultovali nejvíce knihy v němčině (54 %), latině (20 %), a dále ve francouzštině, italštině, ruštině, polštině a češtině (vše 5 a méně %). Lze říci i dle dalších statistik, že jsou využívány knihy ve všech jazycích.

Česko-slovenská spolupráce při akvizici dokumentů

Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v Národní knihovně ČR

Doba řešení: od roku 2006 průběžně

Odpovědný pracovník za NK ČR: Jeanne Janoušková

Finanční podpora: MK ČR, MK SR

V rámci projektu, realizovaného na základě dohody ministerstev kultury obou zemí, nakoupila NK ČR pro Univerzitní knihovnu v Bratislavě (UKB) 1 012 titulů knih za 301 015,70 Kč. Na základě bohaté nabídky knižního trhu v ČR neměli kolegové z UKB problémy s výběrem literatury, naopak přidělená finanční částka nestačila pro získání všech desiderat slovenské strany. Částka 12 000 EUR, poskytnutá MK SR na nákup slovenských publikací pro fondy NK ČR a SK, byla též zcela vyčerpána: nakoupilo se 910 publikací, z toho 691 svazků (v hodnotě 8 910,92 EUR) pro SK, zbytek peněz byl využit na nákup knih pro NK ČR. Podle průzkumu čtenářských preferencí patří dlouhodobě slovenské knihy mezi nejvíce půjčované cizojazyčné tituly (po titulech v angličtině) v NK ČR.

Projekt je velmi úspěšný a přínosný pro obě zúčastněné strany i kvůli garanci vzájemné vydavatelské dostupnosti. Slovenské přírůstky získané postupně za roky trvání projektu jsou přístupné na webových stránkách NK ČR: <http://aleph.nkp.cz/web/csknih/2016/index.htm>.

Finanční mechanismus EHP a Norska

Knihy znovu nalezené

Doba řešení: 2015–2017

Odpovědný pracovník za NK ČR: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Finanční mechanismus EHP a Norska, tzv. Norské fondy

Projekt *Knihy znovu nalezené* (EHP-CZ06-OV-1-039-2014) je financován prostřednictvím finančního mechanismu EHP a Norských fondů v rámci programu CZ O6 Kulturní dědictví a současné umění. Řešiteli projektu jsou NK ČR a norská nadace Stiftelsen Arkivet.

Cílem projektu bylo zmapování zhruba 12 000 svazků nebohemikálních dokumentů z období 2. světové války a krátce po ní, jejich následné zpracování dle platných standardů, bezpečné uložení a adekvátní prezentace uživatelům NK ČR. Tento cíl byl naplněn, když do konce roku 2016 bylo zpracováno téměř 16 000 svazků, které byly zpřístupněny v elektronickém katalogu NK ČR a dále i v bázi SKC. Všechny dokumenty jsou zároveň badatelsky dostupné ve studovnách NK ČR. Kromě těchto základních knihovnických prací byly podniknuty i rozsáhlé sondy do archivních pramenů, jejichž výstupy byly odborné studie, články publikované na webu a příběhy původních vlastníků knih, jejichž provenienční znaky se podařilo vyhledat ve zpracovávaných svazcích knih. Výstupy byly i tři propagační akce – odborný seminář na pracovišti norského partnera projektu nadace Stiftelsen Arkivet, konference uskutečněná pod patronací uvedeného projektu 31. března 2016 v Praze a výstava v Klementinu.

S ohledem na dosavadní úspěšnou realizaci se podařilo v prvním čtvrtletí roku 2016 dojednat s gestorem programu Ministerstvem financí ČR prodloužení projektu do konce dubna 2017.

Fondy pro bilaterální spolupráci (BFB iniciativy) EHP a Norských fondů

Iniciativa I. Výzkum provenienčních znaků

Doba řešení: 2016

Odpovědný pracovník za NK ČR: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Fond pro bilaterální spolupráci (BFB iniciativy) EHP a Norských fondů

V rámci realizovaného projektu *Knihy znovu nalezené* byly vedle žádosti o prodloužení projektu podány i další dílčí projekty zaměřené na aktivní spolupráci českých a norských výzkumných organizací formou bilaterální spolupráce, ke které byly znovu přizváni odborní pracovníci norské nadace Stiftelsen Arkivet. První z těchto iniciativ byla zaměřena na detailnější průzkum provenienčních znaků umístěných v knihách uložených v rezervních fondech NK ČR a na hlubší výzkum osudů původních vlastníků těchto knih. Během příprav virtuální i fyzické výstavy byly totiž podniknuty pouze dílčí sondy, přičemž byly vytipovány některé osoby a instituce, k nimž byly na základě práce s prameny zpracovány mikropříběhy – šlo např. o Gregora Schwartze-Bostunitsche, teoretika nacistické říše, či Augusta Sauera, germanistu a literárního kritika. Prostřednictvím osudů původních vlastníků se podařilo jen velmi mlhavě odpovědět na otázky, kdo byli původní vlastníci zpracovaných knih, jak se knihy původně obsažené v jejich knihovnách dostaly do sbírek NK ČR atd. Bylo tedy nutné podniknout hlubší výzkum u více osob spojený se studiem archivních pramenů, aby bylo možné uvažovaná východiska potvrdit. Na základě výše uvedených vstupních informací byla vybrána skupina dalších dvaceti vlastníků, u kterých byly zpracovány jejich mikropříběhy – šlo nejen o soukromé osoby, ale i institucionální vlastníky, jež svým záběrem pokryly široké typologické spektrum původních vlastníků. Jednalo se například o prof. MUDr. Antonína Veselého, zakladatele české propedeutiky, významnou prvorepublikovou společnost Petschek & Co., či Horsta Böhmeho, představitele německé okupační moci. Všechny osudy jsou badatelské obci dostupné na webu projektu www.knihyznovunalezene.eu či ve vydaném online sborníku včetně poznámkového aparátu. Na závěr iniciativy se v Praze uskutečnil seminář, kde byly představeny vybrané mikropříběhy včetně popisu postupu výzkumu.

Iniciativa II. Vytvoření edukačního programu

Doba řešení: 2016–2017

Odpovědný pracovník za NK ČR: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Fond pro bilaterální spolupráci (BFB iniciativy) EHP a Norských fondů

V rámci projektu *Knihy znovu nalezené* bylo zjištěno mnoho zajímavých informací o nakládání s kulturními statky – v tomto případě s knihami. V realizovaných výstupech projektu bylo popsáno, proč některé dokumenty putovaly napříč Evropou, byly zjištěny nové okolnosti, jak byly knihy včleňovány do fondů NK ČR, jaký právní rámec jim byl v průběhu minulých dob udělen či jaké byly osudy vybraných původních vlastníků. Zmíněné výsledky výzkumu byly publikovány v průběhu řešení projektu – ať již v rámci výstav či jednotlivých článků na webu projektu. Vzhledem k hodnotě těchto informací je třeba tyto nové informace aktivně sdílet – v případě realizované BFB iniciativy zejména mladou generací, která má o období kolem poloviny 20. století mnohdy zkreslené představy.

Klíčovou otázkou však je, jakým způsobem tyto události ukázat současné generaci ovlivněné možnostmi internetu a mobilních zařízení. Perspektivním řešením, které je naplní realizované iniciativy, je vytvoření sofistikovaného edukačního programu, který by sledoval aktuální trendy vzdělávání a cestu knih studentům přiblížil atraktivním způsobem – ilustrativně, svěží vizualizací a zasazením do společenských souvislostí. K tomuto lze vynikajícím způsobem využít zejména životních osudů původních vlastníků. Vytvoření edukačního programu vyžaduje aktivní spolupráci mezi pracovníky Stiftelsen Arkivet (kompetence v oblasti vzdělávání) a NK ČR (znalostní základ), čímž se naplní klíčový předmět bilaterální spolupráce – prohloubení mezinárodních vazeb a navázání vztahů v oblasti vzdělávání v obou partnerských zemích. Dále je vytvářeno propagační video, které dosavadní výzkumné činnosti přiblíží krátkou, vizuálně atraktivní formou a bude integrováno do vznikajícího edukačního programu.

Ekonomické ukazatele, statistika, grafy

Základní statistické údaje o Národní knihovně ČR v roce 2016

Knihovní jednotky celkem	7 192 408
• z toho rukopisy	23 312
Počet exemplářů docházejících periodik	10 739
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	39 752
Přírůstky knihovních jednotek ve svazcích	90 541
Úbytky knihovních jednotek ve svazcích	2 521
Počet vlastních specializovaných databází (mimo elektronický katalog)	32
Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů	280 971
Registrovaní čtenáři	26 563
Návštěvníci v knihovně (fyzické návštěvy)	711 601
• z toho návštěvníci půjčoven a studoven	284 986
• z toho využívající internet v knihovně	260 480
• z toho návštěvníci kulturních akcí	154 443
• z toho návštěvníci vzdělávacích akcí	11 692
Návštěvníci online služeb z prostoru mimo knihovnu	7 951 503
Návštěvníci webových stránek knihovny	2 078 996
Výpůjčky celkem	572 799
• z toho výpůjčky periodik	29 682
Požadavky na meziknihovní služby celkem	13 280
• z toho objednané v zahraničí	4 237
Online informační služby (počet zodpovězených dotazů)	35 729
Porady a konzultace pro knihovníky, knihkupce a vydavatele	18 012
Vzdělávací akce pro knihovníky (semináře, kurzy, aj.)	543
Kulturní akce pro veřejnost (besedy, výstavy, exkurze, aj.)	209
Vzdělávací akce pro veřejnost (semináře, kurzy, aj.)	78
Počet titulů vydaných neperiodických publikací dle zák. č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů	10
Náklad (počet výtisků v ks)	9 000
Počet titulů vydaného periodického tisku dle zák. č. 46/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů	1
Náklad (počet výtisků v ks)	500
Počet titulů vydaných audiovizuálních děl dle zák. č. 273/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů	0
Náklad (počet v ks)	0
Počet titulů vydaných elektronických dokumentů včetně internetu	3 tituly e-publikací 4 tituly e-periodik
Počet studijních míst	499
• vybavených počítačem	57
• z toho s počítači napojenými na internet	29
• vybavených jiným technickým zařízením	20
Počet míst v přednáškových sálech a učebnách	112
• z toho vybavených počítačem	15
Počet míst k relaxaci a občerstvení	106
Plocha knihovny pro uživatele v m²	6 682
Počet hodin pro veřejnost týdně	80
Pracovníci knihovny (přepočtený stav)	454,5

Finanční hospodaření

NK ČR dosáhla k 31. 12. 2016 v hlavní činnosti zlepšeného výsledku hospodaření 2 228 tis. Kč, v jiné činnosti zlepšeného výsledku hospodaření 76 tis. Kč, celkem zlepšený hospodářský výsledek je 2 304 tis. Kč.

Základní údaje z výkazu zisku a ztráty (v tis. Kč)

Název položky	hlavní činnost	jiná činnost
Náklady celkem	472 339	1
Náklady z činnosti	469 740	1
<i>v tom: věcné náklady</i>	274 071	1
<i>osobní náklady</i>	195 669	0
Finanční náklady	254	0
Daň z příjmů	2 345	0
Výnosy celkem	474 567	77
Výnosy z činnosti	49 286	77
Finanční výnosy	12 399	0
Výnosy vybraných ÚVI z transferů	412 882	0
Výsledek hospodaření po zdanění	2 228	76

Podíl financování nákladů NK ČR z vlastní činnosti a z výnosů z transferů (neinvestiční prostředky)

Název položky	v tis. Kč	v %
Výnosy z činnosti NK ČR a finanční výnosy	61 685	13,00
Výnosy vybraných ÚVI z transferů – poskytovatel MK ČR	392 070	82,62
Výnosy vybraných ÚVI z transferů – ostatní poskytovatelé	20 812	4,38
Výnosy celkem	474 567	100,00

Přehled čerpání neinvestičních a investičních prostředků (v tis. Kč)

Činnost/program	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Zdroj financování
I. Poskytnuto zřízovatelem – MK ČR			
I.1 Příspěvek na provoz	350 988		MK ČR
Příspěvek na provoz	303 780		MK ČR
Udržitelnost provozních kapacit NDK	7 355		MK ČR
VISK 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8	15 923		MK ČR
Knihovna roku 2016	117		MK ČR
Odměny autorům za půjčování děl v knihovnách	23 707		MK ČR
Rovný přístup	72		MK ČR
Průzkum prostorového vybavení knihoven	34		MK ČR
I.2 Účelové dotace	41 078	128 949	
z toho:			
Výzkum a vývoj institucionální – DKRVO	8 465	1 824	MK ČR
Výzkum a vývoj NAKI	6 479	361	MK ČR
Výstupy inkunábulí s přízvazkem ISO/C	630	0	MK ČR
Rekonstrukce depozitáře Hostivař, akce č. 134V123000006	29	1 609	MK ČR
II. etapa Revitalizace Klementina, akce č. 134V123000007	18 108	121 954	MK ČR
Instalace aut. systému distribuce dokumentů v Klementinu, akce č. 134V123000010	0	0	MK ČR
II. nový depozitář v Hostivaři, akce č. 134V123000011	0	0	MK ČR
NF – Knihy znovu nalezené, akce č. 234V114000027	6 912	0	MK ČR
BBF – I. iniciativa – Výzkum provenienčních znaků	363	0	MK ČR/FMEHP
BBF – II. iniciativa – Vytvoření edukačního programu	92	0	MK ČR/FMEHP
NK ČR – obnova a rozšíření stávající systémové infrastruktury, akce č. 134V112000314	0	1 206	MK ČR/FMEHP
NK ČR – obnova a rozšíření stávající infrastruktury pro ukládání, akce č. 134V112000315	0	1 995	MK ČR/FMEHP
Celkem ad I. poskytnuto MK ČR	392 066	128 949	
II. Ostatní poskytovatelé			
Výzkum a vývoj program LR1308	18 974	0	MŠMT
Výzkum a vývoj program NAKI	1 213	0	KNAV
Dary	212	0	tuzem. + zahr.
Projekty EU	413	0	EU
Celkem ad II. ostatní poskytovatelé	20 812	0	
III. Odpisy z transferu			
Výzkum a vývoj NAKI	4	0	
I., II. a III. celkem	412 882	128 949	

Pozn.: Údaje o investičních prostředcích jsou uvedeny nákladově, ne jako výdaj.

Vysvětlivky:

AV ČR – Akademie věd ČR, v. v. i.

DKRVO – Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace

FMEHP – Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru a Norska

KNAV – Knihovna Akademie věd ČR, v. v. i.

MK ČR – Ministerstvo kultury ČR – zřízovatel

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NAKI – program Národní kulturní identita

NDK – Národní digitální knihovna

Ostatní poskytovatelé – NK ČR se aktivně zapojila jako hlavní řešitel či partner do řady projektů financovaných z programů EU, MŠMT, AV ČR. Jedná se zejména o projekty výzkumu, vývoje a inovací.

Závazné ukazatele

Příspěvek na provoz a účelové dotace poskytnuté v průběhu roku byly použity v souladu s účelem poskytnutí. V účetnictví byly sledovány odděleně (analytické účty, střediska).

Odvod z odpisů a staveb

Do 31. 12. 2016 byla na příjmový účet MK ČR odvedena částka 11 907 tis. Kč jako odvod z odpisů z nemovitého majetku. Závazek stanovený rozpisem schváleného rozpočtu NK ČR pro rok 2016 byl v termínu splněn.

Odvod příjmů z prodeje nemovitého státního majetku

NK ČR v roce 2016 neprodala žádný nemovitý majetek, proto nebyl žádný odvod příjmů z prodeje.

Podmiňující ukazatel čerpání příspěvku na provoz

V příspěvku na provoz bylo přiděleno **9 027 tis. Kč** na úhradu věcných nákladů na realizaci statutárních činností, které byly v minulosti financovány formou účelové dotace z programu MK ČR *Veřejné informační služby knihoven*; z toho bylo na ostatní osobní náklady (OON) poskytnuto 726 tis. Kč. Prostředky byly beze zbytku na jednotlivé činnosti vyčerpány.

Čerpání fondů

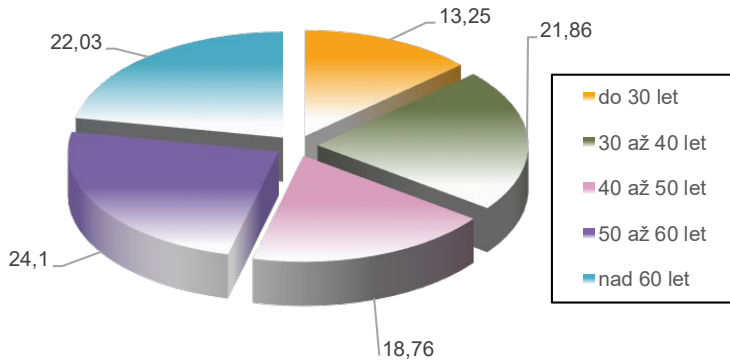
Fond reprodukce majetku byl rozpočtován jako doplňkový zdroj financování oprav, údržby a pořízení drobného majetku ve výši 28 904 tis. Kč, použito bylo 22 960 tis. Kč. Prostředky fondu odměn byly použity na úhradu překročení limitu platu zaměstnanců ve výši 1 113,- Kč. Prostředky rezervního fondu NK ČR použity nebyly.

Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku (v tis. Kč)
(investiční výdaje)

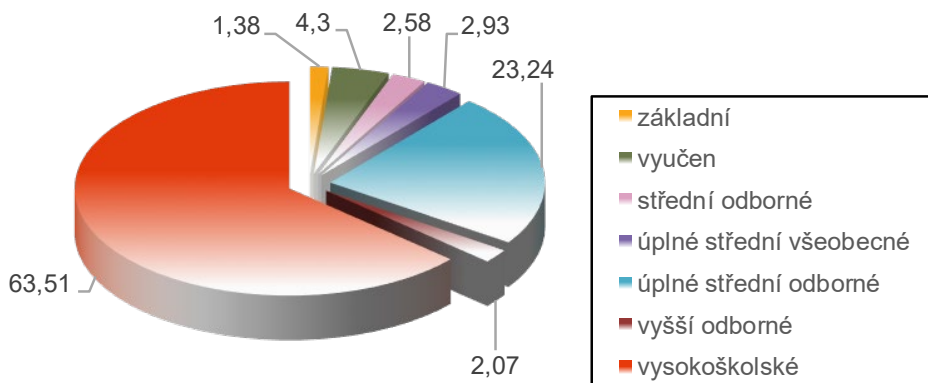
A) MK ČR poskytlo a bylo použito celkem	124 572
z toho:	
1. Obnova a rozvoj materiální základny NK ČR	119 186
z toho:	
Rekonstrukce stávající části depozitáře v Hostivaři	1 609
Rekonstrukce stávající části Klementina – II. etapa	117 577
2. Podpora reprodukce majetku státních kulturních zařízení	3 201
z toho:	
NK ČR – obnova a rozšíření stávající systémové infrastruktury	1 206
NK ČR – obnova a rozšíření stávající infrastruktury pro ukládání	1 995
3. Výdaje na výzkum, vývoj a inovace celkem	2 185
z toho:	
Výzkum a vývoj institucionální DKRVO	1 824
Výzkum a vývoj NAKI	361
B) Fond reprodukce majetku NK ČR	15 878
Investiční výdaje celkem	140 450

Personální údaje

Členění zaměstnanců podle věku (v %)

Členění zaměstnanců podle vzdělání (v %)

Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2016

Roční výkaz o neperiodických publikacích zpracováváný každoročně NK ČR je určen pro oficiální statistické výkaznictví České republiky. Zasilán je MK ČR, které jej postupuje Českému statistickému úřadu. Vykazované údaje reprezentují knižní produkci České republiky také v zahraničí, přebírá je EUROSTAT i UNESCO.

Tabulky výkazu informují o neperiodických publikacích vydaných v České republice. Údaje jsou zpracovány podle dané metodiky*, a to na základě povinných výtisků, které NK ČR získala v roce 2016.

Tabulka I.

Tituly neperiodických publikací podle tematických skupin

Tabulka II.

Neperiodické publikace podle jazyka vydání

Tabulka III.

Neperiodické publikace – překlady z jiných jazyků

***Metodické vysvětlivky**

Výkaz je sestaven v návaznosti na Revidované doporučení týkající se produkce a distribuce knih, novin a časopisů, přijaté na 23. zasedání Generální konference UNESCO v roce 1985. Týká se všech tištěných neperiodických publikací dle zákona č. 37/95 Sb., které byly v daném roce vydány v ČR a jsou dostupné veřejnosti.

Nezahrnují se publikace pro reklamní účely, tj. např. obchodní katalogy, prospekty, obchodní, průmyslové a turistické reklamy, nabídkové publikace zboží a služeb, jízdní řády, ceníky, telefonní seznamy, programy divadelních aj. pořadů, stanovy společností, kalendáře, mapy apod.

Zahrnují se i státní publikace, tj. publikace vydané veřejnou správou aj. kromě těch, určených pouze pro zahraniční distribuci, školní učebnice, vysokoškolská skripta, přetisky částí knih nebo periodik už publikovaných, pokud mají vlastní titul, stránkování a pokud tvoří samostatné dílo, publikace, které jsou součástí série, ale které tvoří oddělenou bibliografickou jednotku, ilustrovaná díla, jako jsou soubory tisků, reprodukcí uměleckých děl, kreseb apod., pokud tvoří kompletní stránkované svazky a jsou doplněny alespoň stručným vysvětlujícím textem, obrázkové knihy pro děti, komiksy apod.

Kniha je neperiodická publikace o alespoň 49 stránkách, brožura je neperiodická publikace o 5 až 48 stránkách.

Údaje byly zpracovány na základě povinných výtisků neperiodických publikací zaslaných vydavateli do NK ČR v uvedeném roce.

Roční výkaz o neperiodických publikacích za rok 2016

Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování na rok 2016. Ochrana důvěrnosti údajů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Údaje se zjišťují pro potřebu Ministerstva kultury, které odpovídá za jejich ochranu. Zpravodajská jednotka je povinna poskytnout všechny požadované údaje. Děkujeme za spolupráci.

Název zpravodajské jednotky	Národní knihovna ČR
Adresa	Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Telefon	221 663 111
Kraj	Praha
www	www.nkp.cz
Zřizovatel/zakladatel (vyplní se slovně)	Ministerstvo kultury ČR
IČO	00023221

I. TITULY NEPERIODICKÝCH PUBLIKACÍ PODLE TEMATICKÝCH SKUPIN

Tematická skupina	Znak MDT ¹⁾	Č. ř.	Tituly celkem			z toho první vydání		
			knihy	brožury	celkem	knihy	brožury	celkem
a	0	1	2	3	4	5	6	7
1. Všeobecnosti	0	0101	411	81	492	377	80	457
2. Filozofie, psychologie	1	0102	427	4	431	361	4	365
3. Náboženství, teologie	2	0103	440	126	566	367	118	485
4. Sociologie, statistika	30–31	0104	302	58	360	290	48	338
5. Politika, ekonomie	32–33	0105	572	76	648	492	69	561
6. Právo, veřejná správa, sociální zabezpečení a sociální péče, pojišťovnictví	34, 36 351–354	0106	645	37	682	530	35	565
7. Vojenství a vojenské vědy	355–359	0107	153	22	175	145	22	167
8. Školství, pedagogika, volný čas	37	0108	891	253	1 144	699	201	900
9. Obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	338, 339, 654, 656	0109	215	25	240	179	21	200
10. Etnografie, kulturní antropologie (obyčaje, folklor, tradice)	39	0110	70	8	78	65	8	73
11. Filologie, jazyky, jazykověda	80–81	0111	381	27	408	310	23	333
12. Matematika	51	0112	194	24	218	157	24	181
13. Přírodní vědy	52–59	0113	452	111	563	384	92	476
14. Lékařské vědy, zdravotnictví	61	0114	552	120	672	462	113	575
15. Strojírenství, technologie, stavebnictví, průmysl, obchod a řemesla	62, 66–69	0115	483	137	620	440	134	574
16. Zemědělství, lesnictví, chov dobytka, lov zvěře a rybolov	63	0116	334	114	448	294	106	400
17. Domácí hospodaření	64	0117	409	46	455	370	44	414
18. Management, řízení a organizace	005	0118	272	29	301	223	26	249
19. Územní plánování, urbanismus a tvorba krajiny, architektura	70–72	0119	256	62	318	238	60	298
20. Sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	73–77	0120	460	147	607	448	147	595
21. Hudba, divadlo, film apod. umění	78, 791–792	0121	288	21	309	252	20	272
22. Hry a sport	793–799	0122	365	85	450	332	85	417
23. a) Dějiny literatury a literární kritika	82	0123	193	11	204	188	11	199
	b) Literární texty	821	4 824	735	5 559	3 934	694	4 628
24. Geografie	91	0125	286	50	336	243	47	290
25. Historie, biografie	92–94	0126	1 430	101	1 531	1 320	98	1 418
Úhrnem	0–94	0127	15 305	2 510	17 815	13 100	2 330	15 430
z toho	školní učebnice	0128	434	145	579	255	84	339
	dětské knihy	0129	1 281	876	2 157	1 064	827	1 891
	vysokoškolská skripta a VŠ učebnice	0130	575	18	593	394	17	411
Kontrolní součet (ř. 0101 až 0130)		0131	32 900	6 059	38 959	27 913	5 588	33 501

¹⁾ Znak Mezinárodního desetinného třídění

II. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE PODLE JAZYKA VYDÁNÍ

Jazyk vydání		Č. ř.	Počet titulů
a		1	2
Celkem		0201	17 815
v tom podle jazyka vydání	čeština	0202	15 397
	čeština a jiné jazyky	0203	917
	angličtina	0204	693
	slovenština	0205	316
	ruština	0206	77
	němčina	0207	74
	italština	0208	54
	polština	0209	20
	francouzština	0210	13
	španělština	0211	13
	arabština novodobá	0212	8
	čínština	0213	7
	maďarština	0214	5
	esperanto	0215	4
	nizozemština	0216	4
	ukrajinština	0217	4
	chorvatština	0218	2
	litevština	0219	2
	staroslověnština	0220	2
	vietnamština	0221	2
	arabština klasická	0222	1
	dánština	0223	1
	korejština	0224	1
	norština	0225	1
	portugalština	0226	1
	rumunština	0227	1
	řečtina nová	0228	1
vícejazyčné publikace (kromě češtiny)	0229	194	
Kontrolní součet (ř. 0201 až 0229)		0230	35 630

III. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE – PŘEKLADY Z JINÝCH JAZYKŮ

Jazyk originálu		Č. ř.	Počet titulů
a		1	2
Překlady celkem		0301	6 391
v tom podle jazyka originálu	angličtina	0302	3 563
	němčina	0303	946
	slovenština	0304	334
	francouzština	0305	306
	ruština	0306	162
	španělština	0307	148
	italština	0308	109
	polština	0309	69
	švédština	0310	68
	japonština	0311	31
	norština	0312	29
	maďarština	0313	25
	nizozemština	0314	22
	dánština	0315	21
	čínština	0316	20
	finština	0317	19
	latina klasická	0318	19
	řečtina klasická	0319	16
	srbština	0320	11
	slovinština	0321	9
	islandština	0322	8
	rumunština	0323	7
	arabština klasická	0324	6
	hebrejština nová (ivrit)	0325	5
	řečtina nová	0326	5
	ukrajinština	0327	5
	arabština novodobá	0328	4
	bulharština	0329	4
	esperanto	0330	4
	chorvatština	0331	4
	katalánština	0332	4
	korejština	0333	4
	hindština	0334	3
	latina novodobá a středověká	0335	3
	sanskrt	0336	3
	estonština	0337	2
	hebrejština stará	0338	2
	portugalština	0339	2
	romština	0340	2
	staroslověnština	0341	2
	turečtina	0342	2
	vlámština	0343	2
	arménština	0344	1
	indonéština	0345	1
	makedonština	0346	1
	mongolština	0347	1
	ostatní staré jazyky	0348	1
vietnamština	0349	1	
vícejazyčné	0350	353	
neurčeno	0351	22	
Kontrolní součet (ř. 0301 až 0351)		0352	12 782

Formulář byl graficky upraven pro uveřejnění ve Výroční zprávě NK ČR.

Přírůstek domácí literatury za rok 2016

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	53 524 k. j.
tištěné dokumenty	51 014 k. j.
netištěné dokumenty	2 510 k. j.

Podíl akvizičních zdrojů na celkovém přírůstku

	k. j.	%
povinný výtisk	45 799	85,57
nákup	3 485	6,51
dary	3 033	5,67
interní zdroj	1 147	2,14
náhrady	60	0,11
Celkem	53 524	100,00

Rozbor celkového přírůstku podle určení

I. Knihy

			k. j.
a) Národní konzervační fond			21 830
z toho	povinný výtisk (PV 1)	20 150	
	nákup	305	
	dary	1 344	
	náhrady	0	
	interní zdroj	31	
b) Univerzální knihovní fond			24 297
z toho	povinný výtisk (PV 2)	19 347	
	nákup	2 373	
	dary	1 401	
	náhrady	60	
	interní zdroj	1 116	
c) Půjčovní (Studijní) knihovní fond			1 030
z toho	nákup	793	
	dary	237	
	náhrady	0	
	interní zdroj	0	
d) spotřební literatura			15
z toho	nákup	14	
	dary	1	
	interní zdroje	0	

II. Speciální dokumenty (povinný výtisk, nákup, dary)

k. j.

a) Národní konzervační fond			4 588
z toho	pohlednice	990	
	plakáty	1 908	
	kartografické dokumenty	474	
	grafika	1 065	
	hudebniny	151	
b) Univerzální knihovní fond			1 701
z toho	plakáty	652	
	kartografické dokumenty	459	
	grafika	428	
	hudebniny	162	
c) fond speciálních (netištěných) dokumentů			2 510
z toho	zvukové snímky	1 346	
	elektronické dokumenty	1 114	
	videozáznamy	50	

B. PERIODICKÝ TISK

tituly

a) Národní konzervační fond			5 234
z toho	povinný výtisk (PV 1)	5 234	
b) Univerzální knihovní fond			4 661
z toho	povinný výtisk (PV 2)	4 579	
	nákup	82	
c) spotřební literatura			37
z toho	nákup	28	
	dary	9	

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku domácí literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na doplňování současné domácí produkce v plně druhové a tematické šíři, na doplňování nezbytných profilových multiplikátů a retrospektivně na doplňování bohemikálních deziderat. Získané dokumenty jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF), Univerzálního knihovního fondu (UKF) a do Studijního knihovního fondu (SKF).

Celkový objem přírůstku domácích neperiodických publikací byl 53 524 knihovních jednotek (dále jen k. j.), což je o 2 260 k. j. méně než v roce 2015. Na základě statistických údajů lze potvrdit kolísavý přírůstek některých tištěných speciálních dokumentů – pohlednic bylo získáno 990 k. j., plakátů 2 560 k. j. Opět ubylo elektronických dokumentů na pevném nosiči, bylo získáno a zpracováno 2 510 k. j., tedy o 390 k. j. méně než v roce 2015.

Povinné výtisky byly získávány na základě zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. Podle tohoto zákona má NK ČR právo na dva povinné výtisky z každého vydání. V roce 2016 bylo celkem evidováno 45 799 k. j. povinných výtisků neperiodických publikací, tj. 85,57 % z celkového přírůstku. Z 37 139 k. j. bylo *knih* (69,39 %); *kartografických dokumentů* 871 k. j. (1,63 %); *grafiky* 1 487 k. j. (2,78 %); *plakátů* 2 560 k. j. (4,78 %); *pohlednic* 990 (1,85 %); *hudebnin* 292 k. j. (0,55 %); *netištěných dokumentů* 2 460 k. j. (4,60 %).

Stále není plně respektován výše citovaný zákon, a proto pokračovaly urgencye nedodaných titulů, příp. exemplářů (osobně, telefonicky, písemně, e-mailem). Avšak je tolerována praxe většiny velkých vydavatelů, kteří odevzdávají povinné výtisky dávkově v kumulovaných zásilkách za delší časové období. U některých titulů tak není dodržována zákonná třicetidenní lhůta pro odevzdání, ale v běžné praxi nelze vždy zjistit skutečný den vydání. Úspěšně byly vyžádány povinné výtisky u nakladatelů Flétna, Klub přátel Pardubicka, Regia, Foibos, Člověk v tísni, Imagination of People, Ryšavý, Maťa, Kartuziánské nakl., Beletris, Corona, Vetus Via Marie.

Pro roční statistiku o vydávaných neperiodických publikacích v ČR za rok 2016 bylo v souladu s doporučeními UNESCO na základě došlého povinného výtisku zpracováno 17 815 knižních titulů, o 467 titulů méně než v roce 2015.

Nákupem bylo získáno celkem 3 485 k. j. za 1 160 024 Kč. Podíl nákupu na celkovém přírůstku činil 6,51 %. Průměrné náklady na jednu zakoupenou knihovni jednotku byly 333 Kč. Z toho pro retrospektivní doplňování bylo nakoupeno celkem 660 k. j. za 318 312 Kč, včetně bibliofilů. Průměrné náklady na jednu knihovni jednotku zakoupenou v antikvariátech činily 482 Kč. Při nákupu byly dojednávány a využívány slevy, které tvořily celkem 17 223 Kč pro retrospektivní nákup. V rámci celého nákupu bylo dosaženo celkové slevy 212 848 Kč.

Z aktuální nabídky bylo nejvíce publikací – 2 373 k. j. – zakoupeno pro UKF, pro SKF 1 030 k. j., pro NKF 305 k. j. Dalšími exempláři jednotlivých titulů byla posilována i bohemikální vrstva UKF. Z celkového počtu publikací bylo zakoupeno pro potřeby retrospektivního doplňování do tohoto fondu 356 k. j. Pro interní potřebu pracovišť bylo zakoupeno celkem 14 k. j.

Dary starší literatury jsou stále hlavním zdrojem pro retrospektivní doplňování fondů, dary publikací z aktuální produkce nejsou tak běžné, nicméně i v rámci agendy povinného výtisku bývá občas nakladateli odevzdáno více exemplářů, ty jsou pak použity k doplnění fondů NK ČR, nebo jsou předány dalším knihovnám podle jejich zaměření, nebo je využije NK ČR k digitalizaci. Oddělení doplňování domácích dokumentů doplňuje z darů také tištěné speciální dokumenty.

Výběr knižních publikací pro retrospektivní doplňování fondů byl zaměřen především na získání bohemikálních deziderat, náhradu ztrát a na získání dalších exemplářů žádaných titulů. Celkem bylo darem získáno 3 033 k. j., tedy 5,67 %. Do NKF bylo zařazeno 1 344 k. j. a do UKF pak 1 401 k. j.

Z tzv. **interních zdrojů** (rezervní fondy) bylo zařazeno do fondů celkem 1 147 k. j. včetně hudebnin, kartografických dokumentů a grafiky. Výběr byl zaměřen na bohemikální deziderata. Podíl interních zdrojů na celkovém přírůstku byl 2,14 %.

Jako čtenářské **náhrady** bylo do fondů zařazeno celkem 60 k. j. (vše do UKF). Podíl náhrad na celkovém přírůstku byl 0,11 %.

Přírůstek zahraniční literatury za rok 2016

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	10 633 k. j.		
tištěné dokumenty	10 129	netištěné dokumenty	504
z toho:			
výměna	2 989 (28,11 %)	mikrodokumenty	498 (4,68 %)
dary	4 037 (37,97 %)	CD-ROM	4 (0,04 %)
nákup	3 103 (29,18 %)	zvukové záznamy	2 (0,02 %)

Rozbor celkového přírůstku podle zemí

	Země	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	Celkem
1.	Německo	276	1 399	562	1	2 238
2.	USA	272	269	737	499	1 777
3.	Velká Británie	3	209	737	0	949
4.	Slovensko	27	593	3	4	627
5.	Rusko	346	127	96	0	569
6.	Polsko	244	246	19	0	509
7.	Francie	53	110	208	0	371
8.	Rakousko	104	176	46	0	326
9.	Čína	237	30	6	0	273
10.	Španělsko	26	40	206	0	272
11.	Srbsko	242	15	0	0	257
12.	Maďarsko	112	59	3	0	174
13.	Švýcarsko	0	128	42	0	170
14.	Švédsko	136	15	10	0	161
15.	Chorvatsko	109	23	0	0	132
16.	Japonsko	124	6	1	0	131
17.	Itálie	7	81	39	0	127
18.	Bulharsko	115	11	0	0	126
19.	Belgie	8	40	71	0	119
20.	Nizozemsko	0	66	48	0	114
21.	Rumunsko	47	38	17	0	102
22.	Bělorusko	81	9	7	0	97
23.	Lotyšsko	5	90	0	0	95
24.	Finsko	82	0	0	0	82
25.	Portugalsko	1	1	70	0	72
26.	Jižní Korea	56	11	0	0	67
27.	Brazílie	0	1	66	0	67
28.	Kanada	0	31	30	0	61
29.	Ukrajina	41	19	0	0	60
30.	Makedonie	53	6	0	0	59
31.	Slovinsko	31	21	0	0	52
32.	Kolumbie	30	7	6	0	43
33.	Litva	37	3	0	0	40
34.	Moldavsko	34	4	0	0	38
35.	Indie	0	30	7	0	37
36.	Černá Hora	32	2	0	0	34
37.	Bosna a Hercegovina	0	3	20	0	23
38.	Dánsko	10	7	1	0	18
39.	Mexiko	4	5	5	0	14
40.	Singapur	0	1	11	0	12
41.	Gruzie	0	11	0	0	11

	Ázerbájdžán	1	5	0	0	6
	Řecko	0	6	0	0	6
42.	Chile	0	3	3	0	6
	Austrálie	1	1	4	0	6
	Libanon	0	6	0	0	6
	Peru	0	1	5	0	6
43.	Turecko	0	5	0	0	5
	Estonsko	0	5	0	0	5
	Izrael	0	3	1	0	4
44.	Lucembursko	0	4	0	0	4
	Irsko	0	3	1	0	4
45.	Egypt	0	0	3	0	3
	Lichtenštejnsko	0	2	1	0	3
46.	Argentina	0	0	2	0	2
	Kuba	0	1	1	0	2
47.	Malta	0	0	1	0	1
	ostatní země	2	49	7	0	58
	celkem	2 989	4 037	3 103	504	10 633
	% z celkového přírůstku	28,11 %	37,97 %	29,18 %	4,74 %	100,00 %

*) zahrnuje CD-ROM, mikrodokumenty a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle oborů

Obory	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	Celkem
1. všeobecnosti	253	210	240	9	712
2. filozofie, psychologie	106	332	341	0	779
3. náboženství, teologie	55	410	130	1	596
4. sociologie, statistika	130	128	183	1	442
5. politika, ekonomie	246	270	307	145	968
6. právo, veřejná správa, pojištnictví	153	195	93	137	578
7. vojenství a vojenské vědy	28	14	30	17	89
8. školství, pedagogika, volný čas	46	122	20	10	198
9. obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	20	18	12	46	96
10. etnografie, kulturní antropologie	159	80	63	0	302
11. filologie, jazyky, jazykověda	168	165	119	2	454
12. matematika	13	234	28	0	275
13. přírodní vědy	91	140	125	32	388
14. lékařské vědy, zdravotnictví	65	55	26	32	178
15. technika, technologie, průmysl, řemesla	21	81	9	36	147
16. zemědělství, lesnictví	22	20	4	30	76
17. domácí hospodaření	5	8	0	0	13
18. management, řízení a organizace	24	20	2	2	48
19. urbanismus, architektura	63	49	69	3	184
20. sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	178	145	140	0	463
21. hudba, divadlo, film apod. umění	124	319	123	0	566
22. hry a sport	23	24	2	0	49
23. literární věda	232	145	343	0	720
24. geografie	41	148	54	0	243
25. historie, biografie	622	501	531	1	1 655
26. literární texty	101	204	109	0	414
Celkem	2 989	4 037	3 103	504	10 633

*) zahrnuje CD-ROM, mikrodokumenty a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle určení

	k. j.	%
1. Národní konzervační fond	793	7,46 %
2. Studovny a příručky celkem	1 687	15,87 %
z toho:		
Všeobecná studovna	75	
Studovna společenských a přírodních věd	86	
Studovna rukopisů a starých tisků	256	
Studovna Hudebního oddělení	318	
Studovna vědeckých pracovníků	88	
Referenční centrum	5	
Studijní zóna	859	
3. Univerzální knihovní fond (včetně fondu OSN)	8 153	76,67 %

Rozbor aktivních výměnných kontaktů podle zemí

Výměnné kontakty celkem – 153 (živých) partnerů ve 44 zemích

země	počet partnerů
1. Německo	26
2. Španělsko	16
3. USA	11
4. Maďarsko	8
5. Rusko	7
Chorvatsko	6
6. Polsko	6
Rumunsko	6
Rakousko	4
7. Slovensko	4
Srbsko	4

Počet partnerů v ostatních zemích byl menší než 4.

B. PERIODICKÝ TISK

Celkem titulů: 387

z toho:	tituly	%
výměna	93	24,00
dary	22	6,00
nákup	272	70,00

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku zahraniční literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na výběrové získávání dokumentů z profilových oborů (obory společenských věd, přírodních věd, kultury a umění). Získané publikace jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF) a do Univerzálního knihovního fondu (UKF). Ve výjimečných případech jsou publikace předávány do fondu Slovanské knihovny (SK) a Knihovnického institutu (KI).

Celkový objem přírůstku zahraničních neperiodických publikací byl 10 633 knihovních jednotek (dále jen k. j.). Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 28,11 % (2 989 k. j.), darů 37,97 % (4 037 k. j.), nákupu 29,18 % (3 103 k. j.). Netištěné dokumenty byly získány jak nákupem, tak darem nebo výměnou, ale vzhledem k malému objemu přírůstku (4,74 %, tj. 504 k. j.) není uváděn statistický rozbor způsobu nabytí.

Podíl způsobu nabytí ve sledovaném období 1995–2016 potvrzuje pokles a následnou stagnaci výměny (z 59,5 % na 28,11 % v roce 2016), od toho se odvíjí podíl darů (pohyboval se mezi 26 % až 38,31 %), a nákupu, který se nověji udržuje ve vyšším pásmu (celkově v rozmezí mezi 13,5 % až 33,63 %). Z celkového přírůstku – bez ohledu na způsob nabytí – bylo nejvíce publikací získáno z Německa (2 238), USA (1 777), Velké Británie (949), Slovenska (627), Ruska (569), Polska (509), Francie (371). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Mezinárodní výměna publikací má v posledních letech již zmíněnou stagnující tendenci (od roku 1995 do roku 2016 jde o pokles podílu na celkovém doplňování zahraniční literatury o 31 %). Nicméně výměna stále představuje významný zdroj doplňování zahraniční literatury. Samozřejmou a nedílnou součástí procesů výměny publikací je trvalé vyhodnocování efektivnosti konkrétních výměnných vztahů a vzájemné porovnávání výhodnosti a vyváženosti výměnných kont. Výměnné kontakty jsou proto proměnlivé, mění se i vnitřní obsahová skladba předmětu výměny (periodika, tituly z aktuální nakladatelské produkce, vlastní publikace, nabídky duplikátů, v některých případech i elektronické publikace). Mimořádně významná je výměna periodik, která mohou být získána mnohdy i za nižší finanční náklady, než je běžné předplatné.

Aktivní výměnné kontakty byly udržovány se 153 partnery (národní knihovny, univerzity, specializované knihovny, odborné instituce) ve 44 zemích. Bližší údaje o počtu výměnných partnerů v jednotlivých zemích jsou uvedeny v tabulkách. Nejvíce publikací bylo získáno z Ruska (346), Německa (276), USA (272), Polska (244) a Srbska (242). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Kromě stálých **darů**, které knihovna dlouhá léta dostává z titulu členství České republiky nebo NK ČR v mezinárodních organizacích, byly přijaty dary od nejrůznějších domácích i zahraničních institucí a organizací, zastupitelských úřadů, odborných pracovišť, vystavovatelů na pražských knižních veletrzích apod. V rámci darů přicházejí do NK ČR též odborné tituly kvůli celostátnímu hodnocení publikačních výsledků výzkumných organizací (RIV). Nechyběly ani dary od soukromých osob. V zásadě jsou přijímány dary, které jsou v souladu s profilem doplňování; v ideálním případě je skladba daru dohodnuta předem. V opačných případech je dar odmítnut a dárci je většinou doporučena jiná odpovídající knihovna. V krajních případech je dar nebo jeho část podle dohody redistribuován.

V roce 2016 získala NK ČR darem 4 037 zahraničních dokumentů od celkem 40 dárců.

V lednu 2016 získala knihovna dar z pozůstalosti prof. Eberharda Güntera Schulze (1929–2010). Fondy NK ČR tak byly obohaceny o několik stovek publikací z oblasti filozofie, pedagogiky, politologie, historie, kultury, náboženství i přírodních věd.

V květnu 2016 daroval čínský Státní úřad pro rozhlas, film a televizi (State Administration of Press, Publication, Radio, Film and Television) stovku knih do fondu Národní knihovny ČR. Jde o publikace přibližující tamní dějiny a kulturu, ale rovněž o překlady českých autorů do čínštiny. V polovině května 2016 navštívil NK ČR indický velvyslanec Krishan Kumar. Při té příležitosti naší instituci věnoval obsáhlý dar několika desítek publikací o této druhé nejlidnatější zemi světa s prastarou kulturní tradicí. Právě její četné aspekty obdržené knihy všestranně přibližují. Na začátku května navštívil naši knihovnu lotyšský velvyslanec Alberts Sarkanis. Předal nám dar dvou knihoven: Akademické knihovny Lotyšské republiky a Lotyšské národní knihovny. Soubor více než stovky knih obsahuje tituly v angličtině, ruštině i lotyštině a tematicky pokrývá folklor, hudbu, lingvistiku a zvláště dramatické nedávné dějiny této pobaltské země. V srpnu knihovna získala darem více než stovku knih od české germanistky a slavistky Agáty Dinzl Rybářové (*1973). Šlo o hodnotné publikace lingvistické, historické i politologické. Pět svých publikací předala

NK ČR i básnířka a výtvarnice paní Helena Aeschbacher-Sinecká (*1945). V září knihovna získala dar z pozůstalosti Jiřího Kouby, Th.D. (1933–2012). Z jeho obsáhlé a jedinečné sbírky získala NK ČR stovky cenných titulů z oborů teologie, bibliстика, pedagogika, církevní i obecné dějiny, psychologie, filozofie, medicína, lingvistika, výtvarné umění a další. V druhé polovině roku 2016 bylo do knihovny převedeno torzo matematické knihovny, která vznikla zásluhou prof. Františka Vyčichla (1905–1958) po roce 1945 při ČVUT, a to spojením všech knihoven matematických ústavů ČVUT a zrušené pražské německé techniky. V roce 1987 byla zřejmě dosti neuváženě zrušena, největší část byla zachráněna převozem do Liptovského Mikuláše, přes 1 000 svazků se ujal prof. Zbyněk Nádeník, z toho asi 300 dále předal do Opavy a Plzně. NK ČR věnoval zbylou část, kterou tvoří mnoho set svazků. Jde o zahraniční literaturu od osmdesátých let 19. století až do doby současné, poněvíc z širokého spektra geometrie, avšak také z matematické analýzy a dalších partií matematiky. Dar zahrnuje mimo jiné díla řady klasických a do dnes citovaných autorů (G. H. Hardy, G. Loria, E. Cartan, J. Coolidge, G. Salmon), která v NK ČR chyběla. Celkově dar představuje – pro matematiku a její dějiny – prameny dlouhodobé až trvalé platnosti.

V důsledku mnohaletého kritického nedostatku finančních prostředků na akvizici, který je částečně zmírňován účelovými dotacemi MK ČR, byl **nákup** zahraniční literatury zaměřen na získání nezbytných profilových titulů, na zajištění kontinuity, na doplnění nepostradatelných referenčních online přístupů do elektronických databází a na nákup jednotlivých elektronických publikací metodou PDA (akvizice řízená uživatelem). V roce 2016 byl počet publikací získaných nákupem na obdobné úrovni jako v předchozím roce, nicméně stále nepostačující pro rostoucí nároky čtenářské veřejnosti. Stále omezujícími faktory jsou stagnující nedostatečný rozpočet, růst cen i zvyšující se poštovné a balné a v neposlední řadě přetrvávající pokles koruny.

Přesto bylo nakoupeno 3 103 zahraničních dokumentů. Tohoto výsledku se podařilo dosáhnout díky využívání zvláštních cílených akcí, nákupu na pražském knižním veletrhu a přímému nákupu v zahraničí – jak v knihkupectvích, tak i na veletrzích. Prostřednictvím slev sjednaných především na veletrzích se podařilo ušetřit z rozpočtu na zahraniční akvizici 785 000 Kč.

V oblasti doplňování zahraniční literatury je velmi důležité se zúčastňovat pravidelných **mezinárodních knižních veletrhů** (Frankfurt n. M., Lipsko, Praha a další). Tomu vždy předchází obsáhlá odborná příprava na přímý nákup dokumentů, která je založená na znalostech doplňovaných profilových oborů, úrovně zde zastoupených vydavatelů a distributorů. Projednávají se a korigují dodavatelsko-odběratelské vztahy, navazují se nové kontakty a zejména se v konkrétním čase a místě sjednávají výhodné finanční podmínky, resp. slevy poskytované přímo NK ČR. Každoročně se potvrzuje, že NK ČR je v této oblasti vysoce váženým a respektovaným partnerem.

Programově byly využívány i další nabízené slevy na příležitostných výstavách zahraničních dodavatelů, akční slevy a cílené nabídky zahraničních dodavatelů/vydavatelů. Díky tomu průměrné náklady na jednu zakoupenou publikaci (včetně poštovného a DPH) byly v roce 2016 relativně nízké (1 184 Kč).

Nejvíce publikací bylo nakoupeno v USA (737), ve Velké Británii (737) a Německu (562).

V roce 2016 byly ze zvláštní položky hrazeny online přístupy do databází a elektronických publikací celkem za 694 999 Kč.

Dalším významným počinem bylo pokračování projektu *Česká knihovna – Slovenská knihovna* (projekt je realizován v rámci dohody MK ČR a MK SR o kulturní spolupráci). Nákup české literatury pro UKB dotovalo MK ČR částkou 301 016 Kč, nákup slovenské literatury pro NK ČR pak MK SR dotovalo částkou 12 000 €. Obě strany tak získaly stovky titulů publikací z druhé země. Nákupy se uskutečnily podle cílených objednávek slovenské strany. Slovenská deziderata zahrnovala především původní českou prózu, populárně naučnou literaturu, literaturu faktu, monografie z různých vědních oborů a příručky odpovídající akvizičnímu profilu UKB (celkem 1 012 titulů). Podle sdělení UKB je česká literatura nakoupená v rámci projektu čtenářsky velmi žádaná. Deziderata NK ČR zahrnovala především literaturu z oblasti společenských a přírodních věd, umění a kultury, specifická deziderata SK byla zaměřena na jazykovědné slavistické příručky a slovenskou krásnou literaturu, jak klasickou, tak i moderní. Celkem bylo nakoupeno pro NK ČR 910 slovenských publikací, z toho 691 pro SK. Slovenské publikace jsou čtenářsky velmi žádané – v neposlední řadě i kvůli neexistující jazykové bariéře. Přínosem projektu *Česká knihovna – Slovenská knihovna* je především garance vzájemné dostupnosti vydavatelské produkce obou zemí a ve výsledku výrazné prohlubování oboustranných kulturních vztahů.

Celkový objem přírůstku zahraničních **periodických** publikací byl 387 titulů. Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 24 % (93 titulů), darů 6 % (22 titulů), nákupu 70 % (272 titulů).

Mezinárodní agentury

ISBN

Do mezinárodního systému standardního číslování knih (ISBN) se přihlásilo 323 nových vydavatelů. Celkový počet registrovaných českých účastníků systému ISBN v ČR tak k 31. 12. 2016 dosáhl počtu 6 716.

Správnost čísel ISBN byla ověřena ve více než 20 000 titulech (kromě tištěných knih též v knihách na CD-ROM nebo DVD-ROM). Pokračovalo přidělování individuálních čísel ISBN jednotlivým titulům (téměř výhradně e-mailem, ale též osobně) vydávaným subjekty, které nejsou účastníky systému ISBN. Tímto způsobem bylo přiděleno téměř 1 778 čísel ISBN (včetně neuvedených v knize a přidělených dodatečně).

Od července 2010 bylo zahájeno přidělování čísel ISBN online publikacím. Záznamy jsou uváděny ve služební bázi 49 (v roce 2016 bylo zpracováno 9 339 záznamů, od července 2010 celkem 45 857 záznamů). Mechanismus přidělování a hlášení čísel ISBN je jinak stejný jako u tištěných knih a knih na CD-ROM: vydavatel pokračuje v bloku čísel ISBN jemu přidělených a hlásí tituly na webovém formuláři. Poté probíhá korektura záznamů, stejně jako je tomu u tištěných publikací uváděných v periodiku *O. K. – Ohlášené knihy*. Záznamy online publikací s přidělenými čísly ISBN se ale jinak nezveřejňují.

Průběžně je aktualizována databáze nakladatelů (NAK), takže denně se v ní mění údaje – veřejné i služební. Bylo zpracováno 24 čísel elektronického čtrnáctideníku *O. K. – Ohlášené knihy* se 7 425 záznamy o knihách chystaných k vydání.

Pokračovaly pracovní kontakty s Mezinárodní agenturou ISBN v Londýně (MA ISBN). Odeslán byl soupis chybných čísel ISBN přidělených v roce 2015 českými vydavateli. Odeslána byla též úplná aktualizovaná databáze českých nakladatelů/vydavatelů pro Mezinárodní adresář vydavatelů ISBN (Global Register of Publishers – GRP).

Národní agentura ISBN v ČR prezentovala svoji činnost na 44. výročním zasedání Mezinárodní agentury ISBN, které se konalo v září ve Vídni. Podrobná zpráva o zasedání byla publikována v prosincovém čísle časopisu *Ikaros*.

ISMN

Do systému ISMN se nově přihlásilo 10 hudebních vydavatelů. Celkový počet účastníků systému ISMN v ČR k 31. 12. 2016 dosáhl počtu 113.

Správnost čísel ISMN byla zkontrolována ve 127 titulech hudebnin a 27 titulům bylo přiděleno číslo ISMN ze sběrného identifikátoru Národní agentury ISMN v ČR.

Statistiky zpracovatelských útvarů

Novodobé fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v Odboru doplňování a zpracování fondů (OZF) (domácí knihy, hudebniny a mapy částečně v rámci sdílené katalogizace ve spolupráci s MZK a VKOL), Knihovnickém institutu, Slovanské knihovně, Hudebním oddělení, Oddělení periodik a Oddělení archivace webu.

Knihy	71 426
Periodika	1 211
Články v českých novinách a časopisech	833
Grafika	4 043
Kartografické dokumenty	873
Zvukové záznamy	717
Hudebniny	390
Elektronické zdroje	1 061
Mikrodokumenty	326
Videodokumenty	31

Historické fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v Odboru historických a hudebních fondů, malý podíl starých tisků zpracovala i Slovanská knihovna.

Rukopisy	79
Staré tisky	21 529

Přírůstek záznamů do souborných katalogů a databází

Souborný katalog ČR	311 292
Soubory národních autorit	39 266
Články v českých novinách a časopisech	53 872

Statistické ukazatele služeb

Přehled poskytnutých služeb v půjčovnách a studovnách Národní knihovny ČR v roce 2016

Sledované položky	Hala služeb	Všeobecná studovna	Studovna společenských a přírodních věd	Studovna vědeckých pracovníků	Referenční centrum	Studovna periodik	Studovna rukopisů a starých tisků	Studovna hudebního oddělení	Studovna Hostivař	Knihovna knihovnické literatury	Slovanská knihovna	Archiv NK ČR
Protokolované výpůjčky	258 793	159 249	969	56 125	11 945	25 199	2 713	1 222	4 245	7 122	44 109	1 108
z toho: absenční	258 793	0	0	0	1 805	479	0	51	0	4 763	31 779	2
prezenční	0	159 249	969	56 125	10 439	24 720	2 713	1 171	4 245	2 359	12 330	1 106
Registrovaní čtenáři	23 667				1 786						1 093	17
z toho: nové průkazy	5 160										224	
Čtenářské návštěvy	168 349	59 169	15 085	6 692	15 330	6 273	1 371	396	846	2 136	9 292	47
Objednávky čtenářů	261 799											
z toho: vyřízeno kladně	260 866											
Požadavky na meziknihovní služby					12 757						523	
z toho: objednáno v zahraničí					4 230						7	
Upomínky přes advokátní poradu	97										3	
Kopie a tisky pro uživatele	27 179		111 475		55 297	9 646			372		7 240	

Národní knihovna ČR poskytuje knihovnické a informační služby jako základní statutární činnost za podmínek vymezených Knihovním řádem. Spektrum základních služeb je stabilní a je soustředěno nejen na využívání fyzických sbírek na místě, ale zpřístupňování obsahu dokumentů online a prostřednictvím digitálních knihoven se stává běžnou součástí základních služeb. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány v souladu s autorským právem jak přímo v knihovně, tak i vzdáleně. Pořizované elektronické informační zdroje jsou v souladu se sjednanými licenčními podmínkami zpřístupňovány v tzv. vzdáleném přístupu po autentizaci registrovaného uživatele knihovny. Postupná virtualizace služeb tak snižuje nutný pobyt v knihovně na minimum. Celkovou fyzickou návštěvnost knihovny ovlivňují také pokračující stavební práce na revitalizaci Klementina. Revitalizace Klementina se spolu s nedostupností částí fondu v rámci stěhování a přípravy na rekonstrukci starého objektu knihovny v Hostivaři promítá významně do návštěvnosti, kterou navíc ovlivňuje i umístění některých studoven a půjčoven v náhradních a nestandardních podmínkách – studovna Hudebního oddělení, Referenční centrum a Slovanská knihovna (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a graf 8).

Návštěvnost knihovny jako vzdělávacího a kulturního centra a zejména jako památkově chráněného objektu vykazuje rostoucí tendenci. Kulturní akce navštívilo více než 154 tisíc návštěvníků, téměř 12 tisíc osob se zúčastnilo nějaké vzdělávací akce, kterou knihovna pořádala. Z četných kulturních a vzdělávacích akcí měla čelné místo mezinárodní konference *Klementinum a jezuitská věda* konaná při příležitosti 400. výročí udělení privilegia císařem Matyášem druhé pražské univerzitě

v klementinské koleji (Universitas Ferdinanda 27. srpna 1616) a 300. výročí narození Josepha Steplinga (29. června 1716). Nejvíce návštěvníků (cca 3 000) přilákala již tradiční vánoční výstava *Betlémy v Klementinu*.

Nejnávštěvovanější ze čtenářských prostor je trvale Hala služeb jako centrum prvního přijetí uživatelů. Mezi studovnamí je nejvyužívanější Všeobecná studovna s nejvyšším počtem studijních míst – 205 – i s nejdělsí otevírací dobou – 75 hodin týdně (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a grafy 3 a 8). Pokles návštěvnosti Referenčního centra (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...*) je ovlivněn aktuálním nestandardním prostorem, kde je z důvodu pokračující revitalizace Klementina umístěno.

Ze sledovaných ukazatelů byl v roce 2016 zaznamenán pokles počtu výpůjček, což je ovlivněno zejména postupným vyřazováním větších částí fondů v rámci stěhování, vyvolaných probíhající revitalizací (viz tabulky *Přehled poskytnutých služeb...* a *Základní služby NK ČR v číslech...* a grafy 4 a 7). Uvedený faktor ovlivnil zřejmě i počet objednávek čtenářů (viz tabulka *Základní služby NK ČR...*). Nutno podotknout, že z tohoto počtu je bezmála 200 tisíc prodloužení výpůjček, jež byly uskutečněny převážně online. Ve sledovaném roce se udržela vysoká úroveň procentuální úspěšnosti kladného vyřízení požadavku – 99,64 %. Uživatelé si zvykli objednávat vzdáleně – prostřednictvím internetu, o čemž svědčí nárůst počtu objednávek podaných online oproti předchozímu roku. Přivykli si i komfortu připomínek a upozornění, kterých automatizovaný výpůjční systém rozešle desítky tisíc. Více než 90 % objednávek na expedici dokumentů ze skladišť knihovny bylo zadáno online a z toho necelých 5 % z počítačů v knihovně. *Procházka Národní knihovnou*, jejímž účelem je informování nových uživatelů a zájemců o studovnách a službách knihovny, patří již ke standardní nabídce služeb.

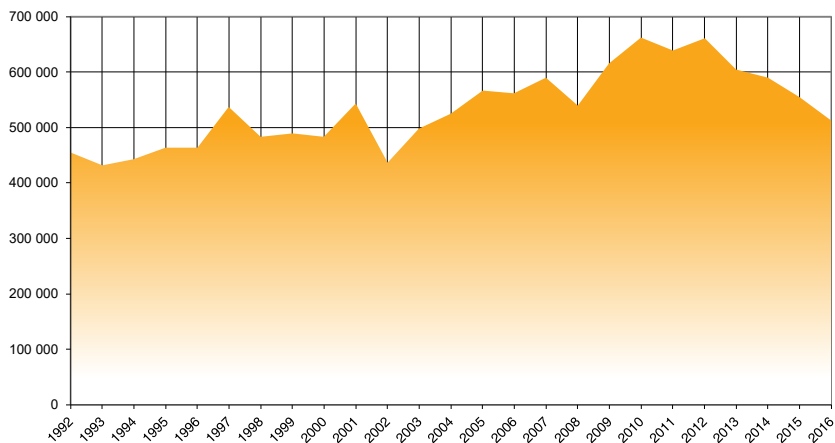
Meziknihovní služby ve světě internetu a online zpřístupňovaných předplacených databázích pokrývají zejména velmi specializované požadavky na získání výpůjček a kopií, zpravidla se pak jedná o náročně zjistitelné dokumenty, jejichž získání je vysoce finančně náročné, a to zejména ty, které je nutné vyřídit ze zahraničí. Počet požadavků na meziknihovní služby vnitrostátní a zahraniční vykazuje od roku 2013 stabilní úroveň (viz graf 5). Trvale sestupný trend je charakteristický pro oblast reprografických služeb, zejména při zhotovování tištěných výstupů (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a graf 6). Dynamicky jsou rozvíjeny služby na jednotlivých webech provozovaných knihovnou. Stránka virtuální referenční služby *Ptejte se knihovny* je nadále nejvyužívanější doménou, kterou knihovna provozuje (viz graf 10). Vysokou míru využití vykazují digitální knihovny a portály, které knihovna buduje, stejně jako další elektronické informační zdroje (viz grafy 11 a 12), jež svým registrovaným uživatelům zprostředkovává. Vysoká míra využití je charakteristická pro digitální knihovny Kramerius a Manuscriptorium (viz grafy 11 a 12). Bohemikální dokumenty 19.–21. století zdigitalizované v rámci projektu NDK, jež tvoří velkou část obsahu Krameria 4, jsou zpřístupňovány díky autorskoprávnímu omezení z větší části na počítačích ve studovnách NK ČR. Zmíněný faktor v současnosti významně ovlivňuje využitelnost této digitální knihovny ve virtuálním prostředí.

Elektronické informační zdroje se staly jednou z rozhodujících oblastí, která nejvíce ovlivňuje uživatele a veřejnost při hodnocení kvality online informačních služeb knihovny. Standardní součástí služeb knihovny jsou výpůjčky do vlastních čtecích zařízení z elektronické knihovny ebrary Academic Complete, hlavní katalogy knihovny a elektronické zdroje jsou zpřístupňovány rovněž přes rozhraní EDS – EBSCO Discovery Service. Většina návštěvníků knihovny při svém pobytu ve studovnách využívá přístupu k internetu prostřednictvím Wi-Fi, tato síť pokrývá všechny hlavní studijní i relaxační prostory v knihovně. Inovovaná Wi-Fi síť umožňuje v současnosti vyšší počet souběžných uživatelů, ať s autentizovaným, nebo anonymním přístupem – nejvyužívanějšími přístupovými místy jsou hlavní čtenářské prostory.

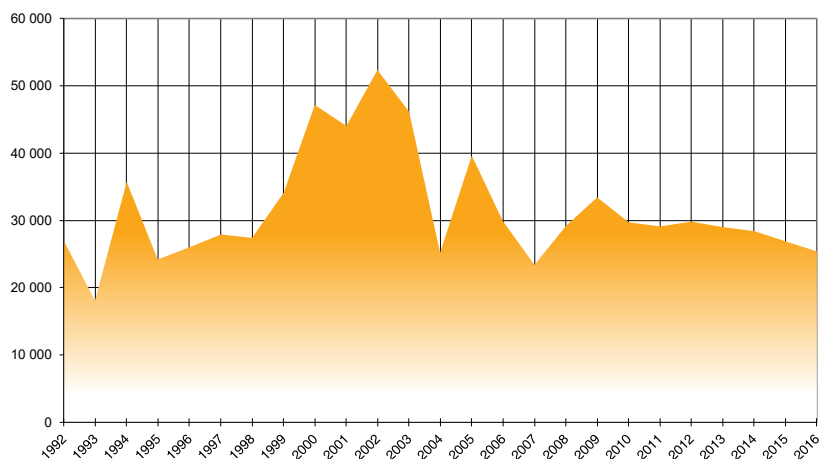
Základní služby NK ČR v číslech od roku 2001 do roku 2016

		Protokolované výpůjčky (všechny registrované absenční a prezentační výpůjčky včetně výpůjček realizovaných v průběhu poskytování reprografických a meziknihovních služeb)	Registrované čtenářů (všechny nově vystavené čtenářské průkazy, resp. čtenářské průkazy s obnovenou platností, a povolení ke vstupu do studoven)	Čtenářské návštěvy (návštěvníci čtenářských prostor včetně návštěvníků vzdělávacích akcí, odborných porad a seminářů)	Objednávky čtenářů	z toho kladně vyřízených	Úspěšnost objednávek v procentech	Požadavky na meziknihovní služby	z toho objednané v zahraničí	Kopie a tisky pro uživatele
Průměr let 2001 až 2010	počet	553 764	35 324	435 476	290 720	278 075	96 %	24 447	6 987	492 546
	index	100	100	100	100	100		100	100	100
2011	počet	638 731	29 130	344 362	322 766	317 151	98 %	18 040	4 784	460 736
	index	115	82	79	111	114		74	68	94
2012	počet	661 102	29 799	350 179	343 971	341 394	99 %	16 582	4 622	386 132
	index	119	84	80	118	123		68	66	78
2013	počet	603 926	28 975	322 987	295 804	293 403	99 %	15 882	4 541	354 532
	index	109	82	74	102	106		65	65	72
2014	počet	589 323	28 388	316 529	316 044	313 910	99 %	15 671	4 612	303 696
	index	106	80	73	109	113		64	66	62
2015	počet	554 506	26 897	294 118	283 068	281 632	99 %	15 081	4 552	249 712
	index	100	76	68	97	101		62	65	51
2016	počet	512 280	25 453	270 898	261 799	260 866	99 %	12 757	4 230	203 597
	index	93	72	62	90	94		52	61	41

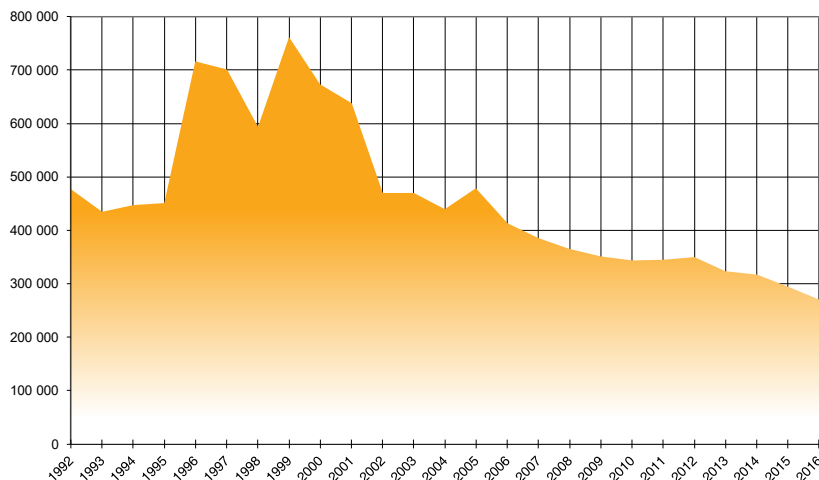
1. Výpůjčky

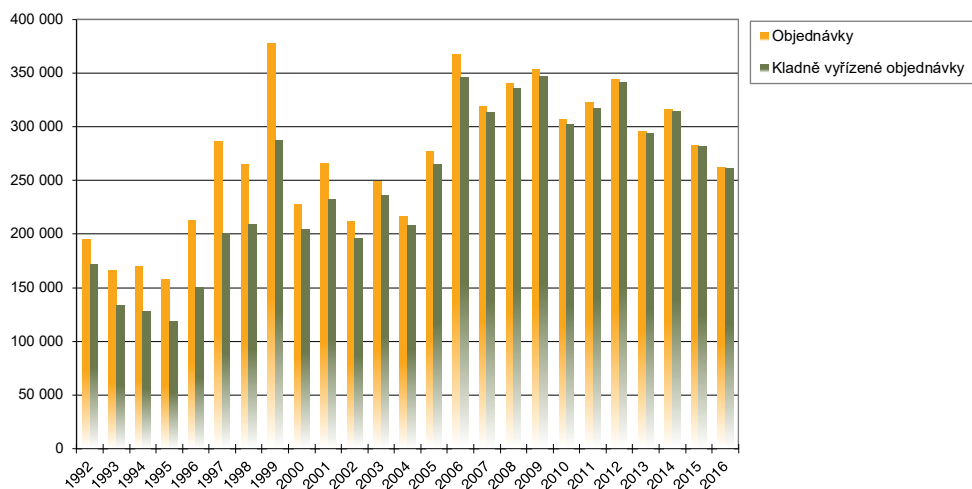
2. Registrovaní čtenáři

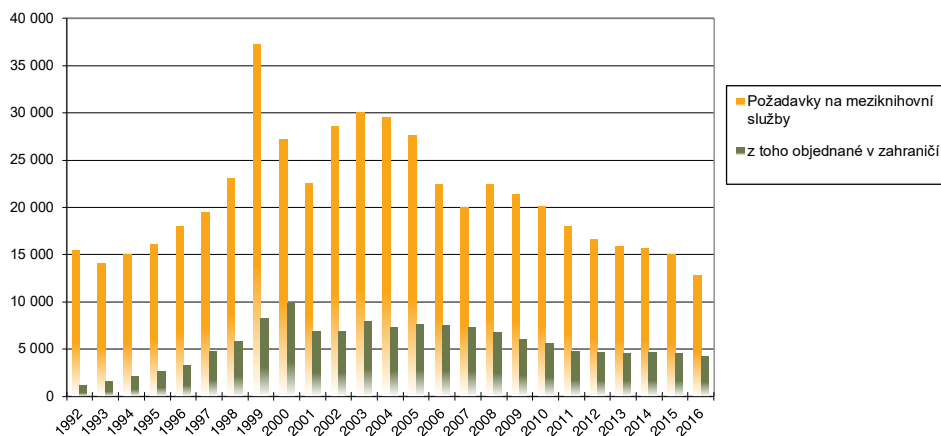
3. Návštěvnost půjčoven a studoven

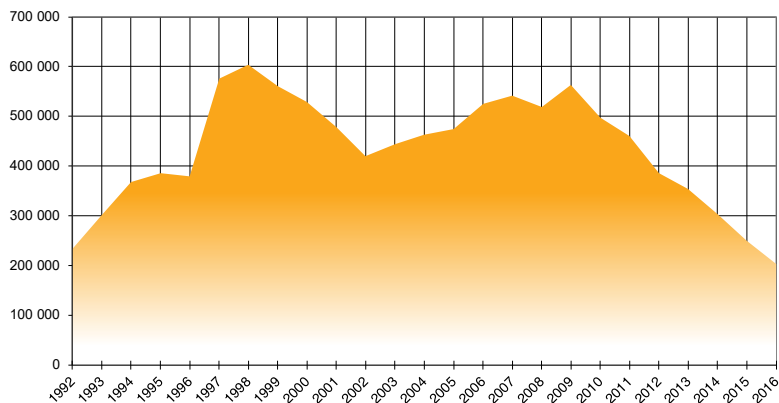
4. Objednávky

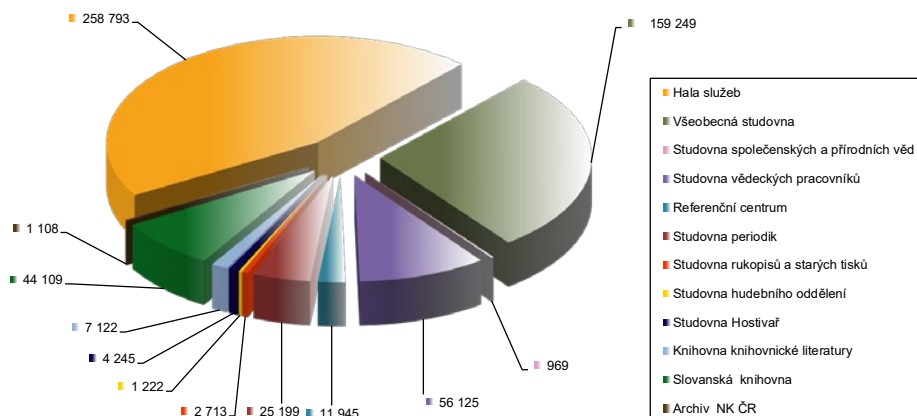
5. Meziknihovní služby

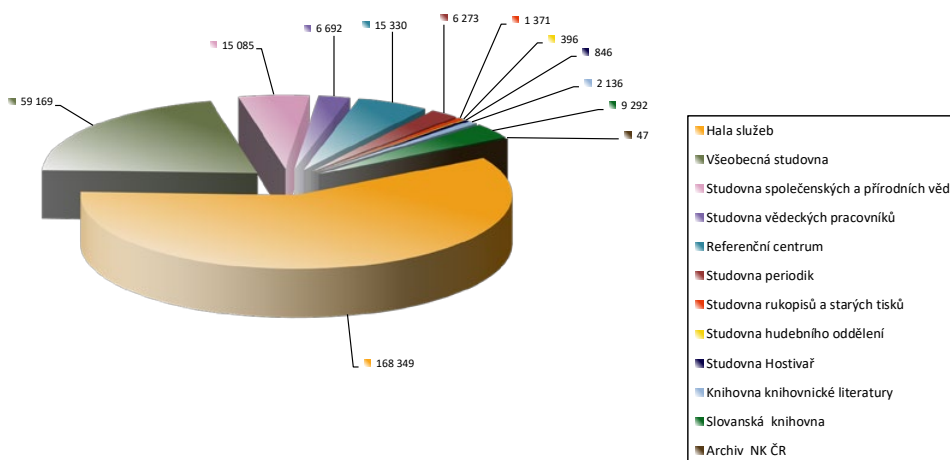
6. Kopie a tisky

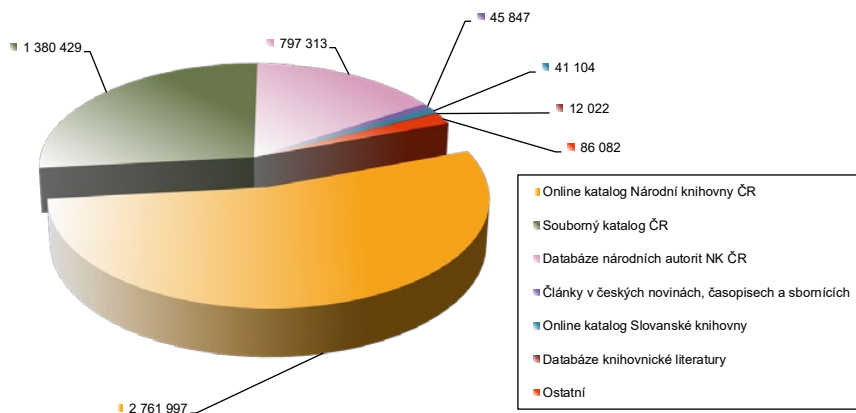
7. Protokolované výpůjčky

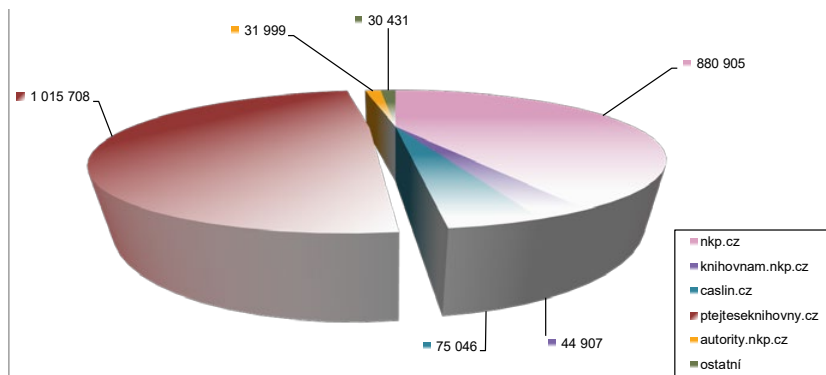
8. Čtenářské návštěvy

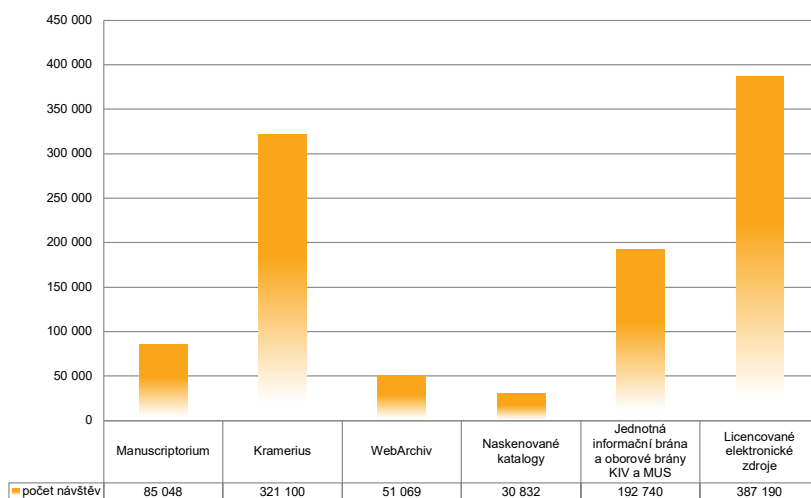
9. Využívání katalogů aází NK ČR

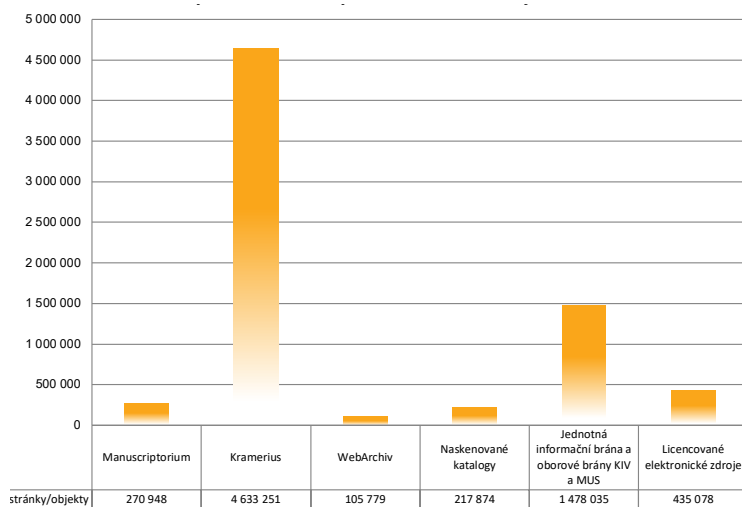
10. Návštěvnost domén NK ČR

11. Návštěvnost elektronických informačních zdrojů

12. Využití elektronických informačních zdrojů

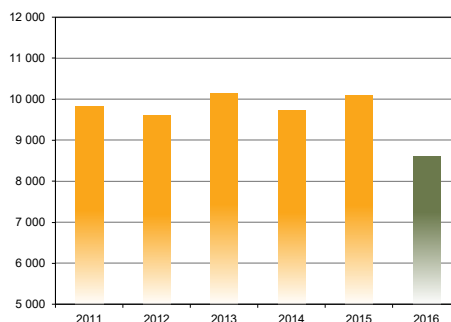
Slovanská knihovna

Služby

Počet registrovaných uživatelů k 31. 12. 2016	1 093
Počet čtenářských návštěv	9 292
Počet evidovaných výpůjček	44 109

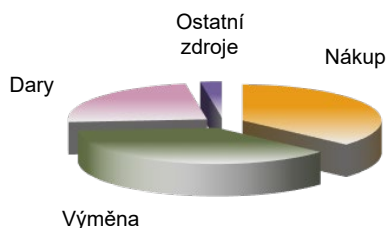
Přírůstek knihovnických fondů

Rok	k. j.
2011	9 830
2012	9 620
2013	10 150
2014	9 720
2015	10 082
2016	8 600

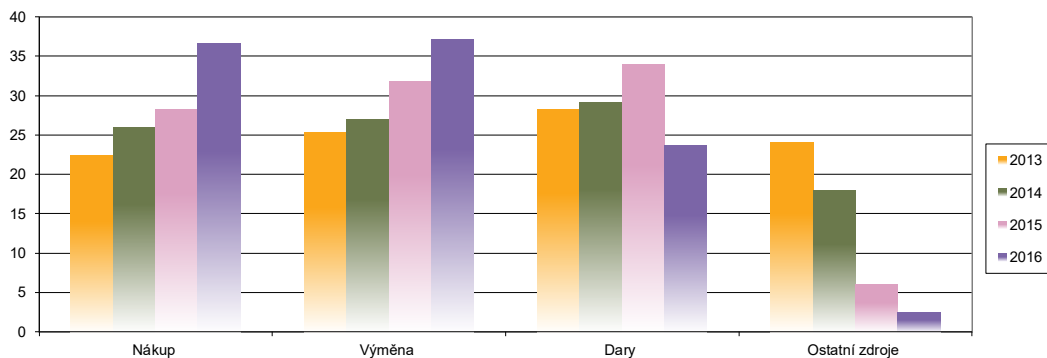
Podíl nákupu, výměny, darů a ostatních zdrojů v roce 2016

	k. j.	%
Celkem	8 600	100,00
Nákup	3 151	36,64
Výměna	3 194	37,14
Dary	2 040	23,72
Ostatní zdroje	215	2,50

Struktura přírůstku v letech 2013–2016 (v %)

	2013	2014	2015	2016
Nákup	22,40	26,00	28,23	36,64
Výměna	25,30	27,00	31,81	37,14
Dary	28,20	29,10	33,96	23,72
Ostatní zdroje	24,10	17,90	6,00	2,50

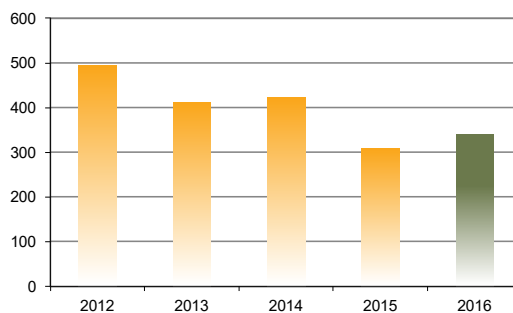
Knihovna knihovnické literatury

Služby

Počet čtenářských návštěv	2 136
Počet evidovaných výpůjček	7 122

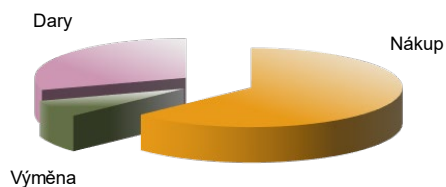
Přírůstek knihovních fondů

Rok	k. j.
2012	495
2013	412
2014	423
2015	310
2016	339

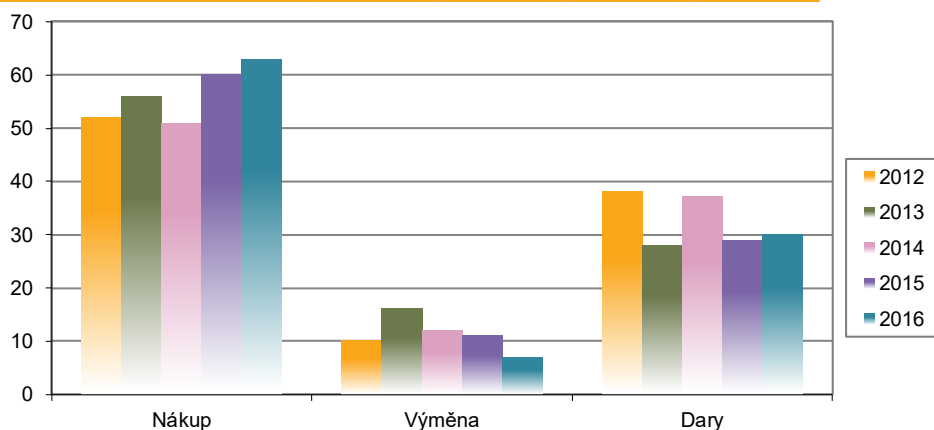
Podíl nákupu, výměny, darů v roce 2016

	k. j.	%
Celkem	339	100
Nákup	215	63
Výměna	22	7
Dary	102	30

Struktura přírůstku v letech 2012–2016 (v %)

	2012	2013	2014	2015	2016
Nákup	52	56	51	60	63
Výměna	10	16	12	11	7
Dary	38	28	37	29	30

Správa knihovních fondů

Podobně jako v předchozích letech fungovaly jednotlivé útvary organizačně spadající do Odboru správy fondů NK ČR (OSF) standardním způsobem, bez zásadních změn. Mezi klíčové činnosti realizované jednotlivými odděleními patřilo zejména organizační zabezpečení externí knižní vazby, další zpracovávání rezervních fondů a příprava dokumentů pro digitalizaci v rámci digitalizační linky NDK. V rámci kontinuálního zajištění externí knižní vazby bylo v roce 2016 realizováno nové výběrové řízení na dodavatele těchto služeb, neboť platnost dosavadního vypršela. S ohledem na vysoký počet dokumentů vyžadujících provedení ochranné knižní vazby, a to nejen z důvodů prodloužení jejich životnosti z hlediska dlouhodobého uchování, ale samozřejmě i s ohledem na zajištění standardních knihovních služeb, je prakticky nemožné tyto činnosti vykonávat pouze interně – zejména z kapacitních důvodů. Množství dokumentů – v tomto případě zejména novin, časopisů a dalších periodik, dále pak drobných tisků či brožovaných publikací – však donedávna trpělo dlouhodobých podfinancováním knižní vazby. Tuto situaci se daří postupně zlepšovat, čímž se snižuje doba omezující možnost využití těchto dokumentů v knihovních službách, neboť po dobu, kdy není možné dokumenty poskytovat uživatelům, dochází k zastarání informací a znehodnocení vynaložených prostředků na akvizici. Odborná pracoviště OSF se tak společně s pracovišti Odboru ochrany knihovních fondů (OOKF) věnovaly nejen přípravě dotčeného výběrového řízení, ale i krokům k vylepšení technologie vazby a postupnému navyšování finančních prostředků. V roce 2016 se výrazně pokročilo i v oblasti mapování a postupném zpracování tzv. rezervních fondů umístěných v neratovickém depozitáři. Kromě průběžného zpracovávání bohemikálních knižních fondů, které slouží nejen pro evidenci samotnou, nýbrž i pro doplňování dalších sbírek NK ČR, pokračovaly v roce 2016 i činnosti spjaté se zpracováním nebohemikálních knižních fondů a první sondy do zde uložených periodik. V uplynulém roce bylo celkově zpracováno 15 551 dokumentů, jejichž záznamy jsou dostupné přes jednotlivé báze NK ČR a SKC, a většinu z nich si lze poprvé po dlouhé době vypůjčit v souladu s pravidly NK ČR v jednotlivých studovnách. V rámci zajištění přípravy dokumentů pro zabezpečení provozu digitalizační linky NDK bylo připraveno více než 14 000 svazků novodobých dokumentů, které byly posléze skenovány, trvale uchovány v rámci datového úložiště a následně zpřístupněny v digitální knihovně Kramerius, která v současné době obsahuje téměř 40 milionů stran, jež jsou využívány v souladu s autorským zákonem uživateli NK ČR.

Jednotlivá pracoviště OSF se v uplynulém roce věnovala i přípravě a realizaci koncepčních dokumentů vytvářených v rámci MK ČR i NK ČR samotné. Mezi nejdůležitější dokumenty strategického charakteru patřily návrh koncepcí a plán implementace Státní kulturní politiky a *Koncepce rozvoje českých knihoven 2017–2020*, kam se podařilo prosadit mnohé činnosti směřující k trvalému uchování knižních fondů. O tyto dokumenty se bude možné v budoucnu opřít při žádostech o finanční dotace na různé činnosti spjaté se správou a ochranou novodobých fondů, což je nesmírně důležité.

V roce 2016 pokračovala i realizace výzkumných projektů. První fází svého řešení uzavřel projekt *Knihy znovu nalezené*, který je podpořen dotačním mechanismem EHP a Norských fondů. Vyvrcholením výzkumných aktivit bylo zorganizování mezinárodního semináře k problematice nakládání s kulturními statky s důrazem na knihovní dokumenty, problematiku cenzury a činnosti státních orgánů v této oblasti během minulého století. Paralelně se seminářem byla vydána odborná publikace *Knihy znovu nalezené*, jež shrnuje dosavadní poznatky v dané oblasti, a dále byla v prostorách Klementina uspořádána i stejnojmenná výstava, která vzbudila velký ohlas veřejnosti. V uplynulém roce byly realizovány dva nové projekty schválené dotačním mechanismem MK ČR NAKI II. První z projektů *IN-PROVE : budování INtegrovaného prostředí pro PRůzkum, Ochranu, Výzkum a Evidenci novodobých knihovních fondů* řeší pracoviště OSF z pozice hlavního řešitele projektu. Cílem projektu je vytvořit funkční nástroje pro podporu trvalého uchování novodobých knihovních fondů a prohloubit spolupráci mezi významnými českými knihovnami, které nesou konzervační povinnost. Vyvíjené nástroje mají zefektivnit oblast budování, správy a ochrany a následně přispět k objektivizaci rozhodovacích mechanismů spojených s konzervačními a restaurátorskými zákroky, hromadným odkyselováním knihovních fondů, digitalizací či stanovením potřebných počtů exemplářů nutných k uchování v předem naplánovaném časovém horizontu. Ve druhém projektu *INDIHU – vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities* vystupuje NK ČR v pozici hlavního spoluřešitele projektu vedle Knihovny AV ČR (KNAV). Předmětem projektu je vytvořit nástroje a infrastrukturu pro vědeckou práci v humanitních oborech, jejímž základem

budou zdroje dostupné v elektronické podobě – například digitalizované dokumenty, elektronické databáze či různé separátní kolekce elektronických dat vědecké povahy. Cíl projektu je plně v souladu s novými přístupy pro vědeckou práci v oblasti humanitních věd, které lze charakterizovat termínem *digital humanities*.

V uplynulém roce pokračovaly i činnosti, které jsou prováděny ve spolupráci s dalšími odbornými pracovišti NK ČR. Mezi nejdůležitější patří aktivní účast na souvisejících průzkumech novodobých fondů prováděných specialisty z OOKF. Mapování fyzického stavu knihovních fondů přispívá k efektivnímu rozhodování o nutnosti a náročnosti konzervátorských a restaurátorských zásahů, buduje informační základnu pro individuální i masové procesy ochrany knihovních fondů a přispívá k efektivitě finančně náročných procesů, jakými jsou knižní vazba či odkyselování.

V rámci sledování klíčových statistických ukazatelů došlo v porovnání s předchozími roky opět k výraznému úbytku celkové hodnoty expedice fondů UKF, což je však vynuceno uzavřením několika dalších signatur zejména v lokalitě Hostivař, jež byla nejvíce dotčena přípravou prostor pro rekonstrukční práce, které by měly být zahájeny v roce 2017. Naopak je zde zřejmý větší nárůst pracovní činnosti správců fondů i jednotlivých expedientů při dohledávání dokumentů a dohledu nad stěhovacími pracemi, což lze obtížně statisticky vyhodnotit. Činnosti spojené se správou NKF a uživatelskými požadavky vykazují dlouhodobě podobné hodnoty, lze však očekávat, že s postupem stavebních prací v jednotlivých objektech NK ČR bude poptávka po fondech NKF narůstat, což s ohledem na jeho status archivního fondu, není příliš žádoucí. Postupně narůstá počet zpracovaných dokumentů – a to ve všech sledovaných fondech, tj. NKF, UKF a Vyčleněných fondech 19. století.

Statistické informace OSF

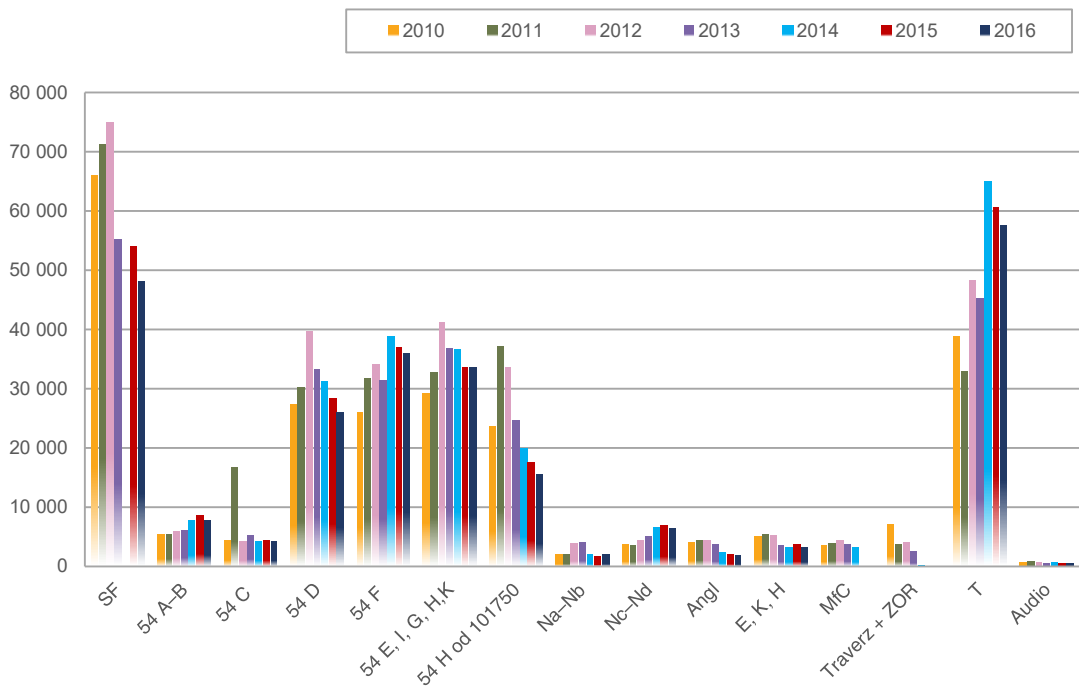
Správa knihovních fondů

Signování přírůstků UKF	45 495
Signování přírůstků NKF	34 897
Zpracování dokumentů 19. století	7 956
Zpracování dokumentů v rezervních fondech	15 551
Příprava dokumentů pro účely digitalizace (svazky)	14 100
Externí vazba	13 626
Pátrání po nezvěstných dokumentech	889
Počet zrevidovaných svazků	261 976
Odpisy knihovních fondů (svazky)	2 521
Expedice celkem	257 866
Expedice UKF Klementinum	250 862
Expedice UKF CDH	7 004
Expedice Studijní fond	48 032
Expedice NKF	10 226

Objem expedice v letech 2010–2016 podle signatur

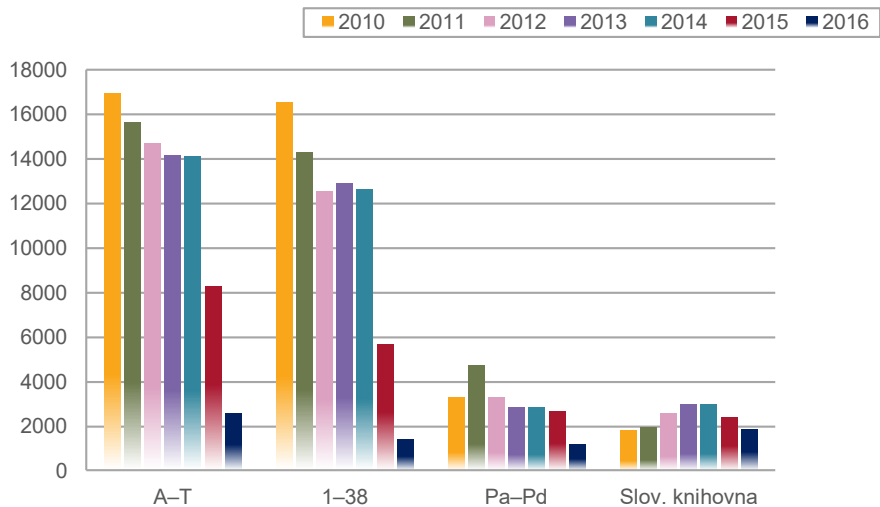
Expedice knihovních fondů v Klementinu

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SF	66 018	71 228	74 934	55 206	60 321	53 945	48 032
54 A–B	5 327	5 192	5 854	6 042	7 678	8 462	7 748
54 C	4 226	16 680	4 120	5 028	4 135	4 261	4 158
54 D	27 183	30 173	39 597	33 133	31 289	28 341	26 001
54 F	25 889	31 741	33 980	31 469	38 892	36 926	35 968
54 E, I, G, H, K	29 123	32 640	41 054	36 662	36 627	33 457	33 470
54 H od 101750	23 577	37 080	33 522	24 625	19 864	17 600	15 352
Na–Nb	1 865	2 040	3 785	3 963	1 804	1 509	1 905
Nc–Nd	3 630	3 447	4 273	4 962	6 579	6 947	6 449
Angl	3 892	4 291	4 330	3 696	2 409	1 854	1 771
E, K, H	4 920	5 302	5 141	3 501	3 226	3 600	3 243
MfC	3 487	3 860	4 339	3 609	3 227	3 410	3 342
Traverz + ZOR	7 008	3 607	3 944	2 592	72	0	0
T	38 812	32 884	48 150	45 205	65 042	60 605	57 634
Audio	562	724	559	375	588	376	374

Expedice knihovních fondů v Hostivaři

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A-T	16 963	15 592	14 715	14 120	14 066	8 276	2 526
1-38	16 501	14 303	12 519	12 893	12 634	5 669	1 396
Pa-Pd	3 274	4 747	3 282	2 843	2 843	2 663	1 180
Slovanská knihovna	1 781	1 937	2 538	2 979	2 979	2 423	1 833

Činnosti Oddělení správy NKF

Signování

Čtvrtletí	Knihy	Periodika	Speciální dokumenty	Celkem
I.	5 838	1 644	1 166	8 648
II.	6 002	1 334	1 954	9 290
III.	4 477	1 162	1 362	7 001
IV.	5 222	2 165	2 571	9 958
Celkem	21 539	6 305	7 053	34 897

Čtvrtletí	Vytvořené jednotky	Služební výpůjčky NKF	Kopie a skeny služební	Kopie badatelé	Dohledání, opravy, prověření	Zakládka
I.	4 689	190	1 019+32	80	753	2 040
II.	5 309	397	3 490+22	132	238	2 420
III.	8 114	265	1 457+10	65	2 198	2 740
IV.	3 756	309	14 486+1	95	3 150	1 865
Celkem	21 868	1 161	20 452+65	372	6 339	9 065

Studovna – 35 hodin v týdnu

Měsíc	Badatelé	Počet svazků
Leden	75	392
Únor	87	420
Březen	95	398
Duben	93	338
Květen	93	341
Červen	57	253
Červenec	58	738
Srpen	50	282
Září	79	416
Říjen	58	212
Listopad	49	283
Prosinec	52	172
Celkem	846	4 245

Ochrana knihovných fondů

Ochrana knihovných fondů a péče o jejich dobrý fyzický stav v Odboru ochrany knihovných fondů (OOKF) probíhala v roce 2016 jako v předešlých letech velmi intenzivně a soustředila se především na kontrolu klimatických parametrů a mikrobiologické aktivity v depozitářích NK ČR čili prevenci poškození, a především na zajištění projektu digitalizace historických tisků společností Google z hlediska zajištění fyzického stavu pro digitalizaci a ochrany fondů.

Na plotteru Kasemake byly vyráběny ochranné obaly (krabice a desky) z lepenky archivní kvality jak pro fondy NK ČR, tak i pro knihovny v rámci projektu VISK 7 i pro archivy, muzea a další instituce. Na výrobu ochranných obalů na knihy byl 7. 12. 2016 pořízen z fondu rozvoje majetku NK ČR nový plotter Konsberg X 22. Na tomto zařízení se dají zpracovávat různé typy materiálů – vlnité lepenky, kartonplasty, polyuretanové pěny, lepenky archivní i jiné kvality o různých gramážích i tloušťkách. Tento plotter a variace zpracovatelných materiálů rozšíří kapacitu výroby ochranných obalů i pokryje škálu různých typů ochranných obalů.

Nový plotter Konsberg X 22. Foto: D. Hřebecká

Na pracovišti Oddělení preventivní konzervace (OPK) byla prováděna knižní vazba a převazba a záchranné konzervační a restaurátorské práce na novodobých i historických knihovných fondech. Ve víceúčelové vakuové komoře bylo sušeno velké množství zatopených nebo jinak vodou zasažených dokumentů a knih různých institucí a firem, např. Městské knihovny Praha (MLP) a Dokument Logistik CZ. Průběžně probíhala mechanická očista knihovných fondů – jak ručně, tak i pomocí stroje DEPULVERA®. Během používání tohoto stroje v roce 2016 bylo vyčištěno zhruba 2 359 bm (necelých 70 000 exemplářů). Stroj se při používání na očistu fondů přímo v depozitářích osvědčil, jeho užívání je efektivnější a přibližně 10x rychlejší než manuální čištění pomocí vysavačů.

V roce 2016 byly práce Oddělení restaurování (OR) opět věnovány metodickému dohledu nad externími restaurátory a zajištění chodu projektu *Hromadná digitalizace historických dokumentů ve spolupráci se společností Google*. V ORST a SK probíhal průzkum fondů určených k digitalizaci. V roce 2016 bylo restaurátory prohlédnuto, mechanicky očištěno celkem 14 684 historických a vzácných dokumentů.

Byly prováděny jak ambulantní opravy, tak i rozsáhlejší restaurátorské zásahy. Z provedeného průzkumu vzešla preventivní opatření s následnými ambulantními opravami na vybrané části fondu, které jsou nyní připraveny k odvozu na digitalizaci.

OR se v roce 2016 vedle dlouhodobě naplánovaných aktivit na poli komplexního restaurování historických fondů NK ČR zabývalo také soustavnou přípravou a restaurováním vzácných středověkých rukopisů převážně z 13.–15. století pro digitalizaci a pracovníci OR se podíleli na přípravě rozsáhlého počtu výstav.

Fotodokumentace poškozeného rukopisu před restaurováním.
Foto: O. Lehovec

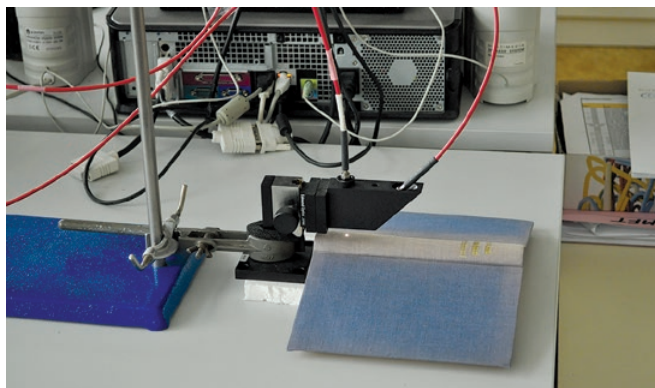

Fotodokumentace rukopisu – příprava na výstavu.
Foto: O. Lehovec

Dalšími intenzivními aktivitami OR byla každoroční spoluúčast na přípravě řady historických výstav (např. příprava výstavy *Karel IV. 700 let od narození císaře*, *Historie hracích karet*, Muzeum Rožtoky) a fyzická příprava a restaurování celé řady historických exponátů pro tuzemské a zahraniční vystavovatele, jakož i kurýrní doprovod a s ním spojená instalace výstavních zápůjček v místě konání výstavy, či neméně důležité monitorování klimatických podmínek výstavních prostor. Mezi nejvýznamnější počiny z oblasti výstavních zápůjček patří bezesporu komplexní restaurování vzácného francouzského

iluminovaného kodexu z počátku 14. století pro jubilejní výstavu významných středověkých rukopisů u příležitosti 200. výročí založení Fitzwilliamsova muzea v Cambridge nazvanou *COLOUR: The Art and Science of Illuminated Manuscripts*. Fyzicky vážně poškozený pergamenový kodex *Pontifikál Renauda de Bar*, sig. XXIII. C 120, byl pro účely výstavy zrestaurován, kurýrně doprovázen a odborně instalován restaurátorem NK ČR. Vedle těchto aktivit byla učiněna neméně významná práce na přípravě a restaurování univerzitních tezí ze sbírek NK ČR vybraných pro účely chystané výstavy v Národní galerii v Praze. Pokračoval i restaurátorský a chemicko-technologický průzkum *Vyšehradského kodexu*.

Pracovníci Oddělení vývoje a výzkumných laboratoří (OVVL) pokračovali v měření koncentrací plyných polutantů – oxidů síry a dusíku – v Barokním knihovním sále v Klementinu.

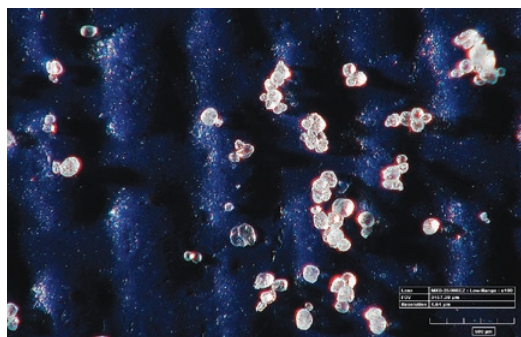

Stanovení světlostálosti materiálů novodobé knižní vazby mikrofadeometrem.
Foto: J. Neoralová

V rámci pracovišť OOVL a OPK probíhaly práce na projektu NAKI DF13P01OVV004 s názvem *Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie* jako měření a analýzy pomocí mikrofadeometru (testování tzv. Blue Wool Standards i knihařských pláten), identifikace a vyhodnocení správnosti měření plastů pomocí systému SurveNIR, komunikace s výrobcí a dodavateli plastů a lepidel na plasty, získání a vytváření vzorků, testování vzorků papíru a lepidel pomocí Oddyho testu, konzultace v TU Liberec s partnery v projektu a průzkum vyvíjených materiálů, průzkum materiálů a dokumentace pomocí digitálního mikroskopu HIROX, průzkum plastových vazeb ve fondu 19. a 20. století. Dále byly připraveny knihy na odkyselování metodou Papersave Swiss. Probíhala příprava podkladů pro technologický předpis „Stanovení stupně zaklížení čárovou metodou“ a „Stanovení povrchového pH papíru“, dále příprava památkového postupu „Restaurování novodobých knižních vazeb s textilním potahem z fondů veřejných knihoven“. Byly vypracovány změny pro Registr odkyselování a Centrální bázi průzkumu novodobých knihovních fondů i systém ResIS pro historické fondy.

Fotografie z HIROXu – kovová aplikace na deskách knihy. Foto: J. Neoralová

Fotografie z HIROXu – perlóza na knihařském plátně se zátěrem. Foto: J. Neoralová

V roce 2016 probíhala v rámci rozvoje NK ČR jako výzkumné instituce úprava formulářů centrální báze, tvorba postupů pro průzkumníky fyzického stavu knih – manuálu pro práci, zdokonalována byla databáze a doplňován elektronický formulář na průzkum fyzického stavu svazků novodobých knihovních fondů, což vyplývalo z praktického využívání databáze. Dále pokračoval průzkum plastových vazeb a přebalů a u těchto materiálů byly prováděny jednoduché testy mechanických a optických vlastností (světlostalost). Bylo prozkoumáno přes 15 500 svazků knih na různé úrovni průzkumu fyzického stavu, byla přihlášena k certifikaci doplněná metodika přípravy novodobých knihovních fondů na odkyselování a dále metodika přípravy historických tisků na digitalizaci a obě metodiky byly odeslány k certifikaci. Metodiky umožní knihovnám a institucím uchovávajícím novodobé i historické knihovní fondy připravit na digitalizaci a odkyselování.

OPK provádělo konzervátorské a restaurátorské zásahy na tzv. novodobých fondech a bylo zrestaurováno 12 knih. Restaurování probíhalo na vazbách vhodných pro tvorbu památkového postupu a opravy plátěných i plastových vazeb v projektu NAKI. Byly opravovány knižní vazby novodobých fondů (2 679 svazků).

Pracovníci OOKF zaškolili pracovníky na průzkum fyzického stavu fondů v MZK a VKOL, konzultovali uložení a manipulace s knihovním fondem – správa sbírek Hospitalu Kuks, v Městské knihovně v Novém Jičíně proběhla díky konzultaci pracovníků OOKF sanace knihovních fondů po požáru. Pro Muzeum Cheb bylo konzultováno uložení archeologických nálezů charakteru knižní vazby, v Národní galerii v Praze byl konzultován výběr filtrů do depozitáře, podmínky vystavení sbírek na papíru, příprava knih na odkyselování apod.

Výsledky činností, výzkumu a vývoje byly prezentovány na několika tuzemských i mezinárodních konferencích. Pracovníci OOKF se aktivně účastnili řady tuzemských i mezinárodních odborných konferencí a seminářů tematicky zaměřených na výzkum a vývoj nových technologií a materiálů pro restaurování, preventivní konzervaci a restaurování historických knihovních fondů, např. XVI. seminář restaurátorů a historiků v Opavě (přednáška Hodnocení světelné odolnosti vybraných knihařských plátěn pomocí mikrofadeometru a postery Restaurování knihy komplexně zasažené plísni z fondu SK – metodou strojního dolévání, Restaurování starých tisků před digitalizací aneb projekt „GOOGLE“, Ukládání zlomků rukopisů v Národní knihovně České republiky), 40. celostátní seminář knihovníků muzeí a galerií (AMG) v Hradci Králové, Konference restaurátorů a konzervátorů Brno (dvě přednášky „Systém Mikrofadeometr a jeho využití v Národní knihovně ČR pro účinnou ochranu kulturního dědictví“ a „Účinnost povrchového čištění pomocí prostředku PERLÓZA v porovnání s běžně používanými materiály“), Konference Společenstva českých knihařů Plzeň (přednáška „Zpracovatelnost knihařských plátěn“), mezinárodní konference SEAHA v Oxfordu ve Velké Británii (poster „System SurveNIR – identification type of plastic materials experiences“), 11. konference LACONA v Krakově, Microfading Workshop and user meeting v Berlíně, konference V4 v Berlíně. Probíhala také příprava učebních textů pro studenty Masarykovy univerzity v Brně pro předmět Konzervace kolagenních materiálů.

Aktivní účast proběhla dále na workshopu se dvěma přednáškami („Faktory ohrožující historické knihovní fondy v interiérových zámeckých knihovnách“ a „Ochrana a konzervace knihovních fondů v současné praxi“), praktické dílny na téma uložení fondů a péče o knihy.

V roce 2016 pracovníci OOKF zorganizovali dvě odborné konference, z toho jednu mezinárodní, zaměřenou na nové poznatky v péči o knihovní fondy se zaměřením na plastové knižní vazby: „Restaurování a konzervace plastů“ 14. června 2016 a „Péče o syntetické materiály ve fondech kulturních institucí ČR“ 14. prosince 2016.

Pracoviště OOKF v Hostivaři si prohlédlo několik tuzemských i zahraničních exkurzí, naši pracovníci navštívili několik obdobných pracovišť v Německu, např. Staatliche Museen zu Berlin (The Rathgen-Forschungslabor), Technische Universität Dresden (laboratoře a restaurátorská studia), Staatsbibliothek zu Berlin (oddělení restaurování).

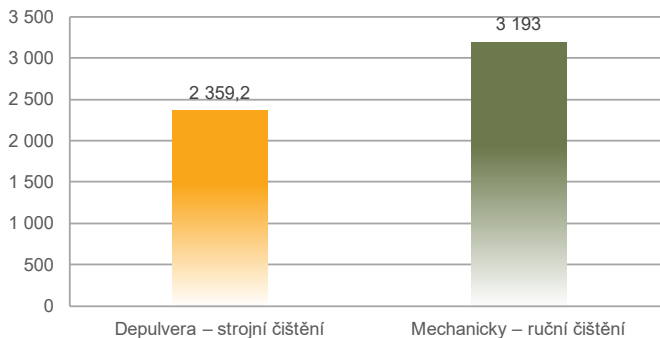
Srovnáním s ostatními evropskými knihovnami lze konstatovat, že držíme krok a máme vybavení a zařízení na evropské úrovni.

Podrobnosti o jednotlivých činnostech OOKF lze nalézt na aktualizovaných webových stránkách odboru.

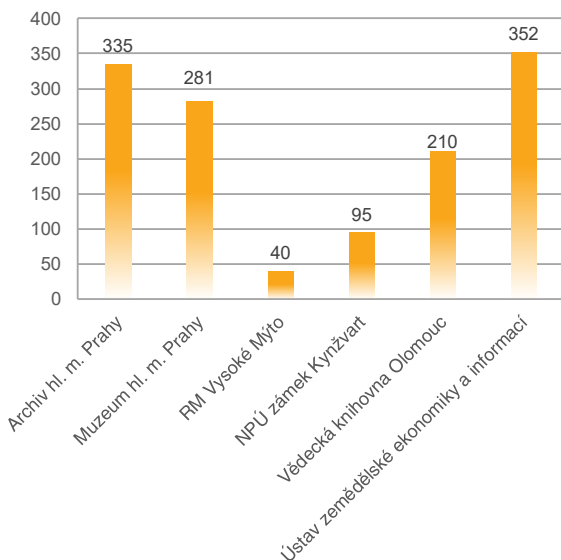
Statistické údaje OOKF za rok 2016

typ činnosti	počet
Odborné konzultace – mimo NK ČR	154
Exkurze	50
Účast na konferencích – pasivní	45
Účast na konferencích – aktivní (přednášky, postery)	35
Odborné stáže v oboru – české	10
Odborné stáže v oboru – mezinárodní	7
Organizace konferencí	2
Organizace workshopů	1
Organizace školení – průzkum fyzického stavu knihovních fondů	2
Vzdělávání (přednášky pro veřejnost)	10
Mikrobiologické stěry – celkem	
• Stěry – v rámci NK ČR (mimo Google)	89
• Stěry – pro projekt Google	101
• Stěry – mimo NK ČR	26
• Spady pomocí aeroskopu – v rámci NK ČR (mimo Google)	349
Dezinfekce knih – celkem	52
Dezinfekce v parách butanolu – v rámci NK ČR	26
Dezinfekce místností nebo depozitářů – v rámci NK ČR	0
Dezinfekce knih – mimo NK ČR	26
Vysoušení knih	
Vysoušení knih ve víceúčelové vakuové komoře – interní	2 přepravky
Vysoušení knih ve víceúčelové vakuové komoře – externí	celkem 24 dní za celkem 46 000,- Kč (vč. DPH); sušení pro Dokument Logistik CZ, MLP. Vysušeno 61 kg vody.
Výroba ochranných obalů v OOKF – celkem (ks)	7 629
Výroba ochranných obalů na plotru – pro interní potřebu	3 737
Výroba ochranných obalů (krabic) ruční – pro interní potřebu	35
Výroba ochranných obalů (obálek) ruční – pro interní potřebu	2 544
Výroba ochranných obalů na plotru – pro externí potřebu (především v rámci VISK projektů)	1 313
Mechanická očista knihovních fondů	
Mechanická očista novodobých knihovních fondů (Klementinum, CD Hostivař, Neratovice) – manuální	5 552,2 bm
Mechanická očista historických knihovních fondů (Klementinum, CD Hostivař, Neratovice) – manuální (počet svazků)	14 739
Mechanická očista knihovních fondů (Klementinum, CD Hostivař, Neratovice) – stroj Depulvera	2 359,2 bm / 69 799 knih
Mechanická očista knihovních fondů ve studovných novodobých fondů – ve spolupráci se studenty VOŠ a SPŠ grafická	1 410 bm
Opravených knih – interní vazba (ks)	2 679
Restaurování pro interní potřebu (historické i novodobé fondy)(ks)	88
Restaurování – ambulantní zásahy – pro interní potřebu (historické tisky na projekt Google) (ks)	4 892
Restaurování pro externí subjekty	0
Výstavy (restaurování, instalace, deinstalace, facility report, kontrola klimatických podmínek)	19
Analýzy pro externí subjekty	16
Průzkum fyzického stavu knih (historických i novodobých) (ks)	30 235
Průzkum historických svazků knih (výstavy, digitalizace)	14 739
Z toho průzkum historických svazků knih (projekt Google)	14 684
Průzkum novodobých svazků knih	15 496
Projekty	
Vedení výzkumných projektů	2
Odpovědný řešitel výzkumného projektu za NK ČR	1
Řešitel výzkumného projektu	18
Příprava projektu	2

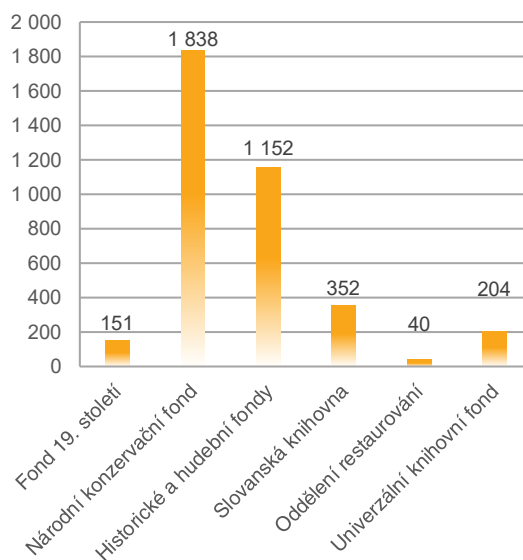
Očista fondů dle formy (v bm)

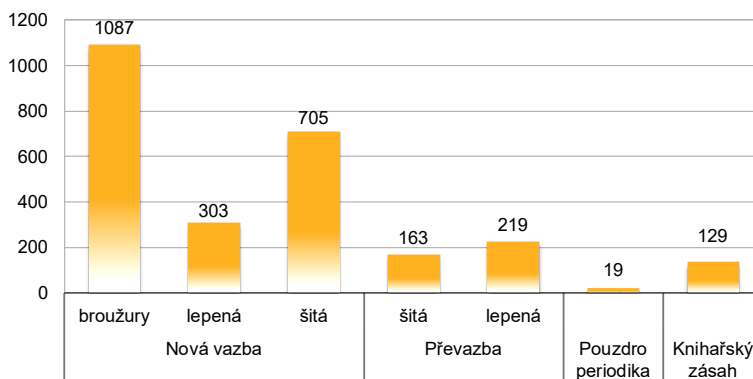
Výroba ochranných obalů na plotru pro externí potřebu institucí (v počtech kusů)

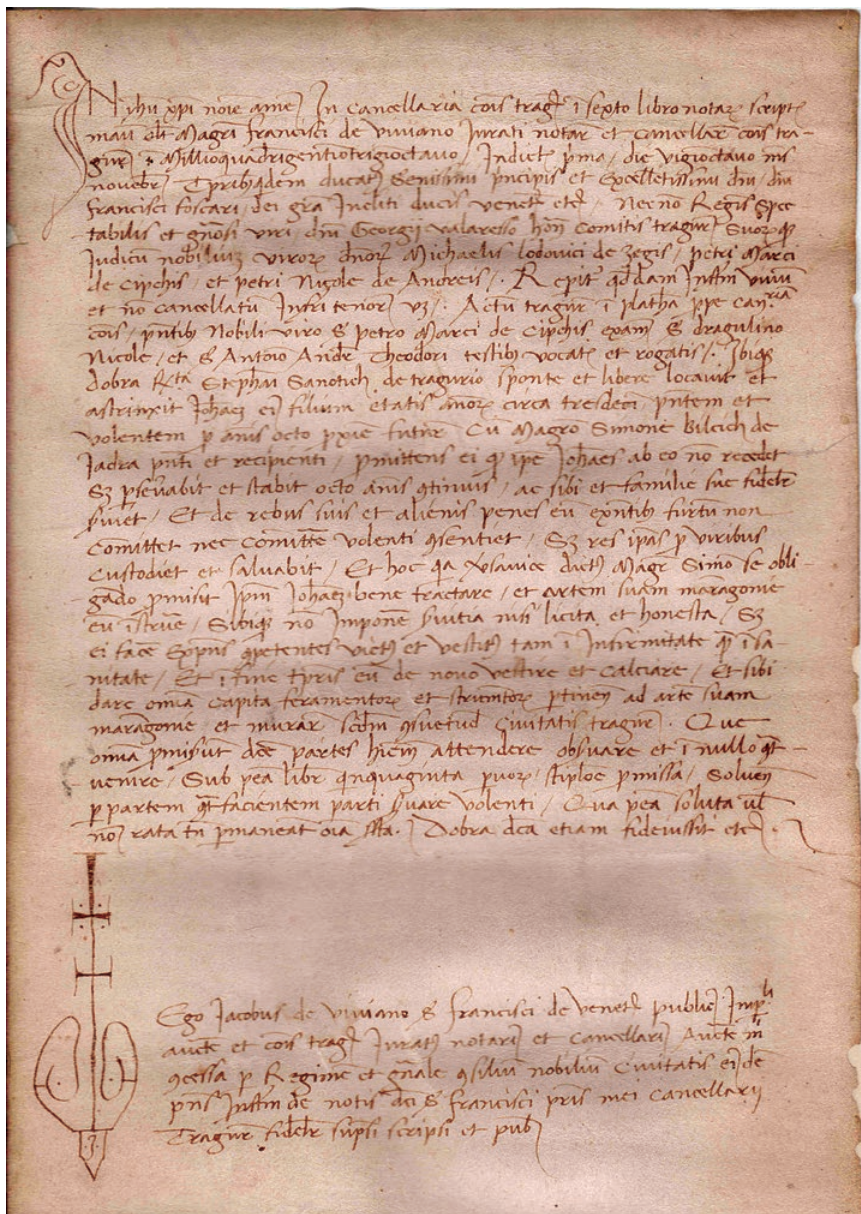
Výroba ochranných obalů na plotru pro interní potřebu NK ČR (v počtech kusů)

Výkaz vazby celkem dle zásahů za rok 2016

Archiv Národní knihovny ČR (ANK) vznikl v roce 1990. V říjnu 2007 mu byla po splnění podmínek daných zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě udělena odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR akreditace. V síti veřejných archivů je zařazen do skupiny specializovaných archivů. Jeho posláním je shromažďovat, zpracovávat, chránit a zpřístupňovat archivní fondy NK ČR a jejich právních předchůdců, jakož i fondy a sbírky soukromých osob a právnických institucí, které byly knihovně předány nebo byly vytrženy z jejich vlastních fondů. Dále dohlíží na spisovou službu NK ČR.

Nejstarší dokument v ANK – notářská listina vyhotovená roku 1438 v Trogiru.

Fondy a sbírky ANK jsou postupně zpracovávány a zpřístupňovány prostřednictvím inventářů. Vzhledem k tomu, že došlo ke změně pravidel pro pořádání archiválií, budou další fondy pořádány podle těchto nových pravidel.

V roce 2016 převzal ANK v mimoskartačním řízení 39 evidenčních jednotek v celkovém rozsahu 1,52 bm. Skartační řízení v roce 2016 neproběhlo.

Byl vypracován inventář k uspořádanému fondu Sběrka patentů (1508)1528–1849 a vytvořen jeden nový fond Hudební klub v Praze 1911–1932. V současné době má archiv 6 196 hlavních evidenčních jednotek (3 997 nezpracovaných, 2 199 zpracovaných, z toho 2 187 inventarizovaných).

Fyzický stav archivních souborů – poškozeno je zhruba 74 % archiválií. Jedná se hlavně o poškození prachem (34,01 %), trhliny a přelomení (31,29 %) a křehkost a lámavost (14,28 %).

Pravidelně byly psány články z historie knihovny do rubriky Střípky z Archivu NK v e-zpravodaji NK ČR.

V rámci exkurze nových pracovníků knihovny byla připravena přednáška o historii a činnosti archivu spolu s ukázkou archiválií.

ANK se podílel na mezinárodním projektu *Knihy znovu nalezené*, jehož hlavním řešitelem je NK ČR.

V součinnosti s Oddělením preventivní konzervace byly zhotoveny v rámci ochrany archiválií ochranné obaly na velkorozměrné patenty. Oddělení restaurování v průběhu roku 2016 zrestaurovalo fond Neumann Jan Antonín 1862–1907.

ANK poskytl data do satelitního účtu kultury zpracovávaného Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu.

V polovině roku se uskutečnila kontrolní návštěva pracovníků odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR. Jejím hlavním cílem byla kontrola uložení archiválií v depozitáři. Vzhledem k provizorním podmínkám uložení zapříčiněným očekávanou rekonstrukcí původních prostor archivního depotu bylo konstatováno, že jsou v rámci možností splněny podmínky dané archivním zákonem.

Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek	73
Běžné metry celkem	412,54
Počet evidenčních jednotek (ks)	6 196

Stupeň zpracovanosti archivních souborů (výpočet z metráže)

Zpracováno	60,27 %
Inventarizováno	57,53 %

Referát vnitřního auditu Národní knihovny

Referát vnitřního auditu NK ČR zajišťuje v systému finančního řízení NK ČR interní audit vykonávaný podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). Útvar je přímo podřízen generálnímu řediteli a je v souladu s § 29 odst. 1 zákona o finanční kontrole funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích výkonných struktur organizace. Referát vnitřního auditu měl v roce 2016 dva interní auditory.

Interní audit je v souladu se zákonem o finanční kontrole zaměřen zejména na přezkoumávání a vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti řídicí kontroly a na prověřování správnosti vybraných operací. V průběhu roku 2016 byla po schválení ředitelem NK ČR vykonána následující auditní činnost:

Interní auditor	V plánu 2016	Audit vykonán v roce 2016
1. Audit zodpovědnosti vybraných pracovníků sekce DaT	✓	✓
2. Audit účinnosti vnitřního kontrolního systému	✓	✓
3. Audit elektronického tržiště a jeho využití v podmínkách NK ČR	✓	✓
4. Finanční audit vybraných částí finančních výkazů	✓	✓
5. Prověření vedení a zpracování mzdové agendy	✗	✓
6. Audit projektového managementu	✓	✗

Auditní činnost byla v roce 2016 vykonávána podle schváleného ročního plánu interních auditů. Ten byl v souladu s ustanovením § 30 odst. 5 zákona o finanční kontrole projednán a schválen ředitelem NK ČR. V roce 2016 byl vykonán jeden interní audit mimo roční plán. Jednalo se o audit *Prověření vedení a zpracování mzdové agendy za první pololetí roku 2016* a audit byl operativně zařazen do činnosti útvaru interního auditu mimo roční plán interního auditu na rok 2016 z důvodu podezření na možný výskyt nepředpokládaných rizik, která by mohla negativně ovlivnit činnost orgánu veřejné správy. Audit byl zařazen do činnosti útvaru interního auditu pro rok 2016 namísto auditu projektového managementu.

Celkové výsledky auditní činnosti v roce 2016 potvrdily existenci nesrovnalostí a rizik při plnění určených úkolů NK ČR, zejména v oblastech dodržování zákona o účetnictví, finančního výkaznictví a důsledného dodržování řídicích a kontrolních postupů. Zároveň poukázaly na nedostačující limity mzdových prostředků vzhledem k počtu zaměstnanců a organizační struktuře organizace, které v důsledku vedou k nízkým mzdám značné části zaměstnanců a z toho vyplývajícím rizikům. V jednotlivých zprávách z auditů byly formulovány návrhy opatření, jejichž realizace by měla přispět k odstranění zjištěných nesrovnalostí a k předcházení nebo zmírnění rizik.

Nebyl zaznamenán žádný případ korupčního jednání a žádné kontrolní zjištění nebylo předáno k dalšímu řízení podle zvláštních předpisů.

Kulturní
a publikační
aktivity
knihovny

Kalendárium významných akcí

leden – únor **The Lost World of Subcarpathian Rus': The Searching Lens of Rudolf Hůlka**

V americkém městě Cedar Rapids (Iowa) uspořádaly Slovanská knihovna a National Czech and Slovak Museum and Library výstavu fotografií s tematikou Podkarpatské Rusi ze sbírky Rudolfa Hůlky uložené ve Slovanské knihovně.

- 13. 1. Seminář pro vedoucí a klíčové pracovníky zejména infrastrukturních útvarů NK ČR**
Záměrem semináře bylo představit hlavní úlohu a poslání NK ČR jako národní kulturní instituce a všech odborných knihovnických pracovišť napříč organizační strukturou.
- 28. 1. Princ Khaled Al Titi z Kataru navštívil NK ČR.**
- 3. 2. Rada velvyslanectví Ázerbájdžánu Dr. Nigar Afandiyeva navštívila NK ČR.**
- 9. 2. S Bosnou v srdci (vzpomínky Františka Valouška)**
Besedu u příležitosti vydání bosenského překladu knihy F. Valouška *Sjećanja na Bosnu* uspořádaly Slovanská knihovna a vydavatelství Bosanska riječ.
- 23. 2. Příručka pro školní knihovníky: modely a praktické příklady ze Švédska**
Seminář určený primárně pro pracovníky školních knihoven, ale i další zájemce.
- 10. 3. Události a vzpomínky Semena Nikolajeva**
Besedu s Dmitrijem Pliseckým a představení knihy vzpomínek S. Nikolajeva *Vospominanija* uspořádaly Slovanská knihovna a spolek Ruská tradice.
- 15. 3. Moji doslidžennja istoriji ta sučasnosti ukrajinskoji movy: dorobok ostannich rokov**
Přednášku předsedy Mezinárodní asociace ukrajinistů prof. Michaela Mosera uspořádala Slovanská knihovna.
- 31. 3. Závěrečný seminář projektu *Knihy znovu nalezené***
Řešitelé projektu uspořádali za účasti 1. tajemníka velvyslanectví Norska F. A. Johanse- na a zástupců norského partnera instituce Stiftelsen Arkivet v Praze závěrečný seminář. Akce byla složená z přednášek českých i zahraničních odborníků na téma cenzury, nakládání se zkonfiskovaným kulturním dědictvím a zabavování knižního majetku.
- 14. 4. Předání daru pro Mozartův Památník**

Na vernisáži výstavy *Mozart & Praha. Očima Marka Podwala*, konané v rámci oslav mozartovských výročí, převzala vedoucí Hudebního oddělení Z. Petrášková dar pro Mozartův Památník od amerického lékaře a kreslíře Marka Podwala.

Předání daru pro Mozartův Památník na výstavě Mozart & Praha. Očima Marka Podwala. Foto: Eva Hodíková

- 10. 5. Ozvěny současné literatury Bosny a Hercegoviny v České republice**
Literární večer u příležitosti vydání českého překladu románu *Věčník* Nedžada Ibrišimoviće se konal pod záštitou Velvyslanectví Bosny a Hercegoviny v Praze; organizaci zajistily Slovanská knihovna a Nakladatelství Malvern.

- 12. – 15. 5. 22. mezinárodní knižní veletrh Svět knihy Praha 2016**
Prezentace vydavatelských aktivit a knihovnických služeb NK ČR.

- 16. 5. Slavnostní udělení Ceny Rudolfa Medka pro rok 2016**

Cena byla předána vojenskému historikovi, faleristovi a žurnalistovi Edmundu Oriánovi a překladateli, básníku a rozhlasovému redaktorovi Václavu Daňkovi; pořadateli byly Slovanská knihovna a spolek Ruská tradice.

Edmund Orián (druhý zprava), jeden z laureátů Ceny Rudolfa Medka pro rok 2016. Foto: Eva Hodíková

- 18. 5. Den s Depulverou**
Představení stroje na mechanickou očistu pracovníkům NK ČR i zájemcům z řad odborné veřejnosti v Klementinu.

- 19. 5. Prof. Roger Chartier, francouzský historik, představitel historiografické školy Annales, navštívil NK ČR.**

- 24. 5. Předání významných knižních darů z Číny a Indie**
Oba knižní dary převzal osobně Petr Kroupa, pověřený řízením NK ČR. Soubor čínských knih byl slavnostně předán při veletrhu Svět knihy Praha 2016, indické knihy předal v Klementinu velvyslanec Indické republiky J. E. Krishan Kumara.

- 30. 5. Jarní setkání řešitelů VISK 7**
Pravidelné jarní zasedání zástupců knihoven, které participují na programu VISK 7, v Hostivaři. Účastníci byli informováni o zhodnocení projektů za rok 2015, byl jim představen registr odkyselování.

- 1. 6. Korespondence T. G. Masaryk – Slované (3. svazek)**
Prezentaci edičního projektu uspořádaly Slovanská knihovna, Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR, v. v. i. a Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.

- 7. 6. Ukrajinská hospodářská akademie v Poděbradech**
Přednáška badatelů Romana Kovaľa a Viktora Morence spojená s představením slovníkového projektu *Poděbradský pluk armády Ukrajinské lidové republiky*. Uspořádaly Slovanská knihovna a Historický klub „Cholodnyj Jar“.

- 7. 6. Setkání pracovní skupiny speciálních dokumentů zaměřené na dokumenty s hudebním obsahem** na téma jmenná katalogizace zvukových dokumentů podle RDA a věcný popis, shrnutí historie počítačového zpracování a nástin předpokladů zpracování podle RDA.

- 13. 6. Knihovny v kulturně různorodé společnosti**
Setkání na téma zapojení knihoven do *Koncepce integrace cizinců* a s tím související podpora ze strany MV ČR a MK ČR a spolupráce neziskových organizací.

- 14. 6. Restaurování a konzervace plastů**
Konference v objektu NK ČR v Hostivaři prezentovala nové poznatky v péči o knihovní fondy se zaměřením na plastové knižní vazby.
- 22. 6. Velvyslanec Indie v ČR Krishan Kumar navštívil historické prostory Klementina.**
- 23. 6. Česká literatura v Číně: Jak čtou Číňané Švejka?**
Přednáška čínského spisovatele a literárního teoretika Ma Jüana.
- 28. 6. Čínský spisovatel a literární teoretik Ma Jüan navštívil historické prostory Klementina.**
- 14. 9. Tradice českých/československých bádání o dějinách a kultuře východní Evropy**
Mezinárodní konference na počest doc. PhDr. Václava Vebera, CSc. (31. srpna 1931 až 24. května 2016) uspořádaly Slovanská knihovna a Výzkumné centrum dějin východní Evropy Historického ústavu AV ČR, v. v. i.
- 20. – 21. 9. Výroční zasedání České národní skupiny IAML**
Zasedání se konalo v Knihovně města Hradec Králové, na organizaci se dále podílel SKIP ČR a region východní Čechy. Součástí zasedání byl odborný seminář pod názvem *Východočeská hudba starých časů*. Zazněly přednášky připravené pedagogy z Univerzity Hradec Králové a odbornými pracovníky z Muzea Východních Čech a z Východočeského muzea Pardubice.
- 22. 9. Prezentace publikace Marie Magidové**
Prezentaci knihy Marie Magidové *Pod znakov katalogov i materialov k... V. N. Tukalevskij i ruskaja kniga za rubežom. 1918–1936 gg.* (Praha – Sankt-Petěrburg, 2016) uspořádaly Slovanská knihovna, Informačně-kulturní centrum „Ruskaja emigracija“ a vydavatelství „Symposium“.
- 22. 9. Biblioterapie s Marcelou Kořínkovou**
Seminář seznámil s historií, vývojem a zejména smyslem biblioterapie jako podpůrné psychoterapeutické léčby. Účastníci se dozvěděli, jak s biblioterapií aktivně začít a nabídnout ji jako další službu uživatelům v knihovnách.
- 23. 9. Seminář FriendlyVox pro knihovny**
Projekt, který se začal realizovat na jaře 2016, je zaměřen na vybavení počítačů veřejných knihoven službou FriendlyVox tak, aby na nich mohli pracovat zrakově znevýhodnění návštěvníci veřejných knihoven. Součástí projektu je také proškolení pracovníků knihoven. Připravený počítač i samotná knihovna jsou pak zřetelně označeny. Po odzkoušení se chystá plošné šíření projektu.
- 5. 10. Prezentace publikace Jiřího Vacka**
Prezentaci memoárů dlouholetého pracovníka Slovanské knihovny Jiřího Vacka *Slovanská knihovna – můj osud. Mozaika vzpomínek* (Praha 2016) uspořádala Slovanská knihovna.

Jiří Vacek (vpravo) na prezentaci svých vzpomínek Slovanská knihovna – můj osud, společně s kmotrem knihy Martinem Kučerou. Foto: Milena Kárná

- 10. 10. Dr. Hermina Anghelescu z Wayne University (USA) a paní Tayo Nagasawa z knihovny Mie University (Japonsko) navštívily NK ČR.**
- 10. 10. Evergreen v českých knihovnách 2016**
Seminář na téma přístupnosti Evergreenu pro zrakově postižené uživatele, možnost vytvoření seznamů studijní literatury či sdílení informací a komunikaci v komunitách kolem svobodných knihovních softwarů uspořádal SKIP.
- 11. 10. Rasščeplenije Karnavala: jurodstvo i štovstvo kak dva poljusa smechovoj kul'tury v Rossii**
Přednášku ruského literárního vědce prof. Ivana Andrejeviče Jesaulova (Literární institut A. M. Gorkého v Moskvě) uspořádaly Slovanská knihovna, Společnost Dostojevského v Praze a Katedra rusistiky a lingvodaktiky Pedagogické fakulty UK.
- 13. – 16. 10. Festival světla SIGNAL v Klementinu**
Laserová show ve spojení se zvukem a kouřem, dílo audiovizuálního umělce Davida Vrbíka, se stala nejnavštěvovanější interiérovou instalací. Návštěvníci měli možnost vytvářet pomocí laseru své vlastní obrazy.
- 14. 10. Natáčení pořadu Herbář**
Štáb České televize v Klementinu filmoval ukázky z rukopisů a starých tisků, především z historických herbářů a kuchařek.
- 14. – 15. 10. Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě**
Prezentace vydavatelských aktivit NK ČR.
- 19. 10. Exkurze pro studenty s představením především středověkých rukopisů francouzského původu**
Exkurze v ORST se zúčastnil i prof. Vissier z pařížské Sorbonny, zorganizoval ji prof. PhDr. M. Nejedlý z Ústavu českých dějin FF UK.
- 20. 10. Pracovní schůzka knihoven sdílejících katalogizaci hudebnin**
Schůzka na téma upřesnění změn ve věcné katalogizaci. Kromě odborníků z Hudebního oddělení NK ČR, VKOL a MZK byli přizváni také zástupci katalogizace zvukových dokumentů z NK ČR a též katalogizátor z JAMU.
- 25. 10. Náměstek ministra kultury Arménie Nerses-Ter Vardaryan a ředitel Národní knihovny Arménie Tigran Zargaryan navštívili NK ČR.**
- 31. 10. Seminář Poruchy čtení s Alenou Vorlíčkovou**
Seminář kurzu akreditovaného MŠMT v rámci systému Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) seznámil s původními texty se speciální úpravou a metodikou projektu *Pohádky pro společné čtení* (metodika vznikla na základě spolupráce s PhDr. Lenkou Krejčovou, Ph.D., psychologkou a specialistkou na dětskou dyslexii).
- 2. 11. Podzimní setkání řešitelů VISK 7**
Tradiční setkání řešitelů projektů v programu VISK 7 v Hostivaři na téma zadávací dokumentace na rok 2017. Byl představen nový web VISKu 7 a řešitelé byli seznámeni s vybranými činnostmi z oblasti ochrany fondů.
- 7. 11. Workshop Živá knihovna**
Oddělení vzdělávání KI připravilo interaktivní workshop *Živá knihovna pro knihovníky* s přímou ukázkou, např. uprchlice z Afghánistánu, transvestiti či bezdomovci.

9. – 10. 11. Klementinum a jezuitská věda

Mezinárodní konferenci u příležitosti 300. výročí narození Josefa Steplinga, významného jezuitského astronoma 18. století, a 400. výročí vydání privilegia císaře Matyáše, potvrzujícího veškerá práva klementinské univerzity, pořádala NK ČR ve spolupráci s Astronomickým ústavem UK, Ústavem dějin UK a Archivem UK. Záštitu převzal ministr kultury Daniel Herman, rektor Univerzity Karlovy prof. MUDr. Tomáš Zima, primátorka Prahy Adriana Krnáčová a MŠMT.

10. 11. Workshop pro pracovníky školních knihoven se Zuzanou Vlčkovou

První blok workshopu byl věnován otázkám technického charakteru, např. cíle současné školní knihovny, právní rámec, financování, knižní fond, role a osobnost knihovníka, komunikace uvnitř školy, jak na to atd., druhý blok byl zaměřen na aktivity školních knihoven, např. vzdělávací programy, soutěže, akce, čtenářské kluby, podpora čtenářské gramotnosti atd.

14. – 16. 11. Muscat – nový program pro ukládání historických hudebních památek

Seminář a zároveň workshop vedl pracovník mezinárodní redakce RISM Quido Kraus, kromě českých spolupracovníků RISM, kteří pracují na projektu NK ČR (DKRVO), se přihlásili i dva účastníci ze Slovenska a pracovnice z Moravského zemského muzea v Brně.

14. 11. Literatura pro děti a mládež se Šárkou Krejčovou

Seminář pro knihovnice a zájemce o literaturu pro děti a mládež ve věku 5–15 let, tématem byla orientace na současném knižním trhu, přehled nejdůležitějších a nejvýznamnějších nakladatelů a vydavatelů, kteří jsou zárukou hodnotných knih pro tento věk, seznámení s novinkami původní i překladové literatury, rozdělení žánrově a tematicky.

24. 11. Vzpomínková akce

Akce věnovaná památce Romana Lubkivského (1941–2015), ukrajinského básníka, státního a veřejného činitele, diplomata a prvního velvyslance Ukrajiny v České republice, se konala pod záštitou Velvyslanectví Ukrajiny v ČR. Organizátorem byla Slovanská knihovna.

25. 11. Seminář Ochrana novodobých knihovních fondů

Sdílení praktických zkušeností z oblasti ochrany novodobých fondů. Pořádal SKIP.

30. 11. – 1. 12. Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2016

17. konference věnovaná problematice spolupráce archivů, knihoven, muzeí, galerií a památkové péče při využívání informačních a komunikačních technologií pro ochranu a zpřístupnění kulturního dědictví. Konference se konala ve spolupráci se SKIP a Národním archivem.

3. 12. Velvyslanec Švýcarské konfederace Markus-Alexander Antonietti navštívil NK ČR.

7. 12. Vánoční jarmark v Klementinu

Vánoční jarmark se konal na nádvoří Klementina a návštěvníci mohli současně navštívit Zrcadlovou kapli od 10 do 16 hod. zdarma s možností komentovaných prohlídek každou celou hodinu.

14. 12. Péče o syntetické materiály ve fondech kulturních institucí ČR

Mezinárodní konference v Hostivaři zaměřená na postupy konzervace a péči o plastické materiály ve sbírkách kulturních institucí.

Pravidelná školení a semináře pro knihovníky pořádané NK ČR

– dlouhodobé

Rekvalifikační knihovnický kurz (únor–prosinec)

Kurzy anglického jazyka pro pracovníky NK ČR (leden–prosinec)

Vstupní exkurze pro nové pracovníky NK ČR (březen–květen)

Kurzy základní informační gramotnosti (VISK 2, květen–září)

Kurz sebeobrany žen pro zaměstnankyně NK ČR (listopad–prosinec)

– vícedenní

Lektorské dovednosti s Josefem Valentou (13., 16., 17. 5.)

Školení tvorby geografických autorit v NK ČR (13., 20., 27. 9.)

Jak efektivně propagovat knihovnu na Facebooku? (27. 5., 4. 11.)

Výstavy, na něž NK ČR zapůjčila dokumenty ze svých fondů

Oddělení rukopisů a starých tisků zapůjčuje některé exempláře ze svých sbírek na výstavy konané v České republice i v zahraničí a spolupracuje s Českou televizí na koncipovaném pořadu o historických herbářích a kuchařkách. Zapůjčovány jsou také dokumenty z novodobých fondů.

Art & Faith – Ottheinrich's illuminated Bibel

Zápůjčka: Malostranský graduál; doba zápůjčky 6 týdnů, vernisáž 12. 5. 2016

Pořadatel: Bayerische verwaltung der staatlichen Schlosser, Garten und Seen, Munchen. Místo: zámek Neuburg am der Donau

Žezlo a koruna

Zápůjčka: umělecká maketa Vyšehradského kodexu a starý tisk 11.B.432 (Pietro Pariati, Die Starcle und Bestandigkeit, Wien 1732); doba zápůjčky: 3 měsíce, vernisáž: 13. 5. 2016

Pořadatel: Správa Pražského hradu

Místo: Císařská konírna

Císař Karel IV. „1316–2016“

Zápůjčka: šest rukopisů mimo jiné lat. Dalimil, brevíř křižovnického velmistra Lva, právní sborník Ondřeje z Dubé plus tři umělecké makety; doba zápůjčky: různá, rukopisy 2–6 týdnů, makety 3 měsíce, vernisáž 14. 5. 2016

Pořadatel: Národní galerie v Praze

Místo: Valdštejnská jízdárna

Druhý život Karla IV.

Zápůjčka: univerzitní teze „Oslava Leopolda I.“, starý tisk Cheb 6/40 (Liber chronicarum); doba zápůjčky: 3 měsíce, vernisáž 17. 5. 2016

Pořadatel: Univerzita Karlova v Praze

Místo: Karolinum, Křížová chodba

Druhý život husitství

Zápůjčka: Alfred Meissner, Žižka; doba zápůjčky 12. 5. 2016 – 31. 3. 2017

Pořadatel: Národní muzeum, Historické muzeum

Místo: Národní památník na Vítkově, Praha

„Pojď, milý můj...“ – Ilustrace k Písni písní

Zápůjčka: Jan Blahoslav **Čapek**, *Píseň písní*; doba zápůjčky 6. 10. 2016 – 12. 3. 2017

Pořadatel: Židovské muzeum v Praze

Místo: Galerie Roberta Guttmana, Židovské muzeum v Praze

Hans Christian Andersen – Vánoce v Dánsku

Zápůjčka: Hans Christian Andersen, *Andersenovy báčorky (nový výbor). Tři povídky z jara života na základě různých motivů. České mládeži vypravuje M. Marhan*; doba zápůjčky 1. 12. 2016 – 12. 2. 2017

Pořadatel: Vlastivědné muzeum v Olomouci

Místo: Vlastivědné muzeum v Olomouci

Zrcadlová kaple

Kromě pravidelných podvečerních a večerních koncertů se v Zrcadlové kapli koná mnoho jiných zajímavých akcí. Na poli hudebním jsou to jednorázové koncerty či hudební cykly, z nehupební sféry je třeba zmínit velké konference s mezinárodní účastí, komornější jednání, imatrikulace, dekorování úspěšných jednotlivců v různých oborech činnosti apod.

V neposlední řadě je Zrcadlová kaple vyhledávaná tuzemskými i zahraničními páry pro konání svaateb. V roce 2016 jich zde bylo uskutečněno šedesát.

Z hudebních souborů, které se k nám pravidelně vrací, vystoupily v Zrcadlové kapli i v roce 2016 např. soubory Musica Florea, Ensemble 18+, Collegium Marianum. V dopoledních časech jsme zaznamenali nárůst koncertů základních uměleckých škol.

Výběr z akcí uspořádaných v Zrcadlové kapli v roce 2016

- 5. 2. National Literary Award for Young Writers**
Slavnostní vyhlášení výsledků již 9. ročníku soutěže pro mladé autory píšící anglicky se konalo v Zrcadlové kapli.
- 14. 4. „Italský koncert“**
Virtuózní podání skladeb Antonia Vivaldiho, Johanna Sebastiana Bacha, Giuseppe Tartiniho, Františka Jiráka.
- 25. – 26. 5. Information security summit (IS2)**
Dvoudenní mezinárodní konference o informační bezpečnosti. Záštitu nad tímto ročníkem přijali mimo jiné předseda vlády ČR Bohuslav Sobotka, ministr vnitra Milan Chovanec a prezident Hospodářské komory ČR Vladimír Dlouhý.
- 29. – 31. 5. Kolokvium ACA – Europe (Světové fórum soudců)**
- 1. 6. Praha očima architektů (přednáška)**
- 2. 6. „Co Tě nezabije, to Tě posílí“ V. Kašáková, J. Muhlfeit**
Přednáška s tematikou osobního rozvoje vedená koučem Janem Muhlfeitem.
- 16. 6. Diskuzní setkání na téma Náboženství a nacionalismus ve střední Evropě: Využívání a zneužívání náboženských hodnot v politice**
Pozvaní přednášející: Grzegorz Ekiert (Harvard University); Shalini Randeria (IWM); Tomáš Halík (UK).
- 26. 9. Jmenování rektora Vysoké školy podnikání a práva, a. s.**
- 5. 10. Tisková konference ke světelné show SIGNAL festival**
SIGNAL festival se poté jednou svou částí realizoval i v Klementinu.
- 13. 10. Knihovna roku 2016**
Slavnostní udělení cen Knihovna roku 2016, Městská knihovna roku 2016 a MARK 2016. Předání se zúčastnil ministr kultury Daniel Herman. Součástí slavnostního aktu bylo i předání Ceny MK ČR za přínos k rozvoji české kultury, které z rukou ministra převzal dlouholetý ředitel Parlamentní knihovny PhDr. Karel Sosna.

- 15. 10. 85 let od premiéry filmu „To neznáte Hadimršku“**
Vzpomínka, s hudbou a tanečními ukázkami, na Vlastu Buriana – krále komiků. U této příležitosti byla před Zrcadlovou kaplí malá výstava historických vozů té doby.
- 9.–10. 11. Konference Klementinum a jezuitská věda**
Tématem konference bylo postavení Klementina ve světě rodící se moderní vědy a jeho role jako centra společenského, univerzitního a vědeckého života Prahy 17. a 18. století.
- 23. 11. Obnovená premiéra kantáty Čtvero ročních dob po 240 letech**
- 7. 12. Vánoční jarmark**
Každoroční trhy na nádvoří, které pořádá Oddělení PR a marketingu, byly v roce 2016 rozšířeny o komentované prohlídky Zrcadlové kaple.

Výstavní činnost

15. 12. 2015 – 14. 1. 2016 Slavné stavby rodiny Luragů v Čechách

V roce 2015 uplynulo 400 let od narození Carlo Luraga a 250 let od úmrtí Anselmo Luraga, dvou vynikajících vlašských architektů působících v Praze a v českých zemích. Patřili k rozvětvené rodině architektů, stavitelů, zedníků a kameníků, pocházející ze severní Itálie, kteří se nesmazatelně zapsali do architektonického dědictví naší země.

Výstavu připravilo Kotěrovo centrum architektury, o.p.s.

Křížovnická chodba v přízemí

2. 9. 2015 – 29. 1. 2016 Prostory okolo vás

Komorní výstava navázala na výstavu *Meziválečná přestavba Klementina* a seznámila návštěvníky s rozsáhlými stavebními úpravami západní části Klementina v letech 1926–1929. Ve spolupráci s ANK.

Předsálí Všeobecné studovny

22. 1. – 11. 2. Ve snu to ale vypadalo jinak

Ve specifických prostorách Křížovnické chodby v Klementinu byl představen kurátorský výběr intermediálních prací, které studenti a absolventi několika vysokých uměleckých škol vytvořili speciálně pro tento prostor (instalace, objekty, projekce, site-specific instalace).

Výstavu připravily Ateliér Intermediální tvorby I. AVU doc. MgA. Mileny Dopitové a festival Spectaculare společně se spolkem Petrohradská kolektiv.

Křížovnická chodba v přízemí

18. 1. – 19. 3. Příběhy míst / Topografie soudobé paměti národa

Úvodní panel výstavy. Foto: Eva Hodíková

Putovní výstava mapující místa paměti čtyřicetiletého období vlády jedné strany. Ve všech regionech lze vystopovat směsici míst zatížených historií – ať už se jedná o oficiální či o polozapomenutá místa paměti. Topografií těchto otisků v krajině a prizmatem procesu vzpomínání i zapominání se zabývá Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, z jehož vybraných materiálů výstava vznikla.

Výstavní chodba v přízemí

1. 2. – 16. 4. Blahoslavení

Putovní výstava fotografií klientů s kombinovaným zdravotním postižením Dětského centra Paprsek, kterou připravilo občanské sdružení rodičů klientů a zaměstnanců OS Paprskovec.

Hala služeb

16. 2. – 16. 3. Jeden svět

Upoutávka na filmový festival dokumentárních filmů o lidských právech.

Hala služeb

31. 3. – 21. 5. Knihy znovu nalezené

Výstava byla prezentací dílčích výsledků stejnojmenného projektu, jehož cílem je zpracovat

Z výstavy *Knihy znovu nalezené*. Foto: Eva Hodíková

základní evidenci značného množství knižních dokumentů shromážděných v poválečném období v tzv. rezervních fondech NK ČR. Výstava přiblížila osudy těchto zkonfiskovaných či zavlčených knih, které původně náležely do knihoven nejrůznějších spolků, institucí či soukromých osob a jejich mnohdy spletité a dlouhé putování mezi vlastníky.

Výstavní chodba v přízemí

14. 4. – 22. 5. Mozart & Praha. Očima Marka Podwala

V rámci oslav mozartovských výročí představila NK ČR fragment tvorby amerického lékaře a kreslíře Marka Podwala. V těchto kresbách, zobrazujících obdiv Pražanů k Mozartovi, se snoubí historie a legendy. Výstava byla doplněna dobovými dokumenty z fondu Hudebního oddělení.

Galerie Klementinum

26. 5. – 9. 7. Tradiční tibetská kniha a malba

Výstava představila tradiční tibetskou knižní kulturu a sakrální malby z první poloviny 20. století. Tisky, thangky, dřevěné tiskařské matrice i votivní předměty z Ladaku, Tibetu, Mongolska a Nepálu byly zapůjčeny ze soukromých sbírek.

Výstavní chodba v přízemí

Z výstavy *Tradiční tibetská kniha a malba*.
Foto: Eva Hodíková

9. – 30. 6. Romský holocaust v Lotyšsku během nacistické okupace 1941–1945

Expozici z podnětu Romského kulturního centra připravil předseda Národního kulturního spolku lotyšských Romů, prezident Mezinárodní romské unie Normunds Rudevičs ve spolupráci s historikem Uldisem Lasmanisem a Akademickou knihovnou Lotyšské univerzity. Výstava se konala ve spolupráci s Velvyslanectvím Lotyšské republiky v ČR.

Křižovnická chodba v přízemí

Vernisáž výstavy Romský holocaust. Foto: Eva Hodíková

10. – 30. 6. Můj Ázerbájdžán. Obrazy předních ázerbájdžánských umělců

Expozice představila kulturu největší a nejvíce zalidněné země Kavkazu prostřednictvím kolekce obrazů mladých umělců dokládající různorodost a barvitost ázerbájdžánské kultury. Výstava se konala ve spolupráci s Velvyslanectvím Ázerbájdžánské republiky v ČR a Galerií Berlin-Baku.

Galerie Klementinum

10. 8. – 10. 9. Tvořivé ruce

Výstava kreseb, maleb, keramiky, drátování, paličkování, smaltů, fotografií, prací z kůže, papíru, korku či textilu – patchworku, batiky, loutek, apod. Autorkami vystavených prací byly členky Klubu tvořivých knihovníků, který vznikl jako nová sekce SKIP v roce 2010.
Výstavní chodba v přízemí

14. 9. – 27. 10. Knihy se těžko vystavují: Zdenek Seydl

Cyklus *Knihy se těžko vystavují* je přehlídkou knižního designu. Kurátor Martin Hůla ve spolupráci s Archivem výtvarného umění a Elpidou o.p.s. upozornili na práci předního českého výtvarníka a knižního grafika Zdenka Seydla. Výstava přiblížila jeho ojedinelý rukopis a průřez jeho tvorbou, kterou mnoho českých čtenářů zná například z dětských knih, a představila také novou knihu *Zdenek Seydl a knihy*.
Výstavní chodba v přízemí

Z vernisáže výstavy. Foto: Eva Hodíková

5. 10. – 30. 12. Slavné stavby Františka Maxmiliána Kaňky

Panelová výstava zahrnovala reprezentativní výběr 25 staveb z rozsáhlé tvorby F. M. Kaňky, jednoho z nejvýznamnějších architektů českého baroka, který je považován za nejproduktivnějšího a nejvyhledávanějšího stavitele české šlechty. Výstavu u příležitosti 250. výročí úmrtí tohoto velkého barokního architekta připravilo Kotěrovo centrum architektury, o.p.s., ve spolupráci s nakladatelstvím FOIBOS BOOKS.
Křižovnická chodba v přízemí

12. – 25. 10. Arménské knižní umění v průběhu staletí: *Ti, kdo pili z toku Ducha*

Expozice přiblížila písemné památky Arménie od nejstarších po novodobé s důrazem na česko-arménské kulturní vazby. Vystaveno bylo více než 20 unikátních starých tisků zapůjčených z Arménské národní knihovny doplněných exponáty z fondů NK ČR. Výstava se konala v rámci spolupráce obou národních knihoven u příležitosti 350. výročí vtištění první arménské bible.
Galerie Klementinum

Instalace výstavy Arménské knižní umění v průběhu staletí. Foto: Archiv NK ČR

7. 11. 2016 – 14. 1. 2017 Josef Stepling – osvícený jezuita

Výstava pořádaná u příležitosti mezinárodní konference *Klementinum a jezuitská věda* byla věnovaná životu a dílu našeho nejvýznamnějšího představitele matematiky, fyziky a astronomie 18. století Josefa Steplinga (1716–1778). Seznámila návštěvníky s jeho mládím, ranými lety i následnou vědeckou činností. Další část byla věnována jeho

badatelským počínům v astronomii, meteorologii, matematice a fyzice, i jeho žákům a následovníkům.

Výstava byla připravena ve spolupráci s ORST.

Výstavní chodba v přízemí

23. 11. 2016 – 8. 1. 2017 **Betlémy v Klementinu**

Expozice představila to nejlepší ze sbírky Muzea betlémů v Karlštejně od baroka až do konce druhé světové války. Základ tvořily dřevěné vyřezávané betlémy z nejvýznamnějších betlemářských oblastí celé republiky, k vidění ovšem byly i papírové betlémy malované a nechyběly ani některé raritní historické betlémy z méně typických materiálů. Výstava se konala ve spolupráci s Muzeem betlémů Karlštejn.

Galerie Klementinum

Vernisáž výstavy Betlémy v Klementinu. Foto: Eva Hodíková

Kup Book! Průběžná spolupráce na projektu *Kup Book!* se společností Elpida, o.p.s. Box s knihami je k dispozici ve Výstavní chodbě v přízemí Klementina.

Projekt K190 – živé umění v Klementinu

- 3. 5. František Kowolowski – *Fragmenty teorií*
- 7. 6. Petr Váša – *Fyzické básnictví*
- 28. 7. *Balada pro Klementinum: dialog hudby a současného tance*
- 25. 8. Adam Borzič a Magdaléna Šipka – *V uchu pne se strom, zvěř vychází ze záře...*
- 12. 9. Cermaque – *Písně od srdce*
- 13.–15. 10. Tomáš Janyпка – *Obratník klauna*
- 15. 11. Tóny Bábelu *malbou*
- 8. 12. *Mezi řádky: dialog tance a hudby*

I. Odborné texty z oblasti knihovnictví, informační vědy a knižní kultury

a) sborníky, příručky, studie, bibliografie, propagační materiály

Catalogus collectionis operum artis musicae de monasterii Siloensis

Pavla Semerádová – Eliška Šedivá

Dvoudílná publikace obsahuje soupis jedinečných hudebních památek uložených ve sbírce kláštera premonstrátů v Želivě. Představuje další svazek z ediční řady *Catalogus Artis Musicae in Bohemia et Moravia Cultae*. Obsáhlý úvod a ediční zpráva publikované rovněž v angličtině zachycují bohatou a pozoruhodnou historii vzniku sbírky.

Želivskou sbírku hudebnin, o níž máme poměrně ucelený přehled z let 1707–1858, tvoří převážně chrámové skladby. Repertoár představuje všechny druhy chrámové hudby, mše nebo jen části mše Kyrie a Gloria, offertoria, litanie, nešporní žalmy, sekvence, hymny. Z jednotného charakteru sbírky se vymyká několik desítek skladeb, převážně symfonií, koncertů, skladeb pro dechové nástroje a partit, které byly v devadesátých letech 20. století nalezeny na kůru. Dochované hudebniny želivské sbírky tak ilustrují bohatý kulturní život želivského kláštera v průběhu celého liturgického roku. Jsou významné také pro výzkum filigránů.

Národní knihovna ČR, Praha 2016, 1. vydání, 660 stran (pars prima A–N; pars sekunda O–Z). ISBN 978-80-7050-664-6

Cesta k rozmanitosti aneb Kavárenský povaleč digitálním historikem středověku

Sborník příspěvků k životnímu jubileu PhDr. Zdeňka Uhlíře

K vydání připravili Renáta Modráková a Tomáš Klímek

Sborník byl vydán u příležitosti životního jubilea Zdeňka Uhlíře, dlouholetého odborného zaměstnance NK ČR, předního kodikologa evropského formátu a průkopníka v oblasti vývoje digitálních knihoven historických dokumentů. Autoři jednotlivých příspěvků se věnují třem tematickým skupinám, které se kryjí se zaměřením a zájmem oslavence – rukopisným studiím, problematice kázání a písemností z husitského období a otázkám spjatým s digitalizací psaného kulturního dědictví. Sborník obsahuje i bibliografii jubilanta.

Národní knihovna ČR, Praha 2016, 1. vydání, 222 stran. ISBN 978-80-7050-670-7

Knihy znovu nalezené

Konfiskované knihy po druhé světové válce ve správě NK ČR

Marcela Strouhalová

Publikace je jedním z výstupů projektu *Knihy znovu nalezené*, který byl první hlubší analýzou do obsahu rezervních fondů NK ČR. Cílem projektu bylo zejména zpracování dvanácti tisíc knih, provedení jejich historického výzkumu a právní analýzy. Při výběru ke zpracování byly upřednostněny knihy, které byly označeny provenienčními znaky, ať už razítkem nebo exlibris. Na základě studia těchto znaků se ukázalo, že paleta původních vlastníků je mnohem pestřejší. Knihy se do tehdejší Národní a univerzitní knihovny dostávaly z různých míst Československa, a to nejen v rámci zajištění a konfiskace majetku po válce, ale i v následujících desetiletích. Publikace pak představuje stručnou analýzu mechanismů, jež ovlivňovaly tok knih především v období těsně po válce, a tím pokládá základní kameny k hlubšímu bádání.

Národní knihovna ČR, Praha 2016, 1. vydání, 142 stran.

ISBN 978-80-7050-665-3

Národní knihovna České republiky

Výroční zpráva 2015

Výroční zpráva instituce shrnuje podstatné události a oblasti působení v roce 2015.

Národní knihovna ČR, Praha 2016, dostupné z: <http://www.nkp.cz/soubory/ostatni/vz2015.pdf>

ISBN 978-80-7050-666-0

ISSN 1804-8625 (online : pdf)

Osudy psané knihami

Původní vlastníci knih uložených v rezervních fondech NK ČR

K vydání připravila Marcela Strouhalová

Publikace navazuje na knihu *Knihy znovu nalezené: Konfiskované knihy po druhé světové válce ve správě NK ČR*, jež mj. mapovala zastoupení původních vlastníků ve vzorku knih nacházejících se v rezervních fondech NK ČR. Vzhledem k tomu, že značný počet původních vlastníků není postižitelný v celé své šíři, autoři se rozhodli vybrat dvacet z nich a jejich osudy podrobněji zpracovat, neboť s trochou nadsázky je možné říci, že rezervní fondy kopírují československé a české dějiny 20. století.

Národní knihovna ČR, Praha 2016, 1. vydání, 64 stran.

ISBN 978-80-7050-672-1 (online : pdf)

Rovný přístup. Knihovna přátelská k seniorům

Metodická příručka pro práci knihoven se seniory

K vydání připravily Hana Mazurová a Zlata Houšková

Publikaci připravil desetičlenný kolektiv autorek ze sekce „60+“ Svažu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) na základě poznatků a zkušeností z desítek knihoven v ČR a s využitím řady relevantních informačních zdrojů i konzultací s odborníky z oblasti andragogiky, gerontagogiky, sociální práce ad.

Metodická část je rozdělena do několika kapitol. V každé z nich je definován standard dobrých služeb, podrobně je popsána metodika, jsou uvedeny příklady z praxe, případně i zpětná vazba seniorů. Závěrečná kapitola je věnována problematice dobrovolnictví seniorů a pro seniory v knihovnách, a to včetně vymezení obecného legislativního a věcného rámce. Text příručky je doplněn seznamem vybraných doporučených zdrojů, z nichž je možné získat další informace o problematice.

Národní knihovna ČR – Knihovnický institut, Praha 2016, 1. vydání, 87 stran.

ISBN 978-80-7050-674-5

Rovný přístup. Knihovna přátelská k seniorům Metodická příručka pro práci knihoven se seniory

K vydání připravily Hana Mazurová a Zlata Houšková

Metodická příručka byla vydána rovněž elektronicky a je k dispozici na portálu IPK – Informace pro knihovny (*ipk.nkp.cz*).

Národní knihovna ČR – Knihovnický institut, Praha 2016, 1. vydání, 87 stran.

ISBN 978-80-7050-676-9 (online : pdf)

Soupis středověkých latinských rukopisů Národní knihovny ČR.

Doplňky ke katalogu Josefa Truhláře

Catalogus codicum manu scriptorum Latinorum medii aevi qui in Bibliotheca Nationali olim Universitatis Pragensis asservantur. Additamenta ad catalogum Josephi Truhlář

Jindřich Marek – Michal Dragoun

Katalog popisuje 79 středověkých latinských rukopisů NK ČR zařazených do signaturních oddělení I až XV, jež byly získány po vydání katalogu Josefa Truhláře (2 svazky v letech 1905 a 1906). Dva z těchto kodexů byly napsány ve 13. století, valná většina ale pochází z období od 14. do první čtvrtiny 16. století. Mnoho z rukopisů je bohemikálních. Z obsahového hlediska jsou zastoupeny všechny hlavní typy textů obvyklé v pozdním středověku.

Ve fondu přírůstků je možné vymezit dva větší provenienční celky. Prvním z nich jsou rukopisy, které se původně nacházely v knihovně Otokara Kruliše-Randy (1890–1958), továrníka, činovníka československých průmyslových svazů, bibliofila a šachisty. Většina z nich byla ještě předtím, než je získal Kruliš-Randa, součástí mikulovské dietrichštejnské knihovny, která byla ve třicátých letech 20. století prodána v aukcích. Druhým větším provenienčním celkem jsou rukopisy pocházející z knihovny minoritů v Českém Krumlově.

Národní knihovna ČR. 1. vydání. Praha 2016. 696 stran.

ISBN 978-80-7050-669-1

Universitas Ferdinanda

Publikace, jež byla vydána u příležitosti mezinárodní konference *Klementinum a jezuitská věda* konané ve dnech 9. a 10. listopadu 2016, zahrnuje reprodukci originálu listiny císaře Matyáše z 27. srpna 1616 uložené v Národním archivu, její překlad z latiny a tři příspěvky na témata, která se k Ferdinandově akademii v Klementinu vztahují – pojednání o samotném privilegii (Ivana Čornejová), o jezuitské koleji u sv. Klimenta (Petr Kroupa) a o významných osobnostech, které na akademii působily (Petra Oulíková).

Národní knihovna ČR, Praha 2016, 1. vydání, 32 stran.

ISBN 978-80-7050-673-8

Úřední jednolístové tisky jagellonského věku

Kamil Boldan

Publikace sleduje na příkladu tisků o rozsahu jediného listu počátky využívání knižtisku v úřední praxi. Zabývá se nejstaršími jednolísty vydanými před rokem 1526, které nejednou známe jen z unikátních výtisků roztroušených po různých světových knihovnách. Přibližuje funkci každého jednolístového tisku a historickou situaci, ve které vznikl. Vedle čtrnácti domácích tisků bylo do knihy zařazeno devět málo známých bohemikálních jednolístů vytištěných v zahraničí. Nejstarší pochází ještě ze samého sklonku poděbradské doby. Jedná se o formulář odpustkové listiny z roku 1470, jejímž vydavatelem byl pozdější slavný inkvizitor a autor *Kladiva na čarodějnice* Heinrich Institoris. Jednolístové tisky byly výrazným prvkem modernity vnášeným do jagellonské doby, byť do úřední a komunikační praxe vstupovaly zatím jen příležitostně. Nejpočetněji byly mezi nimi zastoupené formuláře církevních dokumentů. V knize jsou představeny i nově objevené jednolísty objednané královskou kanceláří či zástupci stavovské obce. Jejich zadavatelé již nesledovali jen zefektivnění kancelářského provozu, ale zkoumali, jak mohou tištěné multiplikáty využívat v politické komunikaci.

Národní knihovna ČR. 1. vydání. Praha 2016. 176 stran.

ISBN 978-80-7050-675-2

b) periodika

Knihovna

Roč. 27, č. 1, 2 (2016)

Odborný časopis pro obor knihovnictví a informační věda s přesahem do hraničních oborů.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 2x ročně.

ISSN 1801-3252

ISSN 1802-8772 (online)

Knihovna plus

Roč. 12, č. 1, 2 (2016)

Elektronický časopis pro obor knihovnictví a informační věda a související obory.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 2x ročně.

Dostupné z: <http://knihovnaplus.nkp.cz>

ISSN 1801-5948 (online)

O. K. – Ohlášené knihy

Roč. 24, č. 1–24 (2016)

Elektronické periodikum přinášející přehled o knihách ohlášených Národní agentuře ISBN v ČR, Národní agentuře ISMN v ČR a Agentuře CIP. Jedná se o expresní informace určené knihovnám, nakladatelům, knihkupcům a distributorům.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 24x ročně.

Dostupné z: <http://sigma.nkp.cz/web/ok.htm>

ISSN 1801-6391 (online)

Přirůtky odborné literatury ve fondu Slovanské knihovny

Roč. 26 (42), č. 1–4 (2016)

Elektronický čtvrtletník, který informuje o nových titulech ve fondu Slovanské knihovny. Knihy jsou tříděny tematicky podle Mezinárodního desetinného třídění.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, 2005–. Periodicita 4x ročně.

Dostupné z: http://www.nkp.cz/slk_novinky

ISSN 1802-3797 (online)

II. Publikace Slovanské knihovny

Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky (1887–1961) / The Lost World of Subcarpathian Rus' in the Photographs of Rudolf Hůlka (1887–1961)

Hana Opeštilová – Lukáš Babka

Druhé vydání česko-anglické publikace představující výběr fotografií z rozsáhlé sbírky obrazových materiálů, kterou v průběhu první třetiny 20. století vytvořil český ministerský úředník, překladatel ukrajinské literatury a amatérský fotograf Rudolf Hůlka (1887–1961). Celá sbírka, která se dochovala v depozitáři pražské Slovanské knihovny, čítá více než 4 400 obrazových dokumentů zhotovených na Podkarpatské Rusi, na Slovensku, na Moravě, v Čechách a v menší míře též v dalších částech Evropy a severní Afriky.

Knihu tvoří tři části: úvodní studie přibližující životní osudy Rudolfa Hůlky, obrazové album obsahující reprodukce téměř 200 fotografií převážnou většinou z území Podkarpatské Rusi vytvořených v první polovině dvacátých let 20. století, ale i z dalších geografických oblastí, jež Hůlka navštívil, a kompletní katalog Hůlkových obrazových materiálů vztahujících se k Podkarpatské Rusi, který čítá 1 451 jednotek. Úvodní slovo napsal americký knihovník, slavista a historik umění Edward Kasinec.

Reprezentativní výběr fotografií v obrazové části zaznamenává všechna témata a geografické regiony, které Rudolf Hůlka svým fotoaparátem na Podkarpatské Rusi zachytil, a zároveň umožňuje i poznat všechny materiály, které Hůlka při své fotografické činnosti používal: kolorované, barevné i černobílé skleněné diapositivy a černobílé skleněné i celuloidové negativy.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2016, 2. vydání, 299 stran.

ISBN 978-80-7050-667-7

Slovanská knihovna – můj osud

Mozaika vzpomínek

Jiří Vacek

Knihovna vzpomínek PhDr. Jiřího Vacka, knihovníka, slavisty a literárního historika, mezinárodně respektovaného odborníka specializujícího se na problematiku ruské, ukrajinské a běloruské emigrace v letech 1918–1945. Od roku 1964 pracuje Jiří Vacek v pražské Slovanské knihovně (dnes odboru NK ČR), jedné z nejvýznamnějších světových slavistických knihoven; v letech 1978–1992 byl jejím ředitelem.

Ve vzpomínkách se zaměřuje především na více než půlstoletí své práce ve Slovanské knihovně, připomíná důležité události z dějin knihovny, přibližuje čtenářům širokou plejádu osob (pracovníků knihovny i odborných badatelů-slavistů z celého světa), kteří s ní přišli od jejího založení v roce 1924 do kontaktu. Kniha *Slovanská knihovna – můj osud* nepatří mezi tradiční memoáry, daleko víc jde o zmapování dějin Slovanské knihovny i osudů lidí s ní spojených. Autor sám v barvitě spleti nejrůznějších příběhů (životních i knižních) zůstává spíše v pozadí.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2016, 1. vydání, 176 stran.

ISBN 978-80-7050-671-4

Pod znakom katalogov i materialov k...

V. N. Tukalevskij i ruskaja kniga za rubežom. 1918–1936 gg.

Marija Magidova

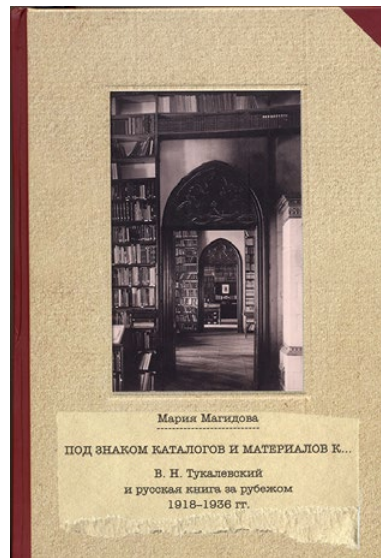
Knih literární vědkyně a dlouholeté pracovnice pražské Slovanské knihovny Marie Magidové *Pod znakom katalogov i materialov k...* není jen pouhým životopisem ruského bibliografa, národohospodáře, žurnalisty, znalce knižní kultury a historika Vladimira Nikolajeviče Tukalevského (1881–1936) – jeho osudy autorka sleduje ve všech klíčových místech jeho života, od Poltavy a Kyjeva přes Petrohrad a Terijoki (dnešní Zelenogorsk) až po Prahu, v níž strávil poslední část svého života. Zároveň jde o jakousi kroniku ruské knižní kultury konce 19. a první třetiny 20. století, k čemuž autorka využívá složení unikátní osobní knihovny V. N. Tukalevského. V neposlední řadě v knize mapuje vznik a první dvě desetiletí existence pražské Slovanské knihovny, jejíž založení v roce 1924 Tukalevskij inicioval (zpočátku nesla knihovna označení Ruská), jako její základ poskytl vlastní rozsáhlou sbírku knih, periodik a listinných dokumentů a až do konce života spravoval její ruské oddělení.

Knih Marie Magidové je výsledkem dlouholetého výzkumu osudů ruských knih a jejich majitelů – intelektuálů vyhnaných z Ruska dobovými okolnostmi první třetiny 20. století. Vyšla díky dlouholeté programové vědecké spolupráci mezi Slovanskou knihovnou a petrohradským Informačně-kulturním centrem Russkaja emigracija, vydání se ujalo petrohradské vydavatelství Symposium. Titul je vydán v ruštině a je doplněn rozsáhlou obrazovou přílohou.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha – Sankt-Petěrburg 2016, 1. vydání, 800 stran.

ISBN 978-80-7050-668-4 (Národní knihovna ČR)

ISBN 978-5-89091-484-2 (Vydavatelství Symposium)

III. Ostatní

Stolní kalendář 2017

Současná česká exlibris

Výtvarná složka knihovnického kalendáře na rok 2017 byla věnována tématu současných českých exlibris. Jejich výběr provedl a úvodní slovo napsal jednatel Spolku sběratelů a přátel exlibris Ing. Milan Humplík. Národní knihovna ČR, Praha 2016, rozměr 29 x 15 cm.

Přílohy

Dárci

Národní knihovna ČR děkuje nejen všem jmenovitě uvedeným dárcům, ale i dalším občanům, kteří knihovnu obdarovali anonymně.

A

ADALBER STIFTER VEREIN
Mnichov, Německo

AKADEMIE VĚD ČR, v. v. i.
Praha, Česko

ALBERTINA ICOME Praha, s. r. o.
Praha, Česko

Alexijevič Svetlana
Minsk, Bělorusko

Alušíková Marie
Praha, Česko

Anđelić Ivan
Mostar, Bosna a Hercegovina

Andrle Zdeněk
Bělehrad, Srbsko

ANGLO-AZERBAIJANI YOUTH SOCIETY
Baku, Ázerbájdžán

Antoščenko Alexandr V.
Petrozavodsk, Rusko

ASOCIACE MUZEÍ A GALERÍÍ ČR
Praha, Česko

ASSOCIATION INTERNATIONALE DE BIBLIOPHILIE
Paříž, Francie

ASTRONOMICKÝ INSTITUT SAV
Tatranská Lomnica, Slovensko

Auská Blanka
Praha, Česko

AV PRON, spol. s r. o.
Plzeň, Česko

Azarova Natalija
Moskva, Rusko

A2
Praha, Česko

B

Babij Alexej
Krasnojarsk, Rusko

Babka Lukáš
Praha, Česko

Bakuła Bogusław
Poznaň, Polsko

Baloun Karel
San Francisco, USA

Barbarunova Zoja
Praha, Česko

Bárdiová Marianna
Bratislava, Slovensko

Baron Roman
Praha, Česko

Bauerová Kateřina
Praha, Česko

Bäumler Harald
Amberg, Německo

Bazanov Petr
Moskva, Rusko

Bednaříková Božena
Olomouc, Česko

Bednaříková Iveta
Olomouc, Česko

Beissweger Martin
Moskva, Rusko

Belajac Mile
Praha, Česko

Beljakova Dar'ja A.
Moskva, Rusko

Bělohávek Alexander
Praha, Česko

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA MIKOŁAJA
KOPERNIKA
Toruň, Polsko

BLANKA PRAGENSIS FÖRLAG
Norrköping, Švédsko

Bohdanov V. O.
Ukrajina

Bohdanova L. D.
Ukrajina

Bohuslavová Ludmila
Praha, Česko

Borák Mečislav
Opava, Česko

Borovský Tomáš
Brno, Česko

Borozan Branislav
Cetinje, Černá Hora

Brod Petr
Praha, Česko

Bubeníková Miluša
Praha, Česko

Bucca Donatella
Messina, Itálie

Bulanin Dmitrij
Sankt-Petěrburg, Rusko

Bureš Michal
Plzeň, Česko

C

CARL FRIEDRICH VON SIEMENS STIFTUNG
Mnichov, Německo

CENTRE EUROPÉEN D'ENSEIGNEMENT ET DE
RECHERCHE EN ÉTHIQUE
Štrasburk, Francie

CENTRO INTERNAZIONALE STUDI DI ESTETICA
Palermo, Itálie

CENTRUM INFORMAČNÍCH A KNIHOVNICKÝCH
SLUŽEB VŠE
Praha, Česko

COMMISSARIAT GÉNÉRAL AUX RELATIONS
INTERNATIONALES DE LA COMMUNAUTÉ
FRANÇAISE DE BELGIQUE
Brusel, Belgie

COMUNE DI BOLZANO
Bolzano, Itálie

Corness Patrick
Praha, Česko

Coteata Eva
Panenské Břežany, Česko

Č

Černoušek Štěpán
Praha, Česko

Černý Jiří
Olomouc, Česko

Černý Marcel
Praha, Česko

ČESKÁ BESEDA
Darugar, Chorvatsko

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
Praha, Česko

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
Praha, Česko

Čížek Bohuslav
Praha, Česko

Čolakova Žoržeta
Plovdiv, Bulharsko

D

Dinzl Rybářová Agáta
Mnichovice u Prahy, Česko

Djakova Tamara A.
Voroněž, Rusko

Djore, Veso
Praha, Česko

Dlouhý Jan
Praha, Česko

DOM-MUZEJ MARINY CVETAJEVOJ
Moskva, Rusko

DOM RUSSKOGO ZARUBEŽJA IMENI
ALEKSANDRA SOLŽENICYNNA
Moskva, Rusko

Dorovský Ivan
Brno, Česko

Dostálek Petr
Trhové Sviny, Česko

Drápal Daniel
Brno, Česko

Dudášová Júlia
Prešov, Slovensko

Dukova Borjana
Sofie, Bulharsko

DŮM NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN
Praha, Česko

DVOŘÁK SOCIETY FOR CZECH AND
SLOVAK MUSIC
Staffordshire, Velká Británie

Dvořák Tomáš
Brno, Česko

E

ECONOMIA, a. s.
Praha, Česko

EDITURA UNIVERSITARĂ
Bukurešť, Rumunsko

EMP MUSIC, s. r. o.
Zlín, Česko

Engelbrecht Wilken
Olomouc, Česko

Engelbrechtová Jana
Olomouc, Česko

Engelstein Laura
Chicago, USA

ETNOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

EUROPEAN AZERBAIJAN SOCIETY
Londýn, Velká Británie

EUROPEAN NETWORK REMEMBRANCE AND
SOLIDARITY
Varšava, Polsko

F

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

FAKULTET ZA CRNOGORSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST
Cetinje, Černá Hora

Fantl Josef
Toronto, Kanada

Fesenko Mykhaylo
Praha, Česko

FESTIVAL „SLOVANSKÁ TRADICE“
Praha, Česko

Filipčuk, Zenovija
Lvov, Ukrajina

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY PALACKÉHO
V OLOMOUCI
Olomouc, Česko

FILOZOFICKÁ FAKULTA ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY V PLZNI
Plzeň, Česko

Fleishman Lazar
Stanford, USA

Fodoran Florin
Rumunsko

FONDAZIONE PER LE SCIENZE RELIGIOSE
GIOVANNI XXIII
Boloňa, Itálie

FORSCHUNGSSTELLE OSTEUROPA BREMEN
Brémy, Německo

Franke Berthold
Berlín, Německo

G

Gaczkowski Marcin
Vratislav, Polsko

GALÉN, spol. s r. o.
Praha, Česko

GALLERY SILVER PLANNING
Ósaka, Japonsko

Gallik Ján
Nitra, Slovensko

G. HENLE VERLAG
Mnichov, Německo

Giebisch Roman
Praha, Česko

GOETHE-INSTITUT PRAG
Praha, Česko

Gordjadinov A. V.
Moskva, Rusko

GOVERNEMENT PR AND MEDIA OFFICE
Lublaň, Slovinsko

Grešlik Vladislav
Prešov, Slovensko

Grzybowski Jerzy
Varšava, Polsko

Guliyev Vilayat
Budapešť, Maďarsko

H

Habaj Michal
Bratislava, Slovensko

Harbuľová Lubica
Prešov, Slovensko

Havel Dalibor
Brno, Česko

Havlíková Lubomíra
Praha, Česko

Hermann-Schneider Hildegard
Innsbruck, Rakousko

Hill Georg R.
Bergenfield, USA

HISTORICKÝ ÚSTAV PEDAGOGICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

Hlaváček Petr
Praha, Česko

HNUTÍ SPOLUPRACUJÍCÍCH ŠKOL R
Praha, Česko

Homziak Ihor
Lvov, Ukrajina

Honzík Jiří
Praha, Česko

Houšková Zlata
Čestice, Česko

Hrabáková Marta
Praha, Česko

HRVATSKI INSTITUT ZA POVIJEST
Záhřeb, Chorvatsko

Hubík Stanislav
Olomouc, Česko

Hyndryuk Vyacheslav
Praha, Česko

CH

Chebotarev Tanya
New York, USA

Cheon Ju Park-Kim
Hamilton, Kanada

Chlumská Eva
Olomouc, Česko

I

Idz'o Viktor
Lvov, Ukrajina

Iljašenko Marie
Praha, Česko

Il'jina Ol'ga
Sankt-Petěrburg, Rusko

INDIES MG
Brno, Česko

INFORMACIONNO-KUL'TURNYJ CENTR
„RUSSKAJA EMIGRACIJA“
Sankt-Petěrburg, Rusko

INSTITUT BOHUSLAVA MARTINŮ
Praha, Česko

INSTITUT DE HAUTES ÉTUDES
INTERNATIONALES ET DU DÉVELOPPEMENT
Ženeva, Švýcarsko

INSTITUTE OF PALEOBIOLOGY POLISH
ACADEMY OF SCIENCES
Varšava, Polsko

INSTITUT FÜR ÖSTERREICHISCHE
GESCHICHTSFORSCHUNG
Viedeň, Rakousko

INSTITUT SLAVJANOVEDENIJA
Moskva, Rusko

INSTITUTUL NATIONAL DE INVENTICA
Jasy, Rumunsko

INSTITUT ZA ETNOLOGIJU
I FOLKLORISTIKU
Záhřeb, Chorvatsko

INSTITUT ZA ISTORIJU
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Varšava, Polsko

INTERNATIONAAL INSTITUUT VOOR SOCIALE
GESCHIEDENIS
Amsterdam, Nizozemsko

INTERNATIONAL ART VILLAGE
Tokio, Japonsko

INTERNATIONAL CIVIL AVIATION
ORGANIZATION
Montreal, Kanada

INTERNATIONALE VERENIGING VOOR
NEERLANDISTIEK
Tilburg, Nizozemsko

INTERNATIONAL LABOUR OFFICE
Ženeva, Švýcarsko

IRS-HERITAGE
Baku, Ázerbajdžán

Ivanič Peter
Nitra, Slovensko

Ivanova Diana
Plovdiv, Bulharsko

Ivasjuk Oksana
Praha, Česko

J

Jäger Wolfgang
Bruchköbel, Německo

Jakubiček Daniel
Olomouc, Česko

Janásková Pavla
Praha, Česko

Jechumtál Karel
Neratovice, Česko

Jesaulov Ivan A.
Sofie, Bulharsko

K

KABINET HUDEBNÍ HISTORIE ETNOLOGICKÉHO
ÚSTAVU AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KAMENŇ
Codogno, Itálie

Karakaš Obradov Marica
Záhřeb, Chorvatsko

Karlin Vladimir Anatoljevič
Murmansk, Rusko

Karnauchov Dmitrij
Novosibirsk, Rusko

Kasinec Edward
New York, USA

KATEDRA HISTÓRIE FILOZOFICKÉ FAKULTY
KATOLÍCKE UNIVERZITY V RUŽOMBERKU
Ružomberok, Slovensko

Kindlerová Anežka
Praha, Česko

Kirill, patriarcha moskevský a veškeré Rusi
Moskva, Rusko

Kirilovič Viktor
Krasnodar, Rusko

Klementiev Alexandr K.
Paříž, Francie

Klinkhammer Rudolf
Kolín nad Rýnem, Německo

KNIHKUPECTVÍ ACADEMIA
Praha, Česko

KNHOVNA AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNHOVNA FILOZOFICKÉHO ÚSTAVU AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNHOVNA GENDER STUDIES
Praha, Česko

KNHOVNA GEOGRAFIE PŘÍRODOVĚDECKÉ
FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA HISTORICKÉHO KABINETU
FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA JÁNA LANGOŠE ÚSTAVU PRO
STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ
Praha, Česko

KNHOVNA JANA PALACHA FILOZOFICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA NÁRODNÍ GALERIE ČR
Praha, Česko

KNHOVNA NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU
Praha, Česko

KNHOVNA ORIENTÁLNÍHO ÚSTAVU AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNHOVNA ROMÁNSKÝCH STUDIÍ FILOZOFICKÉ
FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA SLOVANSKÉHO SEMINÁŘE
FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA SOCIOLOGICKÉHO ÚSTAVU AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNHOVNA SPOLEČENSKÝCH VĚD T. G.
MASARYKA FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY
KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA ÚSTAVU DĚJIN UMĚNÍ AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNHOVNA ÚSTAVU ETNOLOGIE FILOZOFICKÉ
FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA ÚSTAVU FILOSOFIE A RELIGIONISTIKY
FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA ÚSTAVU GERMÁNSKÝCH STUDIÍ
FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA ÚSTAVU HUDEBNÍ VĚDY FILOZOFICKÉ
FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

KNHOVNA ÚSTAVU MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ, v. v. i.
Praha, Česko

KNHOVNA VÁCLAVA ŠTECHA VE SLANÉM
Slaný, Česko

KNHOVNA V. G. BĚLINSKÉHO
Jekatěrinburg, Rusko

KNHOVNA ŽIDOVSKÉ OBCE V PRAZE
Praha, Česko

Knoll Adolf
Praha, Česko

Kollárová Eva
Ružomberok, Slovensko

Konczal, Kornelia
Polsko

Koneval Mikuláš
Kamienka, Slovensko

KONGRES POLÁKŮ V ČESKÉ REPUBLICE
Český Těšín, Česko

Kononov Alexandr
Sankt-Petěrburg, Rusko

Kopřivová Anastasia
Praha, Česko

KOREANISCHE ZENTRALE FÜR TOURISMUS
Frankfurt nad Mohanem, Německo

Kouba Doris
Postřelmůvek, Česko

Koubova Marta
Postřelmůvek, Česko

Kovař Roman
Kyjev, Ukrajina

Kozlovská Dušana
Praha, Česko

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE
Liberec, Česko

KRAJ VYSOČINA
Jihlava, Česko

Králik Roman
Nitra, Slovensko

Kravčinskij Maksim
Moskva, Rusko

Krotíl Vladimír
Praha, Česko

Krupa Kazimierz
Rzeszów, Polsko

Krupoviča Elina
Riga, Lotyšsko

Krušyns ka Olena
Kyjev, Ukrajina
Kubiček Tomáš
Olomouc, Česko
Kučera Martin
Praha, Česko
Kučer Nadija
Ternopil, Ukrajina
Kudrjavceva Jekaterina
Greifswald, Německo
Kucharská Anna
Praha, Česko
Kulacký Valerij
Chomutov, Česko
Kumar Krishan
Praha, Česko
Kurka Ladislav
Praha, Česko

L

Latypov Robert
Perm, Rusko
Lazarević Uroš
Bělehrad, Srbsko
Lecomte Nadiejda
Brusel, Belgie
Léharová Daniela
Praha, Česko
LEIBNIZ-INSTITUT FÜR
AGRARENTWICKLUNG IN
TRANSFORMATIONSÖKONOMIEN
Halle, Německo
LEOPOLD MUSEUM
Viedeň, Rakousko
Lešková Zlata
Kostelec nad Černými lesy, Česko
LEVNÉ KNIHY, a. s.
Praha, Česko
Linda Jaromír
Praha, Česko
Ljuca Adin
Praha, Česko
Lukin Jevgenij
Sankt-Petěrburg, Rusko
Lyons Kindlerová Rita
Praha, Česko
Lyons Pat
Praha, Česko

M

Magid Sergej
Praha, Česko
Maliti Fraňová Eva
Bratislava, Slovensko
Marković Dragan
Sarajevo, Bosna a Hercegovina
Marković Zvezdana
Praha, Česko
MASARYKOVA UNIVERZITA
Brno, Česko
Matejko Lubor
Bratislava, Slovensko
Matula Jozef
Olomouc, Česko
Matusiak Agnieszka
Vratislav, Polsko
Matvejev Gennadij
Moskva, Rusko
Mazancová Hana
Praha, Česko
Meniailenko Viktor a Margarita
San José, USA
Merunka Vojtěch
Praha, Česko
Mervart Pavel
Červený Kostelec, Česko
Mesiarkin Adam
Bratislava, Slovensko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA ČELÁKOVICE
Čelákovice, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA JIHLAVA
Jihlava, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA MILOVICE
Milovice, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA MLADÁ VOŽICE
Mladá Vožice, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA POLICE NAD METUJÍ
Police nad Metují, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA ŽIROVNICE
Žirovnice, Česko
MĚSTSKÉ MUZEUM V JAROMĚŘI
Jaroměř, Česko
MEZINÁRODNÍ KOMISE PRO OCHRANU LABE
Magdeburk, Německo
Michajlova Katja
Sofie, Bulharsko

MINISTERSTVO KULTURY
ČESKÉ REPUBLIKY
Praha, Česko

MIPP INTERNATIONAL
Brooklyn, USA

Miška Jan Jaroslav
Ostrava, Česko

MLADÁ FRONTA, a. s.
Praha, Česko

Mnuchin Lev
Moskva, Rusko

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA
Brno, Česko

Moser Michael
Viedeň, Rakousko

Mujanović Mihad
Praha, Česko

Müller Lukáš
Olomouc, Česko

MUNIPRESS, NAKLADATELSTVÍ MASARYKOVY
UNIVERZITY
Brno, Česko

Mušinka Mikuláš
Prešov, Slovensko

MUZEUM TĚŠÍNSKA
Český Těšín, Česko

Myronova, Halyna
Brno, Česko

N

Nádeník Zbyněk
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ ALFA
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ „DMITRIJ SEČIN“
Moskva, Rusko

NAKLADATELSTVÍ PAVEL MERVART
Červený Kostelec, Česko

NAKLADATELSTVÍ SYMPOSIUM
Sankt-Petěrburg, Rusko

NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ
VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY
Praha, Česko

NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE
Praha, Česko

NÁRODNÍ INSTITUT PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ
Plzeň, Česko

NÁRODNÍ LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
Praha, Česko

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM
Praha, Česko

NATIONAL LIBRARY OF TURKEY
Ankara, Turecko

NATIONAL UNIVERSITY OF POLITICAL STUDIES
AND PUBLIC ADMINISTRATION
Bukurešť, Rumunsko

Nazmutdinov Bulat
Moskva, Rusko

Nečasová Jindra – Nardelli
Praha, Česko

Nejeschleba Tomáš
Olomouc, Česko

Neuman Shalom T.
New York, USA

NIEMIECKI INSTYTUT HISTORYCZNY W WARSZAWIE
Varšava, Polsko

NIPPON FOUNDATION
Tokio, Japonsko

Novoselova Veronika
Praha, Česko

O

OBŠČESTVO „MEMORIAL“
Moskva, Rusko

OBŠČESTVO VOZVRAŠČENIJE
Moskva, Rusko

OB-UGRIC INSTITUTE OF APPLIED RESEARCH AND
DEVELOPMENT
Chanty-Mansijsk, Rusko

Opelík Jiří
Praha, Česko

ÖSTERREICHISCHE NATIONALBIBLIOTHEK
Viedeň, Rakousko

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
Ostrava, Česko

Otčenášek Jaroslav
Praha, Česko

P

Paluda Andrej
Minsk, Bělorusko

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Bratislava, Slovensko

Pánek Jaroslav
Praha, Česko

Pats Piotr
Opole, Polsko

Pavliv Oleh
Praha, Česko

Pecka Štěpán
Praha, Česko

PEDAGOGICKÁ FAKULTA KATOLÍCKE UNIVERZITY V
RUŽOMBERKU
Ružomberok, Slovensko

PEDAGOGICKÁ FAKULTA MASARYKOVY
UNIVERZITY
Brno, Česko

PEDAGOGICKÁ FAKULTA OSTRAVSKÉ UNIVERZITY
Ostrava, Česko

Pechal Zdeněk
Olomouc, Česko

Pejs Oldřich
Praha, Česko

Peričić Helena
Zadar, Chorvatsko

Petkova Galina
Sofie, Bulharsko

Petráš Milan
Bratislava, Slovensko

Petrášková Zuzana
Praha, Česko

Petrnoušková Jaroslava
Praha, Česko

Petrov Dimitrij
Moskva, Rusko

Pivoňková
Praha, Česko

Plesný Martin
Praha, Česko

Podwal Mark
New York, USA

Polansky Patricia
Honolulu, USA

Poljakov Dmitrij
Moskva, Rusko

Polka Pavel
Praha, Česko

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI
Krakov, Polsko

Potměšil Miloň
Olomouc, Česko

Preindl Nadia
Vídeň, Rakousko

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE
Prešov, Slovensko

Primorac Branka
Záhřeb, Chorvatsko

Primorac Strahimir
Záhřeb, Chorvatsko

PRO HELVETIA
Curych, Švýcarsko

Průchová Renata
Praha, Česko

Puchta Miloš
Praha, Česko

R

Ramadan Ivan
Praha, Česko

Ramšak Jure
Koper, Slovinsko

Ranskaja Anna
San Francisco, USA

Raška Francis D.
Praha, Česko

REGIONAL LIBRARY „LYUBEN KARAVELOV“
Ruse, Bulharsko

REGIONÁLNA ROZVOJOVÁ
AGENTÚRA SKALICA
Skalica, Slovensko

Regula Milan
Praha, Česko

Reiman Michal
Praha, Česko

RENAISSANCE BOOKS
Kent, Velká Británie

Richter Vít
Praha, Česko

ROMANIAN INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS
Bukurešť, Rumunsko

Roman Michal
Prešov, Slovensko

Roleva Diana
Sofie, Bulharsko

Rorić Ljiljana
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

Rybakov Sergej
Moskva, Rusko

Ř

Řezníček Ladislav
Praha, Česko

Řiháček Tomáš
Brno, Česko

Řoutil Michal
Zábřeh na Moravě, Česko

S

SÄCHSISCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
ZU LEIPZIG
Lipsko, Česko

Sarkanis Alberts
Praha, Česko

SDRUŽENÍ ACKERMANN-GEMEINDE
Praha, Česko

Seiffert Wolf-Dieter
Mnichov, Německo

SEMAFOR, s. r. o.
Praha, Česko

SERBSKI INSTITUT / SORBISCHES INSTITUT
Budyšín, Německo

Shelemba Olha
Praha, Česko

Schelle Karel
Brno, Česko

Schreiber Eduard
Rakousko

Schulzeovi
Marburg, Německo

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Opava, Česko

SLOVÁCKÉ MUZEUM V UHERSKÉM HRADIŠTI
Uherské Hradiště, Česko

SLOVANSKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

SLOVANSKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

SLOVENSKÁ AKADÉMIA VIED
Bratislava, Slovensko

SLOVENSKÁ KNIHOVNA
Bratislava, Slovensko

SLOVENSKÝ INŠTITÚT
Praha, Česko

SLOVENSKÝ PAMIATKOVÝ ÚSTAV
Bratislava, Slovensko

Smetanová Antoinetta
Praha, Česko

Smilovitsky Leonid
Tel Aviv, Izrael

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

Sodomková Magdalena
Olomouc, Česko

SOKA GAKKAI INTERNATIONAL
Tokio, Japonsko

Sokolová Eva
Praha, Česko

Sokolová Františka
Praha, Česko

Sommer Jaroslav
Doksy, Česko

SPOLEČNOST BRATŘÍ ČAPKŮ
Sankt-Petěrburg, Rusko

SPOLOČNOSŤ PRO HISTORIA
Bratislava, Slovensko

Sretenović Stanislav
Bělehrad, Srbsko

Stanev Ivan
Plovdiv, Bulharsko

Starikov Nikolaj
Moskva, Rusko

STATE ADMINISTRATION OF PRESS, PUBLICATION,
RADIO, FILM AND TELEVISION
Peking, Čína

STIFTUNG PANORAMA ALTÖTTING
Altötting, Německo

Stojanova Nadežda
Sofie, Bulharsko

Stojanović Dragan
Bělehrad, Srbsko

STOWARZYSZENIE ABSOLWENTÓW I ZESPOŁU
SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
Bystrzyca Kłodzka, Polsko

STOWARZYSZENIE POLSKO-SERBOŁUŻYCKIE
„PRO LUSATIA“
Opole, Polsko

STŘEDOČESKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA
V Kladně
Kladno, Česko

STUDENTSKÝ SPOLEK BABYLON
Praha, Česko

STUDIJNÍ A VĚDECKÁ KNIHOVNA PLZEŇSKÉHO
KRAJE
Plzeň, Česko

SUDETENDEUTSCHE AKADEMIE DER
WISSENSCHAFTEN UND KÜNSTE
Mnichov, Německo

SUDETENDEUTSCHES INSTITUT
Mnichov, Německo

Sumbatov Victor Gmayakovich
Moskva, Rusko

SUPRAPHON, a. s.
Praha, Česko

Suša Alexandr
Minsk, Bělorusko

SVAZ ČESKÝCH KNIHKUPCŮ
A NAKLADATELŮ
Praha, Česko

Svoboda David
Praha, Česko

Szabó Imrich
Bratislava, Slovensko

Szymczuk Eugenia
Varšava, Polsko

Š

Šandová Helena
Praha, Česko

Šarenac Danilo
Bělehrad, Srbsko

Šatylov Mykola
Ukrajina

Šaur Josef
Brno, Česko

Ščur Max
Praha, Česko

Šestáková Jana
Hradištko u Sadské, Česko

Šestkov Igor
Berlín, Německo

Ševčíková L.
Praha, Česko

Šilhavá Eliška
Praha, Česko

Šinclová Soňa
Brno, Česko

Šnajdrová Evženie
Praha, Česko

Šobáňová Petra
Olomouc, Česko

Štěpánová Irena
Praha, Česko

Šumilo Sergej
Kyjev, Ukrajina

Šustrová Petruška
Praha, Česko

Švábová Jaroslava
Praha, Česko

Šváb Vojtěch
Praha, Česko

T

Tătar Marius
Oradea, Rumunsko

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Liberec, Česko

TEOLOGICKÁ FAKULTA JIHOČESKÉ UNIVERZITY
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
České Budějovice, Česko

Titov German
Moskva, Rusko

Tomala David
Praha, Česko

TOMÁŠ DOBRUŠKA FILM, s. r. o.
Rožnov pod Radhoštěm, Česko

TOMMÜ RECORDS
Starý Jičín, Česko

TONSTUDIO RAJCHMAN
Dolní Bojanovice, Česko

Trač Ihor
Německo

Trenčovski Goran
Skopje, Makedonie

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE
Trnava, Slovensko

Truchlá Klára
Praha, Česko

Tydlitátová Věra
Plzeň, Česko

U

UKRANIAN CULTURAL CENTER
Tallinn, Estonsko

UMĚLECKOPRŮMYSLOVÉ MUZEUM V PRAZE
Praha, Česko

UNITED NATIONS DEPARTEMENT OF PUBLIC
INFORMATION
New York, USA

UNIVERZITA KARLOVA
Praha, Česko

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA“
Jasy, Rumunsko

UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918“ DIN ALBA
IULIA
Alba Iulia, Rumunsko

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Hradec Králové, Česko

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI
Banská Bystrica, Slovensko

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Olomouc, Česko

UNIVERZITA PARDUBICE
Pardubice, Česko

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Zlín, Česko

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA BRATISLAVA
Bratislava, Slovensko

UNIWERSYTET MARIII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
Lublin, Polsko

UNIWERSYTET
PRZYRODNICZO-HUMANISTYCZNY
Siedlce, Polsko

ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE
SEVEROZÁPADNÍCH ČECH
Most, Česko

ÚSTAV PAMĚTI NÁRODA
Bratislava, Slovensko

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ
Praha, Česko

ÚSTAV SLAVISTIKY FILOZOFICKÉ FAKULTY
MASARYKOVY UNIVERZITY
Brno, Česko

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INFORMACÍ
Praha, Česko

V

Vacek Jiří
Praha, Česko

Vaculčík Viktor
Bratislava, Slovensko

Vaculík Jaroslav
Brno, Česko

Valášková Naďa
Praha, Česko

Vaněčková Galina
Praha, Česko

Veleva Marija
Sofie, Bulharsko

VELVYSLANECTVÍ ÁZERBÁJDŽÁNSKÉ REPUBLIKY
V ČR
Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ BOSNY A HERCEGOVINY V ČR
Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V MANILE
Manila, Filipínská republika

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V SOULU
Soul, Korejská republika

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V TAŠKENTU
Taškent, Republika Uzbekistán

VELVYSLANECTVÍ ČÍNSKÉ LIDOVÉ REPUBLIKY
V ČR
Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ KOREJSKÉ REPUBLIKY V ČR
Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ TURECKÉ REPUBLIKY V ČR
Praha, Česko

Vengerov Alexej A.
Moskva, Rusko

Vepřek Miroslav
Olomouc, Česko

Vilenskij Semjon
Moskva, Rusko

Vilímek Vítězslav
Ostrava, Česko

Vlašić Anita
Mostar, Bosna a Hercegovina

Vlašić Zrinka
Záhřeb, Chorvatsko

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV
Bratislava, Slovensko

Vojtěchovský Ondřej
Praha, Česko

Volková Bronislava
Praha, Česko

Vostrá Ingrid
Praha, Česko

VÝBOR NÁRODNÍ KULTURY
Praha, Česko

VYDAVATELSTVÍ UNIVERZITY PALACKÉHO
Olomouc, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA BAŇSKÁ – TECHNICKÁ
UNIVERZITA OSTRAVA
Ostrava, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA TECHNICKÁ A EKONOMICKÁ
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
České Budějovice, Česko

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
Brno, Česko

W

Weeraperuma Susunaga
Les Arcs-sur-Argens, Francie

Weidner Gisela
Rakousko

Weigelová
Praha, Česko

WIENBIBLIOTHEK IM RATHAUS
Vídeň, Rakousko

Wiener Rolf
Praha, Česko

WROBLEWSKI LIBRARY OF THE LITHUANIAN
ACADEMY OF SCIENCES
Vilnius, Litva

Y

YONSHAP NEWS AGENCY
Soul, Jižní Korea

Z

Zahirović Hasan
Praha, Česko

Záhořík Jan
Plzeň, Česko

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Plzeň, Česko

ZASTOUPENÍ EVROPSKÉ KOMISE V ČR
Praha, Česko

ZASTOUPENÍ FRANCOUZSKÉHO
SPOLEČENSTVÍ A VALONSKÉHO
REGIONU BELGIE
Praha, Česko

Zehnalová Jitka
Olomouc, Česko

Zilynskyj Bohdan
Praha, Česko

Zubko Peter
Bratislava, Slovensko

Ž

Želev Svetozar
Sofie, Bulharsko

Žemla Martin
Olomouc, Česko

Žilkina Tat'jana
Moskva, Rusko

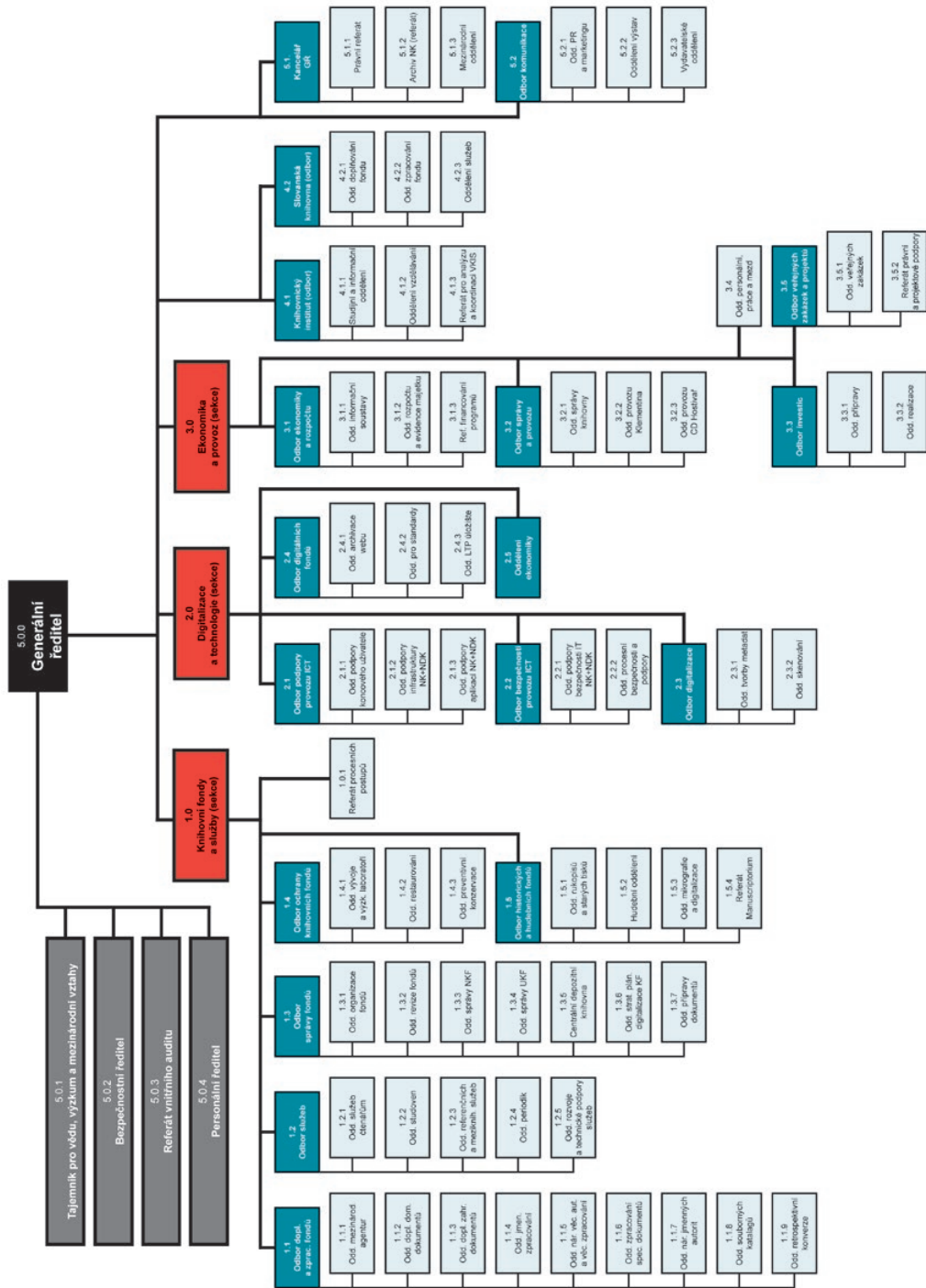
Finanční dary

Andrš Bohuslav
Praha, Česko

NADACE ČESKÝ HUDEBNÍ FOND
Praha, Česko

ÚSTAV PŘEKŁADU
Moskva, Rusko

Organizační struktura k 31. 12. 2016

Zaměstnanci

Abessi Lenka
Adamaitis Zuzana
Adámková Pavlína
Andresová Ivana
Andrlová Romana
Auská Blanka
Babka Lukáš
Baďura František
Bahenská Veronika
Bachmannová Helena
Balčev Nikolaj
Balíková Marie
Baratta Bertha
Barták Václav
Bartáková Areti
Bartl Zdeněk
Bartůňková Eva
Bařinová Kristýna
Bauerová Jana
Ben Ammarová Jana
Bendlová Markéta
Beneš Libor
Benešová Ludmila
Beránková Viera
Bernovská Radka
Bicanová Hana
Bilwachs Miloš
Blažíková Jana
Bokšová Monika
Boldan Kamil
Bolerazká Zuzana
Borková Hana
Bornová Hana
Borovičková Helena
Borská Věra
Bosáková Zdenka
Boumová Kristýna
Brčáková Martina
Broum Jan
Březinová Alžběta
Bubeníčková Darina
Budín Tomáš
Burda Tomáš
Burešová Irena
Cerhová Jana
Cerovská Ludmila
Cetkovská Šárka
Cimburková Marie
Cisáriková Karolína
Císařová Smítková Alena
Citová Jaroslava
Cubr Ladislav
Culková Jitka
Cvachová Hana
Čermák Radek
Černeková Zuzana
Černý Vladimír
Čížek Antonín
Čoudek Adam
Danielová Jaroslava
Dimitrová Rumjana
Dlabal Miloš
Dobřanská Petra
Dohnal František
Dolejš Daniel
Doležal Radek
Doležalová Helena
Doležalová Veronika
Dostál Miloš
Dostálková Eva
Dostálová Kristýna
Doupovcová Anna
Drnková Vašáková Zuzana
Dřevíkovská Jana
Dvořáčková Světlana
Dvořák Michal
Dvořáková Helena
Dvořáková Jana
Egnerová Zuzana
Fenciková Daniela
Ferkl Zdeněk
Fesenko Mykhaylo
Fialová Alena
Fialová Barbora
Fialová Jana
Fialová Renata
Fišerová Jaroslava
Fojtíková Jana
Foltýn Tomáš
Forgáčová Šárka
Forman Jaroslav
Forstová Eva
Francl Jan
Fraňková Pavla
Fréličová Lucie
Frydrychová Ester
Fryje Jakub
Fuková Květuše
Fulík Jan
Fülleová Zdenka
Gáčošová Martina
Garncarzová Marcela
Gawlas Pavel
Giebisch Roman
Ginzlová Eva
Goldšmídová Jaroslava
Gregorová Dagmar
Hájáková Monika
Hájek Josef
Hájková Jana
Hájková Šárka
Hajná Kateřina
Hammer Jiří
Handlová Radomíra
Hanuš Robert
Harasimowicz Marta Maria
Haraštová Simona
Harvanová Valentína
Haškovcová Marie
Haváčková Tatiana
Havel Ondřej
Havlínová Ivana
Havránková Lucie
Hedvíková Květa
Hejnová Lenka
Hejnová Miroslava
Hejzlarová Julie
Hekrdlová Kateřina
Hemola Hanuš
Herbsová Hedvika
Hernandez Garcia Alberto
Himalová Jana
Hlinomazová Zora
Hlušíčková Hana
Hodíková Eva
Hofbauerová Petra
Hochmalová Zuzana
Holancová Eva
Holanová Denisa
Hološková Tereza
Holoubková Monika
Honzík Miroslav
Hora Michal
Horák Jan
Horníčková Miluše
Horský Miroslav
Hortová Jarmila
Houdková Tamara
Hrabáková Marta
Hrdlička Karel
Hrdličková Helena
Hrdličková Markéta
Hrochová Jaroslava
Hrubíšová Petra
Hrušková Monika
Hrzinová Jana
Hřebecká Dana
Hůlek Julius
Huňová Jana
Hybšová Jindřiška
Hynková Libuše
Chalupníčková Petruška
Chlubna František
Chomiaková Ladislava
Chovanec František
Chundelová Monika
Churaň Martin
Chýlová Petra

Ilgnerová Romana
Ivanovová Zina
Jakl Tomáš
Jankovcová Alena
Jankovcová Ivana
Jankovská Jaroslava
Janoušková Alena
Janoušková Jeanne
Janovský Jiří
Jansová Linda
Javoriková Petra
Javornická Eva
Jedličková Blanka
Jeřábek Antonín
Jeřábková Eva
Ježková Zuzana
Jindrová Jiskra
Jirasová Zdeňka
Jiroušek Václav
Jiřík František
Judina Marie
Jurka Roman
Juřicová Jitka
Kacvinská Irena
Kadlecová Kamila
Kadlecová Věra
Kafková Pavlína
Kalivodová Veronika
Kantová Klára
Kapsa Václav
Karel Jan
Kárná Milena
Kasalová Karolína
Kašpárek Filip
Kaucká Eva
Kebrlová Eva
Kelemenová Eva
Kendeová Miroslava
Kestránková Světlana
Kindl Daniel
Kindlerová Anežka
Kindlová Ivana
Kinter Vojtěch
Klečka Ladislav
Kleňhová Marie
Klimek Tomáš
Klíngerová Magda
Knížek Petr
Knoll Adolf
Knollová Eva
Knollová Světlana
Kocová Kristýna
Koháčková Jarmila
Kohoutová Ludmila
Kolaříková Pavla
Kolářová Eva
Kolářová Helena
Konečná Alexandra
Konečná Mirka
Konůpková Marie
Kopečná Zuzana
Kopp Petr

Kordičová Hana
Korhoň Miloš
Kosová Naděžda
Kostarová Kateřina
Kostecký Jaroslav
Kostlánová Vlasta
Košťálová Karolína
Kotrba Pavel
Koudelková Zuzana
Koulová Simona
Koutníková Hana
Kovaříková Markéta
Kozlová Lenka
Krajc Pavel
Králová Magda
Kramaržová Barbora
Kramplová Markéta
Krásný Miloš
Krčová Veronika
Krebes Jiří
Kreibich Rudolf
Krinková Helena
Krištof Roman
Kroupa Petr
Kroutil Jan
Křesalová Alena
Kříž Martin
Kubalová Taťána
Kubantová Jaroslava
Kubelková Marie
Kubičková Hana
Kubištová Hana
Kukač Petr
Kulíková Lenka
Kunštát Zdeněk
Kupcová Pavla
Kúsová Stanislava
Kutmon Jitka
Kvasnica Jaroslav
Kvašová Zuzana
Kvisová Lenka
Landa David
Lapáčková Kateřina
Lastovecká Nora
Látal Petr
Látalová Jana
Léharová Daniela
Lehovec Ondřej
Lehrl Ondřej
Leitnerová Gabriela
Lemut Vostrá Ingrid
Lichtenbergová Editra
Ljubka Ivan
Ljubková Irena
Ljubková Kristýna
Lodrová Iveta
Ludvíček Josef
Luhan Jiří
Lukáčová Anastazia
Lukavec Jan
Lyons Kindlerová Rita
Lyubymenko Khrystyna

Magid Sergej
Mach David
Macháčková Marcela
Machotka Jaroslav
Machová Anna
Májová Klára
Makovcová Hana
Makrlíková Venuše
Malá Linda
Malinovská Evžena
Malotová Miroslava
Mamolotová-Vrbová Iva
Maňáková Irena
Manoušková Zdenka
Manukjanová Hana
Marečková Helena
Marek Jindřich
Marešová Jana
Maříková Kateřina
Mašková Jarmila
Matějovič Jan
Matoušková Ludmila
Matušík Zdeněk
Matušková René
Mečířová Šárka
Měchurová Zdenka
Mevaldová Radka
Michálková Klára
Michl Jan
Mika David
Mikšovská Nataša
Miláček Ivo
Militká Jana
Milnerová Zuzana
Misterková Dita
Mišúr Martin
Mišurcová Eva
Mlynáriková Eliška
Mlýnková Kateřina
Modráková Renáta
Moles Hana
Molitorisová Denisa
Moravcová Běla
Morávek Ivan
Motis Vratislav
Moučková Barbora
Mrnková Jana
Muchková Marcela
Musil Zdeněk
Nagy Petr
Nedvěďová Simona
Nejedlý Tomáš
Nekolová Kateřina
Němcová Eva
Němec Michal
Němec Radoslav
Nemeškalová Hana
Neoralová Jitka
Neoralová Simona
Niubo Marc
Nová Hana
Novák Jiří

Nováková Jana
Nováková Ludmila
Nováková Zuzana
Novotná Helena
Novotná Johana
Novotná Zdeňka
Novotný Jan
Novotný Jaroslav
Nožičková Žaneta
Oliva Jakub
Ondroušek Zdeněk
Ondroušková Hana
Opavová Tereza
Opleštilová Hana
Orlová Jana
Ostráková Natalie
Pachtová Barbora
Pajerková Anna
Palánková Lucie
Paličková Tereza
Panenková Jitka
Panizza Zoja
Pašková Jaromíra
Päts Ene
Pavlíková Jiřina
Pavliv Oleg
Pazourová Michaela
Pěčová Jarmila
Peisertová Hana
Pejsarová Jana
Pejskarová Adéla
Pejsová Jitka
Pekárnová Štěpánka
Pelant Vojtěch
Peldřimovská Lenka
Pešková Libuše
Petrášková Zuzana
Petrošová Yvona
Petříčková Monika
Pilař Jindřich
Pilíková Irena
Pillerová Vladana
Píplová Petra
Plesníková Hana
Podhájecká Taťjana
Podhradská Narcisa
Pochylá Marie
Pokorná Ludmila
Polák Petr
Poláková Dana
Poláková Renata
Polednová Zuzana
Polišenský Jiří
Poskočilová Lucie
Pospíchalová Dana
Pospíšilová Jana
Prášková Alena
Prchalová Jitka
Procházka Josef
Procházka Rudolf
Procházková Jarmila
Procházková Veronika

Prosecká Zdenka
Provazníková Radka
Prudil Martin
Průchová Marcela
Příbyl Jaromír
Příbylová Jarmila
Příbylová Monika
Pšenčný Tomáš
Ptáčková Vladimíra
Radneva Maria
Rákocy Veronika
Rejmová Tereza
Rezek František
Richter Vít
Richterová Alena
Roháčková Kateřina
Rohrová Dana
Roskovská Lucie
Rudišínová Barbora
Rumanová Jana
Rumlenová Adéla
Růžička Martin
Růžičková Pavlína
Růžičková Štěpánka
Rychetská Miroslava
Ředinová Milena
Řeháková Michaela
Saková Magda
Salačová Dominika
Salátová Renáta
Salava Miroslav
Samková Monika
Sazamová Tereza
Sedláčková Jaroslava
Sedliská Hana
Sektrová Jana
Servítová Magdalena
Schistková Anna
Schneeweis Marek
Schön Lukáš
Siwek Macáková Martina
Skákalová Věra
Sklenářová Veronika
Sladká Radka
Slavíková Klára
Smetana Daniel
Smetanová Dana
Smolek Pavel
Sobotka Jan
Sokolová Eva
Součková Magda
Spáčil Jiří
Srbková Ivana
Stankiewiczová Dana
Stárková Jana
Stejskalová Kristýna
Stoudková Renáta
Strouhalová Marcela
Stříbrná Vlastimila
Suchá Očková Jana
Suková Petra
Sunegová Darina

Světlíková Svojmila
Svoboda Jaroslav
Svoboda Tomáš
Svobodová Eva
Svobodová Jaroslava
Svobodová Milada
Szymanská Olga
Šádek Kryštof
Šafařová Kateřina
Šafařová Lucie
Šaffek Martin
Šandová Zdeňka
Šašková Hřibová Lucie
Šebrle Petr
Šedivá Eliška
Šejnová Hana
Ševců Ivana
Ševeček Marek
Šifta Ondřej
Šilhavá Eliška
Šimek Libor
Škočová Jarmila
Škrobák David
Šlégrová Dagmar
Šmatová Kateřina
Šmidt Pavel
Šmidtová Jana
Šroubková Zuzana
Šrůt Rudolf
Štágllová Vlasta
Šťastná Petra
Štěpánová Anna
Štěpánová Bedřiška
Štěpničková Jiřina
Štysová Karolina
Šubrová Eva
Šulc Jaroslav
Šulc Michael
Šulcová Lucie
Šváblová Jaroslava
Švejda Jan
Švrčina Martin
Táborská Helena
Tadialová Elisabeth
Tafatová Věra
Tašková Jana
Tichá Ivana
Tkáčová Anna
Tovaryš Zdeněk
Trajkovová Libuše
Trpálková Veronika
Truchlá Klára
Truxa Václav
Tvrđý Přemysl
Uhlíř Petr
Uhlíř Zdeněk
Ulrychová Radka
Ulverová Radana
Urbanová Veronika
Uvíra Adam
Vacek Jiří
Vackářová Jana

Vacková Ludmila
Vadlejchová Marie
Vaisová Tereza
Vajnerová Hana
Válková Lenka
Vančatová Běla
Vandasová Anna
Vaněček Bohumír
Vaňková Milena
Vaňoučková Lucie
Váša Alexandr
Vašek Zdeněk
Vávrová Petra
Vejražková Jana

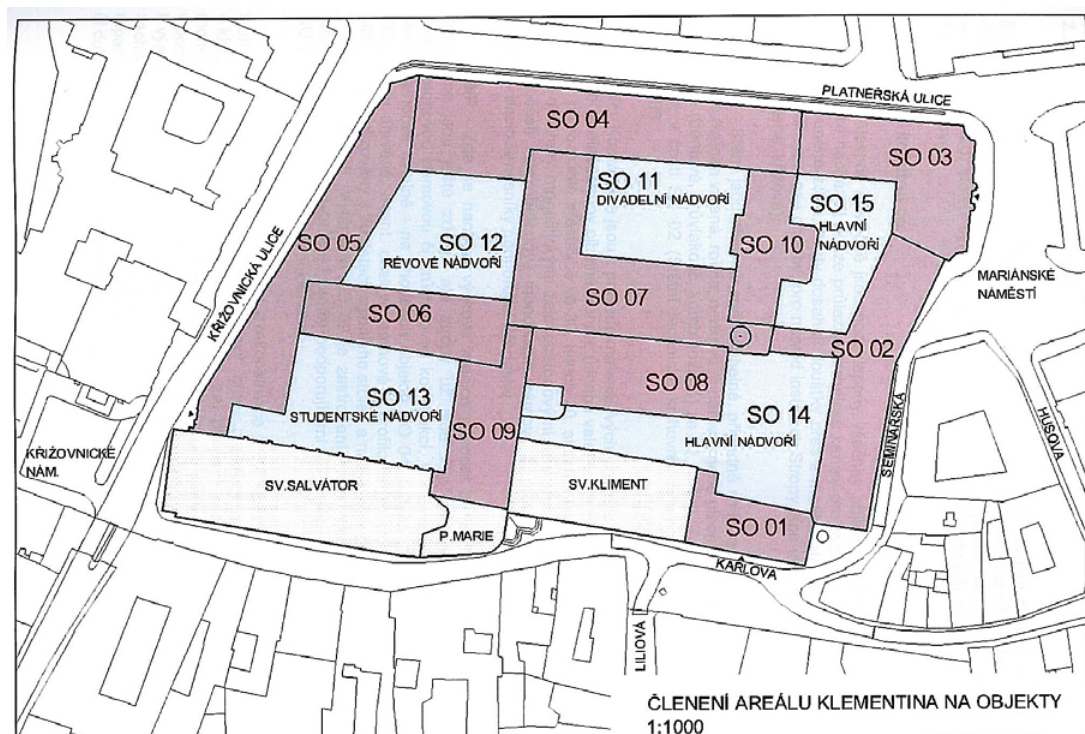
Vernerová Irena
Viceníková Jana
Vidlička Pavel
Vlašic Marija
Vojtišková Helena
Vokurková Kateřina
Volešáková Barbora
Vonásková Věra
Vondráčková Michaela
Vondráková Soňa
Voráčková Markéta
Vostrovská Vladislava
Votípka Karel
Vráblíková Vendula

Vrtílka Pavel
Vřešťalová Dana
Wančová Nina
Warausová Zuzana
Wolfová Pavlína
Zahořík Radovan
Zálešáková Jana
Zatloukalová Alena
Zděnková Libuše
Zeinertová Olga
Zemanová Věra
Zrtková Ludmila
Žima Jan
Žemličková Anna
Žížala Martin

Zkratky

AHMP	Archiv hlavního města Prahy
Aleph	Automated Library Expandable Program of Hebrew University
AV ČR	Akademie věd České republiky, v. v. i.
bm	běžný metr
CASLIN	Czech and Slovak Library Information Network / Česká a slovenská knihovní informační síť
CENDARI	Collaborative European Digital Archive Infrastructure
CERL	Consortium of European Research Libraries
ČDK	Česká digitální knihovna
ČNB	Česká národní bibliografie
eDDO	electronic Documents Delivery / elektronické dodávání dokumentů
EDS	EBSCO Discovery Service (multivyhledávač)
EIZ	Elektronické informační zdroje
EOD	eBooks on Demand / Elektronické knihy na objednávku
FF UK	Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
FRM	Fond reprodukce majetku
HO	Hudební oddělení NK ČR
ISBN	International Standard Book Number / Mezinárodní standardní číslo knihy
IPK	Informace pro knihovny (portál)
JIB	Jednotná informační brána
KIV	Knihovnictví a informační věda
k. j.	knihovní jednotka
KKL	Knihovna knihovnické literatury
KKS	Kabinet pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR, v. v. i.
KNAV	Knihovna Akademie věd, v. v. i.
KNM	Knihovna Národního muzea
KPS	Knihopis českých a slovenských tisků
LTP	Long-Term Preservation
MARC 21	Machine Readable Cataloguing
MDT – MRF	Mezinárodní desetinné třídění / Master Reference File
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MK SR	Ministerstvo kultury Slovenské republiky
MLP	Městská knihovna v Praze
MMP	Muzeum hlavního města Prahy
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MU	Masarykova univerzita v Brně
MUS	oborová brána Musica
MV ČR	Ministerstvo vnitra ČR
MZK	Moravská zemská knihovna v Brně
NA	Národní archiv
NAKI	Národní kulturní identita
NDK	Národní digitální knihovna
NK ČR	Národní knihovna ČR
NKC	elektronický katalog Národní knihovny
NKF	Národní konzervační fond
NM	Národní muzeum
NPÚ	Národní památkový ústav
NTM	Národní technické muzeum
OASIS	Open Archival Information System
ODZF	Odbor doplňování a zpracování fondů NK ČR
OOKF	Odbor ochrany knihovních fondů NK ČR
OPD	Oddělení přípravy dokumentů
OR	Oddělení restaurování NK ČR
ORMS	Oddělení referenčních a meziknihovních služeb NK ČR
ORST	Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR
OS	Odbor služeb NK ČR

OSF	Odbor správy fondů NK ČR
PDA	Patron Driven Acquisition (akvizice řízená uživatelem)
PPP	Public Private Partnership (partnerství veřejného a soukromého sektoru)
PSK	Ptejte se knihovny
RC	Referenční centrum
RDA	Resource Description and Access / Zpracování a zpřístupnění zdrojů
RISM	Répertoire International des Sources Musicales
SHK	Souborný hudební katalog
SK	Slovanská knihovna
SKC	Souborný katalog ČR
SKF	Studijní knihovní fond
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků
SLK	online katalog Slovanské knihovny
STT	databáze Prvotisky, staré tisky a mapy
SVK Plzeň	Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje
ÚIACH ČAV	Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.
ÚCHP AV	Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.
UIBK	Universitäts- und Landesbibliothek Tirol, Innsbruck
UKB	Univerzitní knihovna v Bratislavě
UKF	Univerzální knihovní fond
URN:NBN	Uniform Resource Name (identifikátor digitálního dokumentu)
ÚVI	ústřední vládní instituce
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VaVal	Strategické dokumenty o výzkumu, vývoji a inovacích
VISK	Veřejné informační služby knihoven
VKOL	Vědecká knihovna v Olomouci
VÜGTK	Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický AV ČR, v. v. i.

Rozdělení Klementina na objekty při revitalizaci

Důležité údaje a kontakty

Národní knihovna ČR, Klementinum

Klementinum 190, 110 00 Praha 1
221 663 + linka příslušného oddělení
221 663 111 (ústředna)
221 663 331 (informace)
posta@nkp.cz (elektronická podatelna)
ID datové schránky: 5qt8sy8
<http://www.nkp.cz>
<http://klementinum.cz>
<http://www.facebook.com/narodni.knihovna>

221 663 262 (kancelář a sekretariát generálního ředitele)
sekret.ur@nkp.cz
221 663 489, 221 663 277 (ředitelka Odboru komunikace)
public.ur@nkp.cz
221 663 293 (ředitelka Odboru služeb)
jana.hunova@nkp.cz

Slovanská knihovna

221 663 356 (půjčovna)
sluzby.sk@nkp.cz
<http://www.nkp.cz/slk>

Referenční centrum

Oddělení referenčních a meziknihovních služeb
221 663 201 (Referenční centrum)
centrum@nkp.cz; reference@nkp.cz
221 663 202 (meziknihovní výpůjční služby)
mvs@nkp.cz

Hala služeb

221 663 244 (informace o výpůjčkách)
221 663 248 (informace o fondech a službách)
221 663 131 (reprografické zakázky)
hala.os@nkp.cz; pujcovna.os@nkp.cz

Národní knihovna ČR, Hostivař

Sodmkova 2/1146, 102 00 Praha 15
281 013 111 (ústředna)
221 663 521 (Odbor správy fondů)
281 013 226, 227 (Odbor ochrany knihovních fondů)
221 663 306 (Oddělení mezinárodních agentur)

Darovací konto Národní knihovny ČR

123-85535011/0710
Česká národní banka, Praha 1

Zřizovatel Národní knihovny České republiky

Partneři Národní knihovny České republiky

Národní knihovna České republiky
Výroční zpráva 2016

Odpovědná redaktorka: Irena Maňáková

Redakční zpracování: redakce Vydavatelského oddělení NK ČR

Návrh obálky, grafická úprava a sazba: Alena Křesalová

Fotografie: Eva Hodíková, Dana Hřebecká, Milena Kárná, Ondřej Lehovec, Simona Neoralová

Vydala Národní knihovna České republiky

Praha 2017

ISBN 978-80-7050-681-3

ISSN 1804-8625 (Online)